

ГРАД У СМЕЋУ И СМРАДУ

350 на џлаши, 28 ђубретара

ПРВО ОБРАЋАЊЕ РАДОМИРА НИКОЛИЋА

Шта у оваквој ситуацији можемо

СТРАНА 6

КАКВЕ СУ УЖИНЕ КОЈЕ СЕ ДАЈУ ЂАЦИМА

Или их нема, или нису здраве

СТРАНА 9

ДА ЛИ ЈЕ ОДОЦНЕЛА ЈЕСЕЊА СЕТВА

По теорији касни, у пракси право време

СТРАНА 11

НЕСТАЈЕ ЈОШ ЈЕДНА СТАРА ГРАЂЕВИНА

Стари срез одлази у историју

СТРАНА 13

COPRIX
MEDIA
INTERAKTIVNE EDUKATIVNE APLIKACIJE
www.coprix.net
zelim.da.probam@coprix.net

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
БАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

ST SLAVA-TRANS
ugalj, ogrevno drvo, pelet, briket
Avalska bb, tel 370 386
Save Kovačevića bb kod gradske deponije
06393700, 063 11 50 641

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž mir u kući
RefillM
Karadorđeva 51, www.refillm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

Najbolji hot dog u gradu
Hot Dog
Dijagonalno od Pozorišta
Daniceva 10

Најплаћенији

Прошле недеље „Блиц“ је објавио износе 85 плата у Србији „о којима можемо само да сањамо“. Реч је о примањима запослених у државним и јавним институцијама према званичним подацима Министарства финансија за август 2014. године. Објављене су нето зараде, значи оно што се прима „на руке“.

Први на овој листи је директор Директората за цивилно ваздухопловство са 489.979 динара, а на 85. месту је извесни саобраћајни инспектор са 279.419 „кинги“. Међутим, који дан касније уследила је „исправка“. Челна позиција припада гувернерки Народне банке Србије Јоргованки Табаковић (535.323) и одмах за њом је вицегувернерка Диана Драгутиновић (518.216), иначе министарка финансија у бившој Цветковићевој Влади. То што се ове две високоплаћене даме нису нашле на првом списку објашњено је чињеницом да НБС податке о својим платама не доставља Управи трезора, мада је по закону то обавезна!

Али може бити да листа најплаћенијих државних намештеника није заокружена „додавањем“ Табаковићке и Драгутиновићке јер су у зони „недодирљивих“ (али сада по закону!) запослени у БИА, Војнообавештајној агенцији. Нема објашњења зашто је то тако. Ако је оно што они раде у домену тајни за јавност, зашто су и паре које примају из државног буџета - такође тајна? Сигурно не зато што не прелазе 25.000 неумањених плата.

Шта, међутим, може да се види из првобитне листе 85 најплаћенијих?

Прво, да је већина њих запослено у институцијама и установама у Београду. Тачније, осим неколико Новосађана, односно покрајинских кадрова, из целог „остатка“ Србије плате изнад 280.000 динара имају само двојица: генерални директор „Првог партизана“ из Ужица (војна фабрика) са око 400.000 и лекар пулмолог у Општој болници у Петровцу на Млави са 287.000. Можда је занимљиво утврдити како су та двојица избоксовала толике плате, али је алармантнија чињеница да је скоро стопостотна концентрација најплаћенијих др-

жавних кадрова - у Београду. Отворено је, рецимо, неколико дилема. У Србији постоје четири апелациона суда (Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац), али се само београдске судије, и то не баш мало њих, могу похвалити веома дебелим ковертама. Од неколицине универзитетских професора на „Блицовој“ листи такође су сви из Београда.

Ако се посматрају установе у којима је најисплативије радити, онда је убедљиво на првом месту Директорат за цивилно ваздухопловство. Тамо чак и неки секретари и саветници зарађују „што многи само могу да сањају“, а Директорат нема никакве везе са Арапима, ако је неко помислио да то шеик „чашћава“.

На листи, затим, налазимо већи број судија Уставног суда, заштитника грађана, људе из државне ревизорске институције (који упорно тврде да је пензије и плате требало више скресати), тужиоце из Тужилаштва за организовани криминал, па и директора РТС-а.

Реагујући на ове податке премијер Александар Вучић дао је изјаву као да они нису прослеђени управо из једног од његових министарстава: „Шокиран сам, тражићу да се свима, осим експертима, плате смање и до четири пута“. Живи били, па видели. А један универзитетски професор 'ладно је рекао: „Нису наше плате велике, него су ваше мале“. Баш академски, свака част.

Е, сад, шта на све ово треба да каже шездесет и кусур посто пензионера, они којима се из државних институција непрестано шаљу поруке како су „заштићени“ јер њихове пензије „с плафоном“ од 25.000 динара Влади реформски програм неће да дира? Или учитељи који ће за свој „одговоран и хумани рад“ примати по 35.000 уместо превеликих 40.000 динара, лекари, који нешто боље стоје од просветара, али треба да раде бар осам-девет месеци да би зарадили једномесечну гувернерску плату?

Нека не помишљају на штрајкове јер и од малог може да буде мање ако се примене санкције и нека буду стрпљиви још годину и по до две, рече премијер, чека нас светлија будућност. Заједно са онима на „Блицовој“ листи.

Карикашура Горан Миленковић

Необавештени

У редакцију је стигло обавештење за медије из Канцеларије повереника за избеглице и миграције о акцији решавања стамбеног питања избеглица који живе на територији Крагујевца. Ради се о додели 120 монтажних кућа, а у саопштењу уредно стоји и улица у којој се ова Канцеларија налази у Крагујевцу, као и број телефона на који можемо да добијемо потребне информације.

Међутим, када смо позвали наведени број, ето изненађења. Потпуно затечени повереник, иначе главни човек ове Канцеларије, рекао нам је да он нема појма шта су то нама послали, да ли је саопштење из Београда или Крагујевца, да се он тек упознаје са материјом и да му дамо неколико дана да види „о чему се ту ради“.

Прво изненађење са наше стране било је када смо схватили да „главни“ уопште и не зна шта му раде запослени, јер је збуњено покушавао у глави да утврди да ли је боље да каже да је саопштење стигло са републичког нивоа, а да га претходно о томе нису обавестили, или, још горе, да га је послао неко из његовог „тима“ не оставивши „газди“ довољно времена да припреми одговоре на новинарска питања. Вероватнија је прва опција да су они у Београду можда преценили своје локалне и општинске колеге, па водећи се убеђењем да они већ

знају о чему се ради у програму који је до сада спроведен неколико пута, новинама пошаљу саопштење, него што би неки градски чиновник смео да доведе шефа у такву ситуацију.

Да ствар буде гора, текст овог саопштења пренели су и други крагујевачки медији који позивају заинтересоване избеглице да се пријаве за програм, уз обавештење да све потребне информације могу добити баш у оној канцеларији у којој нам је главни „шеф“ рекао да се тек упознаје са материјалом. Ако није могао да да било какву, па чак ни штуру информацију за медије, сумњамо да ће тим људима који годинама иду из једног у други колективни центар моћи да пружи адекватно објашњење који су им све документи потребни и на који начин могу да конкуришу за једну од 120 монтажних кућа. Срећом по њих, све релевантне информације налазе се на званичном сајту града, па ће заинтересовани пре тамо моћи да се информишу него у Канцеларији која је и отворена у те сврхе.

То нас доводи до другог изненађења, јер будући да је још прошле године Дански савет најавио доделу грантова и монтажних кућа за интерно расељена лица на територији Србије, зар запослени у овој Канцеларији нису већ тада морали да се упознају са овом проблематиком?

Саговорник са друге стране жиче није неискусан на тој функцији, звучало је као старији господин, па ако већ он није био спреман да уради свој посао, могао је да га проследи млађим (не)партијским кадровима у Канцеларији или да, као сви функционери, запосли ПР менаџера да се бави новинарима.

Одговору на питање докле ће на важним местима седети чиновници из комунистичког периода који ту треба да дочекају и пензију, после овог догађаја нисмо нимало ближи, а о интезивном раду ове Канцеларије најбоље говори чињеница да би после свих ратних сукоба на овим просторима и масе избеглица, њихову адресу вероватно морали да пронађемо на интернету, да она није била наведена у саопштењу.

На крају треће, не толико велико изненађење наступило је када је на питање новинара да ли у Канцеларији могу да им пронађу контакт неке избегличке породице која живи на територији Крагујевца, повереник одговорио да се они медијима јављају само када треба да „блате“ њих и њихов рад. После овог догађаја стварно нам није јасно зашто је то тако? Пред нама су хладни дани, људи можда немају где да живе, али зар није тако већ годинама. Конкурс ионако траје до 19. децембра, биће времена за све, нека се стрпе још мало. Зар стварно не могу да се снађу бар још неколико дана док се овлашћени чиновници не упознају са ситуацијом?

Post Card

Prozori i vrata SUNCE
Dr. Jovana Ristića 132
34 000 Kragujevac
Srbija

Drāgi Kragujevčani,
izvolite posetiti nas u novom salonu prodaje
na Pivari, na istom mestu gde je pre 85
godina osnovana naša kompanija
SUNCE Marinković.
Za kupce stolarije u novom salonu obezbedili
smo brojna iznenađenja i poklone.

SUNčani pozdrav 034/330 870 suncemarinkovic.com

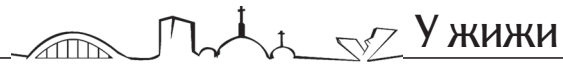
Vaše slavlje će biti potpuno uz

ketering
eXpress

Kvalitetno, ukusno, brzo
Pripremamo i serviramo sve vrste hrane
Kompletna usluga za sve skupove i slavlja
Priprema i poslužnje posne hrane tokom cele godine
Uživajte u hrani van mesta njenog
pripremanja
Preko puta gimnazije
333 115 069 618 520

И КОМУНАЛЦИ ТРАЖЕ ИЗУЗЕЋЕ ОД СМАЊЕЊА ПЛАТА

Колико зависе од буџета

Синдикати јавних комуналних предузећа траже да буду изузети од смањења плата јер тврде да се издржавају од сопствених прихода и да нису на терету локалних буџета. Ако је тако, зашто им онда касне плате чим зашкрипи у градским касама?

Пише Милош Пантић

После просветара, лекара, полиције, оружара... и запослени у јавним комуналним предузећима званично су затражили да буду изузети од смањења плата од 10 посто у јавном сектору. На протесту у Београду представници Синдиката запослених у комуналној делатности 3. новембра прочитали су овај захтев који су упутили Влади и премијеру.

У захтеву за изузеће они се ослањају на бројке којима доказују да ће 70.000 запослених у овим предузећима широм Србије, која су сва у надлежности градова и општина, бити додатно угрожени јер је, како тврде, просек плата у овој бранши већ сада за 17 посто нижи од просека српске привреде, а чак за 27 посто мањи од просека у јавним предузећима. Њихов просек у овом тренутку је 36.000 динара, а 20 посто радника има примања на нивоу законски загарантованог минимала.

Ако се њиховом захтеву не удовољи, најављују да ће једном недељно протестовати у знак упозорења, а покренуће и иницијативу за оцену уставности прописа којима се умањују зараде у овим предузећима. Подаци које су саопштили комуналци су конкретни и о њима се може расправљати, али је највећу пажњу скренула изјава председника Синдиката запослених у комуналној делатности Милана Грујића, који је изјавио да се ове фирме не финансирају из буџета, већ 95 посто новца зарађују продајом производа и пружањем услуга, па смањење њихових плата неће имати никаквог ефекта у буџетима градова и општина који су им основачи.

■ Рачуница под лупом

Ова изјава драстично одудара од представе коју јавност има о овим фирмама, јер влада уверење да су веома ослоњене на градске буџете и да из њих црпе субвенције. Ако није тако, зашто онда плате у овим предузећима почињу да касне чим зашкрипи у локалним касама, као што је показао пример Крагујевца? Када је дефицит градског буџета током ове године почео да расте једно по једно комунално предузеће запало је у вишемесечно кашњење плата, због чега су нека и штрајковала.

Бранко Петрашиновић, председник Регионалног одбора Синдиката запослених у комуналној делатности за Шумадију, каже да је рачуница Милана Грујића тачна, а да би се за Крагујевац могла кориговати врло мало, па би могло да се каже да су комуналне фирме у центру Шумадије на градски буџет ослоњене са 10 посто, кроз субвенције, а да 90 посто прихода зарађују саме.

КОМУНАЛЦИ ТВРДЕ ДА ВЕЋИНУ ПРИХОДА ОСТВАРУЈУ САМИ ОД ПРОДАЈЕ УСЛУГА

Плате су, по њему, у неким овдашњим комуналним фирмама ове године касиле не због тога што су им смањене субвенције из града, већ зато што оне обављају уговорене послове које плаћа град, а те уплате су касиле. Петрашиновић ово илуструје примером ЈКП „Зеленило” које једном годишње склапа уговоре са градом о кошењу јавних површина, а ова година је била кишна и са много траве коју је ваљало покосити, па уговорена цена није могла да покрије радове. Зато се, по њему, јавио мањак пара за плате у тој фирми.

Ова предузећа зависе од градова на други начин, због тога што локалне власти одређују цену услуге. На пример, ЈКП „Водовод” је, због повећања улазних трошкова производње тражило повећање цене од 15 посто, а добило је одобрење од града да подигне цену шест посто. Ту се јавља мањак прихода, а почињу да расту дугови према добављачима и зато се јавља проблем кашњења плата. Оне у „Водоводу” нису касиле ни дан, али су касиле у другим фирмама из овог разлога, објашњава Петрашиновић.

Један од узрока финансијских проблема ових предузећа, по Петрашиновићу, јесте и у томе што су, поред основних делатности због којих постоје, добила и пратеће делатности. На пример, „Водовод”, поред производње и дистрибуције воде, као основне делатности, има и своју грађевинску оперативу. Ако град нема довољно средстава да финансира радове на ширењу мреже, та-

да оператива стоји, а запосленима треба дати плате, наводи он.

Углавном, чисте субвенције комуналцима и у Крагујевцу су мале и оне се често мешају са авансним плаћањем за услуге које ће тек бити пружене као вид помоћи овим фирмама из градске касе, закључује председник Синдиката комуналне привреде за регион.

■ Решавање вишка

За јавна комунална предузећа, као и за читав сектор јавних предузећа, важи и уверење да су постала мека за партијско запошљавање и да имају велики вишак радника, па се и то спомиње као разлог проблема у њиховом финансирању. То је потврдио и председник Синдиката комуналне привреде Милан Грујић на протесту у Београду, када је изјавио да и по проценама са-

” **Бранко Петрашиновић:** У неким комуналним предузећима плате не касне зато што су смањене субвенције града, већ зато што обављају уговорене послове које плаћа град, а уплате су касиле

мог синдиката у овим фирмама има вишка запослених од 20 посто. Ипак, он сматра да тај вишак није међу самим производним радницима и онима који на терену пружају услуге, већ у администрацији.

Бранко Петрашиновић не слаже се са проценом свог председника јер

сматра да она није заснована на детаљним анализама, које тек треба сповести и утврдити прецизне податке. Али, одговорност за то он види на другој страни. У овим предузећима нови радници запошљавани су без конкурса, јер је такав закон, а локалне самоуправе су то одобравале пошто годишњи програми ових фирми о запошљавању морају да буду потврђени од градских скупштина.

Петрашиновић подсећа да је Скупштина града Крагујевца половином ове године донела Програм консолидације и реформе јавних комуналних предузећа и да је основала комисију која треба да спроведе тај програм и, између осталог, утврди има ли вишка у комуналним фирмама града и колики је.

Претпостављам да ће нова градска власт преузети овај програм и наставити рад ове комисије, можда у измењеном саставу, а ако се покаже да има вишка, став нашег синдиката је да права наших радника морају да буду заштићена као у фирмама металског комплекса или, на пример, у Трговинском предузећу „Србија”, где су отпремнине биле 300 евра по години стажа. Ми ћемо се залагати за такав износ отпремнина јер не желимо да наши запослени буду грађани другог реда, каже Петрашиновић.

По њему, најбољи начин решавања вишка био би строго раздвајање основних и пратећих делатности у овим предузећима. Основне делатности требало би задржати под окриљем градова, а пратеће приватизовати кроз партнерство јавног и приватног сектора, па ако приватник има рачуна да задржи одређени број радника, нека их задржи.

Извесно је да ће ова бранша, као и читав јавни сектор, поред смањења плата од 10 посто, у месецима који долазе морати да се суочи и са решавањем вишка запослених. Али, када је реч о смањењу плата, Синдикат запослених у комуналној делатности као главни аргумент истиче да они нису на леђима државног буџета, већ су везани за локалне самоуправе и градске буџете. Смањивање њихових плата неће донети никакве уштеде државном буџету и зато немају никакво економско оправдање, закључак је комуналца. Борба око тумачења и решавања овог спора очигледно тек предстоји.

МИНИМАЛЦИ

Чистоћа и Гробља повукли ногу

Као пример да су плате у комуналним фирмама већ довољно ниске и да нема одакле да им се смањује нових 10 посто Бранко Петрашиновић наводи пример ЈКП „Градска чистоћа”, где је пре три месеца пословодство донело одлуку да се пређе на исплату минималних зарада, што важи линеарно за све запослене, од директора до чистача улица.

Ову одлуку донело је недавно и ЈКП „Градска гробља” које такође кубури са кашњењем плата. Пошто одлука државе о смањењу плата у јавном сектору подразумева да се не примењује на оне чије су плате ниже од 25.000 динара, питање је да ли може да се примењује и на раднике ова два предузећа. Тумачење Петрашиновића је да може, јер на минималац, који је основна зарада запослени добијају топли оброк и трошкове превоза, што све улази у коначну зарadu, па ће се смањење од 10 посто применити и на њих.

СИНДИКАТИ ОДБРАМБЕНЕ ИНДУСТРИЈЕ КОД МИНИСТРА ВОЈСКЕ

Траже изузеће од смањења плата

Синдикати траже да се запослени у фабрикама из Крагујевца, Барича, Лучана, Чачка, Ужица и Ваљева изузму од најављеног смањења плата од 10 осто, јер нису јавна већ производна предузећа, али министар одбране Братислав Гашић тврди да синдикати немају разлога за штрајк јер су у више наврата добили помоћ од државе и у пет фабрика просечне плате су изнад републичког просека

Пише Александар Јокићевић

Синдикалне организације предузећа Одбрамбене индустрије Србије (ОИС), синдикати фабрика „Застава оружје“ из Крагујевца, „Први партизан“ из Ужица, „Слобода“ из Чачка, „Крушик“ из Ваљева, „Прва искра“ из Барича и „Милан Благојевић“ из Лучана најавили су за четвртак, 13. новембар, једносатни штрајк упозорења. Да ли ће га бити ни сами представници синдиката нису могли да одговоре након што су прошле недеље у Дому гарде на Топчидеру сатима разговарали са министром одбране Братиславом Гашићем.

„Дружење“ ће се, очито је, наставити јер се обе преговарачке стране држе свог става. Основни захтев Синдиката одбрамбене индустрије Србије био је да се запослени у фабрикама наменске индустрије изузму од најављеног смањења плата од 10 осто, јер су сврстане у јавна предузећа, а како наглашавају синдикалци, ту никако не припадају. Ипак, то није највећи проблем ових фабрика.

Синдикати су посебно забринуту због предложеног начина решења статуса друштвеног капитала у овим предузећима и најављене приватизације до 49 одсто капитала. Министар одбране Братислав Гашић није директно одговорио на питање да ли ће бити усвојен захтев синдиката да буду изузети од смањења плата од 10 одсто, али је рекао да није могуће стално нешто очекивати од државе, а не плаћати јој порезе и доприносе.

– Прича је јасна – платите држави порез, а то што вам остане поделите, рекао је министар Гашић и подсетио да у последњих десетак го-

ЈЕДАН ОД РАНИЈИХ ПРОТЕСТА СИНДИКАТА „НАМЕНСКЕ“

дина поједине фабрике одбрамбене индустрије нису редовно измјенивале своје пореске обавезе и према држави и према запосленима.

Према Гашићевим речима, у пет од седам фабрика одбрамбене индустрије просечне плате су изнад републичког просека и исплаћују се редовно, те није коректно да се у таквој ситуацији порези не плаћају редовно.

– Изнео сам синдикатима податке које нису ни знали, а то је колико је држава Србија у претходном периоду улагала у наменску индустрију. Такође, говорио сам које то локалне самоуправе нису желеле да изврше конверзију дуга, као што су Крагујевац и Трстеник, како би били ослобођени тих обавеза, као и колико година њихови бивши или садашњи директори нису плаћали порезе и доприносе, те због тога појединци не могу да иду у пензију. Предочио сам колико је Војска Србије у 2014. години дала новца из свог буџета за куповину нових сред-

ТЕЖАК ОПСТАНАК БЕЗ ПОМОЋИ ДРЖАВЕ: ДРАГАН ИЛИЋ

става и обнову ресурса којима је итекао рок употребе, навео је Гашић.

Говорећи о најавима штрајка и жалбама синдиката на партијско постављање директора, министар одбране је истакао да би штрајк био највећа штета за раднике и додао да су надзорни одбори ти који бирају најбоље кандидате, али директори који буду изабрани треба да плаћају порезе и доприносе сваког месеца.

Још једна важна тема јесте однос према Војсци Србије.

– Не може да се догоди да када имате девизне приливе и уговоре са иностраним партнерима заборавите Војску Србије. Она мора да буде на првом месту, нагласио је Гашић.

На конкретно питање новинара да ли је могуће испунити захтеве представника синдиката, министар Гашић је рекао да ако траже помоћ од Владе Србије кроз повољније кредитне аранжмане, кроз добијање новца за инвестиције од Фонда за развој, морају да помажу државу.

– Тачно је да ово нису јавна предузећа, али држава је власник 100 одсто капитала. Од 2000. до 2012. године нису уплаћивани порези и доприноси и то је њима било дозвољено. Није била намера државе да оштети раднике, него да направимо поштенију расподелу како би држава могла и даље да помаже фабрикама. Тачно 100 милиона евра је Србија преко Фонда за развој уложила у седам фабрика наменске индустрије и то су средства која су претворена у капитал тих предузећа, а нису враћена. То више не сме да буде пракса и због тога морамо да у равнотежимо одређене ствари, навео је министар Гашић.

■ Недовољни аргументи

Представник синдиката шест фабрика наменске индустрије, председник Синдикалне организације „Застава оружје“ Драган Илић, подсећа да у тој грани индустрије раде у тешким условима, као и да је у фабрикама одбрамбене индустрије Србије „Застава оружје“ из Крагујевца, „Први партизан“ из Ужица, „Слобода“ из Чачка, „Крушик“ из Ваљева, „Прва искра“ из Барича и

„Милан Благојевић“ из Лучана запослено 7.000 људи, и још 1.000 на повременим и привременим местима. Али, не треба заборавити, у претходној деценији из ових фабрика је отишло 11.000 радника.

– Кључни разлог због којег смо захтевали хитан састанак са министром одбране је одлука Владе Србије да се запосленима у одбрамбеној индустрији смање плате за 10 одсто, што је изазвало револт у свим фабрикама. За четвртак смо заказали једносатну обушту рада. Не знамо да ли ће штрајк бити одржан и немамо планове после тог штрајка, али јасно је да уколико ставови остану супростављени прекид рада на сат времена неће донети решење. Биће потребно још штрајкова. Ипак, задовољни смо данашњим разговорима који ће се свакако наставити. Међутим, приче о досадашњој помоћи државе и порезима нису довољно ваљани аргументи, упозорава Илић.

Како он објашњава, није се разговарало само о висини зарада, већ је синдикални списак захтева подужи. Фабрике одбрамбене индустрије јесу са већинским државним капиталом и логично је да држава помаже њихов опстанак. Одувек су доприносиле извозном билансу Србије.

ПЛАТИТЕ ДРЖАВИ ПОРЕЗ, А ШТО ВАМ ОСТАНЕ ПОДЕЛИТЕ: БРАТИСЛАВ ГАШИЋ

– Можемо говорити и о просеку плата и о броју запослених. Данас бројимо 7.000 људи, а за деценију из шест фабрика одбрамбене индустрије отишло је 11.000 запослених. Само у Крагујевцу, из „Заставе оружје“ је од 2001. године отишло 5.000 радника, па данас бројимо 2.000 запослених и још 200 људи ангажованих на повременим и привременим местима. Насупрот томе, јавна предузећа су само повећавала број запослених. Иначе, уколико се и нама под хитно не одобри пријем младих кадрова, фабрике ће се угасити саме од себе, наглашава Илић.

Према Илићевим речима, предузећа одбрамбене индустрије су одувек била од стратешког интереса за државу, државна улагања су неопходна, а осим тога све фабрике осим „Првог партизана“ из Ужица претрпеле су тешка разарања од НАТО бомбардовања 1999. године.

– Производио политичку робу и јасно је да без подршке државе не можемо опстати. У ситуацији када једино Сједињене Америчке Државе дају сагласност за извоз оружја, илузурно је размишљати у смеру да се фабрике препусте тржишту. Уколико се фабрике приватизују, како размишљају – до 49 одсто, будућност ће бити неизвесна. Док има посла у реду је, али шта када не буде извоза и како опстати без помоћи државе, пита се Илић.

Синдикати здравства прихватили уверавање министра да ће бити изузети из смањења плата чим се за то стекну услови.

Председник Синдиката лекара и фармацеута у КЦ Крагујевац др Ђорђе Делибашић каже да су штрајком реаговали како би предупредили сценарио да почетком идуће године добију смањење од 15 посто

Пише Јаворка Станојевић

Ако су, због смањења плата у јавном сектору које ће им значајно утањити коверте, најавили да ће до испуњења захтева, у које су ушли и преговори о колективном уговору у платним разредима, средом примати само хитне случајеве, запослени у здравству су одлучили да одустану од штрајка после само једнодневних исказивања незадовољства. Шта је утицало на

ДР ДРАГАН ЦВЕТИЋ

Штрајк имао оправдање

Председник Синдиката лекара и фармацеута Србије др Драган Цветић, који је у име ове синдикалне организације уговорима са Министарством здравља, каже за „Крагујевачке“ да је свестан чињенице да се штрајк окончао „обећањем које лепо звучи и ништа не кошта“ и запосленима у здравству гарантује да ће бити први у реду када Влада реши да престане да смањује плате. Ипак, сматра да је дизање гласа имало своје оправдање.

– Нисмо ми толико наивни да помислимо да ће држава само нама изаћи у сусрет, али смо морали да изразимо протест да, док се буне просветни радници, адвокати, ваши оружари, не испадне да само ми ћутимо. Иако нисмо постигли основни циљ не можемо бити незадовољни, јер смо добили гаранцију да ће бити потписан колективни уговор који је нама јако важан пошто амортизује неке лоше одредбе Закона о раду.

Што се платних разреда тиче сложио бих се са колегом Делићем да се рад у здравству тешко може упросећавати по мери осталих који раде у јавном сектору, али нам ту није остављено много могућности за деловање. Пошто су платни разреди државни пројекат они ће свакако бити уведени пристали ми или не. Суочени са таквом реалношћу могли смо да бирамо између тога да учествујемо у њиховој имплементацији, или да нам буду наметнута готова решења, каже др Цветић.

СИНДИКАЛНИ ЗАХТЕВИ И АРГУМЕНТИ

Нису битне само плате

Осим захтева за изузеће од умањења зарада од 10 одсто остали захтеви Синдиката одбрамбене индустрије Србије су:

Да се предузећа ОИС третирају као предузећа од посебног значаја за одбрану земље и да се врате у сферу војнопривредне делатности, с обзиром да су под директном ингеренцијом Министарства одбране.

Да се одреде средства из војног буџета за инвестиције или обезбеди Фонд за кредитирање са повољним роком враћања за улагања у производњу и грађевинске објекте.

Да се хитно изврши конверзија обавеза фабрика у капитал Републике Србије.

Да се хитно одобри пријем најнеопходнијих кадрова, јер је због забране запошљавања онемогућено доношење знања.

Синдикати одбрамбене индустрије подсећају да се средства за инвестиције обезбеђују из сопствених извора, а посебан проблем је добијање банкарских кредита (који су, иначе, скупи). Ту је и нерешено питање за извоз, а ненаплаћену робу, чија вредност са каматама достиже 300 милиона долара. Наглашавају да је целокупна производња фабрика оријентисана на извоз, који је 2013. године износио преко 200 милиона долара.

ЛЕКАРИ ОДУСТАЛИ ОД ШТРАЈКА ЗБОГ СМАЊЕЊА ПЛАТА

Примирени бели мантили

ЛЕКАРИ ПРВИ У РЕДУ ЗА ИЗУЗИМАЊЕ ОД СМАЊЕЊА ПЛАТЕ

овако брзу одлуку белих мантила да, после пристајања на солидарни порез, пристану да поделе судбину читавог јавног сектора у коме ће плате бити скресане за десет процената, у овом тренутку није најјасније, али је извесно да се разлози крију у резултатима преговора представника четири репрезентативна синдиката са Министарством здравља.

Упркос помирљивим тоновима, који су последњих дана стизали са обе стране, познаваоци прилика у српском здравству не верују да је министар Златибор Лончар могао понудити довољно убедљиве аргументе. Будући да је већ у старту рекао да се о могућности да здравство остане поштеђено маказа које режу све плате државних намештника више од 25.000 динара не може разговарати, брзо налажење компромисног решења које је умирило здравствене раднике отвара озбиљну дилему о томе шта су запослени у здравству желели да постигну једнодневним штрајком?

Чињеница да је велики број запослених у здравственим установама Србије прошле среде нормално примао пацијенте могла би, такође, да покаже да међу здравственим радницима има много оних који или не верују својим синдикалним лидерима, или сумњају у ефикасност оваквог вида притиска на државу која повлачи очајничке потезе не би ли се спасила банкрота.

■ Нису били наивни

Запослени у Клиничком центру Крагујевац који су се 5. новембра масовно прикључили штрајку, због чега су посебно трпели пацијенти из других градова и они који су имали несрећу да им долазак на ред падне баш на овај датум, такође су мирно прихватили договор са Министарством који им, осим магловитих обећања, не нуди никакав бољитак.

Председник Основне организације Синдиката лекара и фармацеута Србије у КЦ Крагујевац доктор Ђорђије Делибашић овакву ситуацију објашњава чињеницом да су их пред свршен чин довела остала три синдиката која су већ сутрадан повукла одлуку о штрајку. Брзо проналажења заједничког језика са послодавцем Делибашић објашњава и уверавањем министра Лончара „да је добио личну гаранцију да ће здравство, чим се стекну услови, бити изузето од смањења плата”. Иако би се лекарској професији, ако је заиста прихва-

тила обећање бољитка пројектовано у магловиту будућност, могла приписати наивност др Делибашић каже да лекари нису били наивни да, у актуелној финансијској кризи, очекују да ће само њихове плате остати поштеђене.

- Наша намера је превасходно била да покажемо да не желимо да останемо пасивни посматрачи дозвољена наше, веома одговорне професије пред свршен чин. Такође смо, имајући у виду став Фискалног савета да умањење плата од 10 процената неће бити довољно да би се закрпила рупа у буџету, желели да превенирамо сценарио по коме би нам, већ у фебруару наредне године, зараде биле смањене за 15 процената. Иако нисмо добили оно што смо тражили мислим да смо нешто ипак постигли. Пошто држава нема пара, а оно што има прерасподељује на погрешан начин, јасно је да би Влада тешко пристала на наше услове, а ми бисмо морали да прихватимо одговорност за блокаду здравственог система која би неминовно уследила. На овај начин

НИСМО ОСТАЛИ ПАСИВНИ ПОСМАТРАЧИ:
ДР ЂОРЂИЈЕ ДЕЛИБАШИЋ

смо показали одговорност, мада, имајући у виду искуства Шпаније и Грчке које су на сличан начин без успеха покушавале да консолидују јавне финансије, сумњамо у оправданост мера које ће лекарима из цела месечно извлачити поприличну своту, каже др Делибашић.

Други штрајкачки захтев се односио на потписивање новог колективног уговора. Због чињеница да актуелни коме је важност истекла пре годину дана више не може бити продужаван, директори би могли добити право да сами доносе правилнике о раду без ограничавајућих законских норматива. И тај захтев такође је завршио на обећању које је орочено за крај 2014. године.

■ Траже платне разреде

Тако су платни разреди, око којих још нема чврстог договора, остали једини терен на коме запослени у здравству воде битку за уважавање посебности своје професије. Према речима доктора Ђорђија Делибашића кочница за налажења заједничког решења је инсистирање здравства да принцип једнаког вредновања висине школске спреме и тежине и одговорности рада буде примењен на цело јавно здравство, укључујући и јавна предузећа, што није по вољи Влади која сматра да би они, као привредни субјети, морали да задр-

ДР НЕВЕНКА ДИМИТРИЈЕВИЋ

Спрега синдиката и власти

Докторка Невенка Димитријевић која тврди да је председница Извршног одбора аутентичног Синдиката лекара и фармацеута Србије са седиштем у Масариковој улици у Београду овакав исход штрајка коментарише везом синдикалних лидера са врхом власти.

- Мислим да то раде кругови људи подржани од Министарства како би се, на једној страни, створио утисак да синдикати нешто предузимају, а на другој пласирала слика одговорне власти пуне разумевања која би хтела, али не може да помогне. Да није тако онда би акценат, уместо на плате које су само врх леденог брега, био стављен на осмишљавање одговорне здравствене политике коју ова земља нема. Јер, ако не извршимо притисак да се стане на пут урушавању здравственог система нити ћемо ми моћи да радимо, нити ће ико моћи да се лечи. Ми смо већ изгубили све ресурсе - апарати су нам стари, кадрови нам одлазе, немамо учитеље у медицини... Због тога свакодневно тонемо у све дубљи несклад у коме су нам пацијенти све болеснији, а ми не можемо да им пружимо адекватну помоћ. То су теме о којима синдикати морају да разговарају са онима који воде државу, а време за штрајкове би требало да дође када уредимо систем, каже др Димитријевић

же право да деле плате по другим аршинима.

- Њихов изговор је да платне разреде није могуће примењивати у јавним предузећима пошто она нису буџетски корисници, а ми питамо како се рачунају давања из државне касе за покривање мањка који остварују губиташи попут „Железница” и „Србијагаса”. Такође смо указали да се мора наћи модалитет по коме би сваки рад био адекватно вреднован, Јер, не може бити исто плаћена сестра са средњом школом која ради у хоспиталном делу ургентног центра и службеница исте школске спреме у Министарству здравља. Сва министарства су преузела обавезу да ураде свој план увођења овог вида награђивања, па ћемо онда видети шта се од свега тога, укрштањем, може применити. Наш посао је да не дозволимо да поново дођемо у ситуацију да кафе куварнице у појединим јавним предузећима имају већу плату од лекара специјалисте, објашњава наш саговорник.

Било да су задовољни, помирени са судбином, или тек примирени бели мантили настављају да раде као да умањења плата није ни било. Разлози делом леже у чињеници да су се и до сада, захваљујући солидарном порезу, који према мишљењу стручњака није дао очекиване ефекте, у име светлије будућности одрицали дела зарада. Опаснија порука тишине која је завладала после покушаја штрајка, осујећеног разумевањем и обећањима, је наговештај да су се они који брину о здрављу нације уморили од гледања у будућност у Србији и стали у ред за радне визе које ће им обезбедити плате и стандард каква заслужују.

Управо ова тишина требало би да зазвони на узбуну синдикалним лидерима који организују протесте тек да би подигли праšину. Јер, уместо што се баве изнуђивањем обећања која ништа не коштају морали би да се ангажују на тражењу лека за болести које прете да угуше читав здравствени систем.

ДР ДРАГАН ДЕЛИЋ

Лекари одлазе

Мада подржава сваки вид исказивања незадовољства колега, директор Лекарске коморе Србије др Драган Делић сматра да штрајкови нису пут којим српско здравство може изаћи из дубоке кризе у којој се годинама налази. Будући да их сматра последицом хроничног незадовољства професије која, ни по дужини образовања, ни по одговорности, не може да се упореди ни са једном другом, др Делић мисли да би здравствени радници енергију, уместо у штрајкове, требало да усмере на тражење системских решења која би здравственој заштити становништва ставила у реалне оквире финансијске моћи државе.

- Дошло је време да играмо отвореним картама и да државу натерамо да нам отворено каже зашто је потценила наш рад и да одговори докле ће, преко наших леђа, користити здравство као социјални вентил. Наш задатак је да укажемо да се више не може одлагати тренутак када грађанима треба отворено казати колико новца има у здравственој каси и шта они за толико пара могу добити, а шта морају да плате из свог џепа. Комора управо ради на формирању тима експерата који ће покушати објективно, без уважавања политичких интереса и утицаја, да изради рачуницу економски одрживог функционисања здравственог система. Та математика ће сигурно показати и да је систем каква сада имамо пред пуцањем, па ће неко коначно морати да скупи храброст да објасни народу да ће, осим пакуета обавезних услуга које свакоме морају бити гарантоване, све остало морати да плаћа. Друга битна ствар која мора да се исправи је вишедеценијски

проблем прерасподеле друштвеног колача од кога здравство добија несразмерно мали део. Окретање главе од ових суштински важних питања довело нас је у позицију да је за нешто више од две године 1.200 лекара, међу којима је 50 одсто специјалиста, од Коморе затражило оверу докумената за одлазак у иностранство. Ако овоме додамо податке да 19 одсто, (што је скоро сваки пети), лекара има преко 60 година, а да само три одсто лекарског кадра није навршило тридесету и да већина од њих чека прилику да оде, јасно је да срљамо директно у пропаст нације која не може опстати ако није здрава и ако нема ко да је лечи, каже др Делић

Директор Лекарске коморе не подржава увођење платних разреда, јер сматра да се рад у здравству не може поредити ни са једним другим занимањем. Овакав став аргументује дужином школовања, нужношћу сталног учења и усавршавања, али и одговорношћу и стресом који произилазе из чињенице да немају право на грешку.

ОЦЕНЕ ДОЈУЧЕРАШЊИХ НОСИЛАЦА
ВЛАСТИ У КРАГУЈЕВЦУСада је бар
опозиција
прочишћена

На заједничкој конференцији Верољуб Стевановић и Душан Обрадовић истакли да су лидери СДС-а и ЛДП-а у директној спреси са напредњацима и позвали све Крагујевчане који желе да буду алтернатива тренутној власти да им се придруже, а то су Заједно за Шумадију и Демократска странка

Након смене власти у Крагујевцу политички живот у граду се враћа у нормалу. Док се нова власт још конституише лидери сада опозиционих странака одржали су заједничку конференцију на којој су се, кажу, последњи пут осврнули на начин на који је промењена воља грађана у Крагујевцу.

За лидера странке Заједно за Шумадију Верољуба Стевановића није изненађење како су се понашали одборници СПО-а, СПС-а, Јединствене Србије и „пензионера“, који су већ изласком из ко-

Као епилог оваквих дешавања бивши градоначелник закључује да је још пре гласања постојао договор између ових странака и напредњака, као и да оне нису у опозицији, већ у функцији владајуће странке, на шта указује и чињеница да је члан Либерално демократске партије већ добио место у Градском већу.

Лидер демократа Душан Обрадовић још је оштрији у критикама, па сматра да сви они који су годинама подржавали Чедомира Јовановића и Бориса Тадића више немају политичке партије у Крагујевцу, јер су то, по њему, групе људи који су на позив из Београда, али и вођени личним интересима одлучили да се политиком баве на другачији начин.

Поменутој госпођи видим као људе који су направили чврст договор са Српском напредном странком, а да би он важио и они им били од користи треба да глуме опозицију. Да привидно буду на другој страни, да шаљу податке и критикују, али када негде загусти, када власт треба да се прекомбинује, они морају да се повуку у оном најгорем политичком смислу, што је срамота за те људе који су извршиоци, коментарише Обрадовић.

Он додаје да ће због начина на који је смењена власт на следећим локалним изборима Крагујевчани много пажљивије бирати него грађани у другим срединама, да не би поново дошли у ситуацију да њихова воља не буде испоштована. Ипак, сматра да је овај период био од велике важности како би се коначно искристалисало ко заиста чини опозициони блок, како у граду, тако и у земљи. Ситуација је на том пољу јасна, па ће нова већина у Скупштини града имати противнике једино у Демократама и члановима странке Заједно за Шумадију, уз неколико независних одборника.

Позивам све људе који желе да буду алтернатива овој власти да се придруже новој коалицији коју чине ДС и ЗЗШ. Да ли ћемо на следеће изборе изаћи у једној или две колоне, биће то ствар процене на који начин ћемо се најбоље супротставити СНС-у и конгломерату од 14 странака. Претпостављам да ће сви они бити на једној листи, јер нико осим напредњака самостално не би могао да пређе цензус у Крагујевцу, истакла је лидер демократа Душан Обрадовић. Међутим, на све ово нису остали неми у Либерално демократској партији, па су у саопштењу за медије одбацили наводе Стевановића и Обрадовића, речима да они не могу да им држе моралне лекције.

„Да је реч о људима двоструких аршина најбоље говори да им је једино битно да ли је један одборник ЛДП-а гласао за њихово разрешење, а не да ли је то учинило петнаестак одборника са листа чији су носиоци били Стевановић и Обрадовић. Јасно је да ЛДП није сменила претходну градску власт, већ су то учинили сви они који су били на листи УРС-а и Демократске странке, а који су их у минулом периоду напустили“, сматрају у Либерално демократској партији.

В. ГЛИШИЋ

Прво званично обраћање јавности новог градоначелника Радомира Николића уприличено је баш на државни празник, прошлог уторка, истога дана када је СНС пре две недеље преузела власт у Крагујевцу, а Николић највишу функцију у градској власти. Тиме је прекинута тактика ћутања, примењивана првих петнаест дана владавине СНС, а грађани су добили прилику да, после првог протоколарног представљања, коначно и упознају новог градоначелника и чују шта је са својим новим тимом планирао.

Ово последње биће им, бар за сада ускраћено, јер како ствари стоје у буџету ни сам градоначелник не зна одакле да почне, што је, уосталом, и признао пред новинарима: „Ја вас сада питам шта ми у оваквој ситуацији можемо да урадимо“.

Да ситуација није сјајна знало се и пре свих претумбавања на градској политичкој сцени, али се очекивало да нова власт са својим коалиционим партнерима има већ припремљен програм за решавање проблема.

ПРВО ОБРАЋАЊЕ ГРАДОНАЧЕЛНИКА РАДОМИРА

Шта ми у овак
можемо да ура

Да стање у граду није сјајно знало се и пре свих претумбавања на политичкој сцени, али се очекивало да нова власт са својим коалиционим партнерима има припремљен програм за решавање проблема. Уместо тога, Николић је најавио да ће његов први потез бити да „иде редом и моли за помоћ“

Уместо тога, Николић је најавио да ће његов први потез бити да у оваквој ситуацији иде редом и да моли за помоћ - и премијера и председника Србије, како би се град померио са мртве тачке, напосредујући да су „то они људи за

које су из претходне власти говорили све најцрње“.

Своје најгоре слутње о банкротству града поткрепио је чињеницом да се дугује укупно 60 милиона евра. Рачун града је у константној блокади од 15. август-

ВИШАК ЗАПОСЛЕНИХ ШКАКЉИВО ПИТАЊЕ

Град ће да понуди
социјални програм

Радомир Николић је у два наврата, уместо одговора, прво питао новинаре да ли су таква питања постављали претходном градоначелнику. Једно од њих било је колики је вишак радника у јавним предузећима и како ће то да се реши, на шта је градоначелник одговорио да је то „веома скакљиво питање“.

Верујем да сте и бившем градоначелнику постављали оваква питања. Спремајући се за ову конференцију ја сам прегледао интервјуе које је давао неким новинама и нисте му поставили ни једно скакљиво питање, а ви и ја знамо због чега је то тако. Што се тиче запослених у јавном сектору, они који свој по-

сао добро раде не морају да брину за судбину, а они који су примљени фиктивно, по партијској основи, мораће да се сналазе, а град ће да понуди добар социјални програм, али о томе ће накнадно бити речи, након што комисија заврши анализе, одговорио је градоначелник.

ОДРЖАН ТРЕЋИ СВЕТСКИ ФОРУМ ЗА ДЕМОКРАТИЈУ

Место младих у
демократским процесима

На заседању учествовао и др Добрица Миловановић, као један од три представника Конгреса Савета Европе, чији је члан

Трећи по реду Светски форум за демократију, који је одржан од трећег до петог новембра у Стразбуру, ставио је у први план питања задобијања поверења младих људи у демократију и институције система, као и преобликовања институција како би се младим људима обезбедио стварни утицај на одлучивање у свим друштвеним областима.

Због тога се међу 1500 учесника форума нашло и 400 младих које

млади људи имају израженије право гласа. На форуму је запажено прилично бројно присуство младих из Југоисточне Европе, међу њима и из Србије, махом чланова Београдског фонда за политичку изузетност.

Током дебата требало је доћи до одговора на кључна питања, као што су: Да ли је утицај иницијативе на процес доношења одлука реалан? Да ли она значајно повећава знање младих, њихов приступ, учешће и контролу над демократским процесима? Да ли иницијатива укључује велики број младих људи, да ли је одржива и преносива и да ли има додатну вредност у смислу побољшања

легитимитета демократских институција?

Након сесија, учесници су имали прилику да на „гласачко дрво“ поставе „зелени лист“ (уколико им се иницијатива допала) или црвену јабуку (ако иницијатива није била убедљива).

На основу односа позитивних и негативних гласова одабрано је пет иницијатива које су презентирани на завршној пленарној седници. Између њих, учесници Форума су гласањем одредили гласањем победника, односно добитника награде за демократску иновацију.

Победник је била турска иницијатива „Демократија генерације“, која има за циљ да кроз систем образовања у Турској подстакне образовање за демократско учешће грађана и промовише поштовање људских права.

На заседању у Стразбуру је учествовао и др Добрица Миловановић, као један од три представника Конгреса Савета Европе, чији је члан.

Поред учешћа у раду Светског форума за демократију, др Миловановић је у Парламенту града Стразбура отворио годишњу конференцију о децентрализованом сарадњи између Француске и Балкана и том приликом говорио о значају интеркултуралног дијалога за процес европских интеграција.

ЗНАЧАЈ ДИЈАЛОГА ЗА ПРОЦЕС ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА: ДР ДОБРИЦА МИЛОВАНОВИЋ

је Светска омладинска фондација изабрала да истакну позитивне примере укључивања нових генерација у процесу доношења одлука и стимулишу дијалог између њих. Настојање је да се створи замаха за шире структурне промене ка оним облицима демократије у којима

ОТВОРЕНО О ДОЈУЧЕРАШЊИМ ПАРТНЕРИМА: ДУШАН ОБРАДОВИЋ И ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ

алиције изнели свој став, али је врло специфично било понашање једног одборника СДС-а, странке Бориса Тадића, и ЛДП-а, за које Стевановић сматра да су у директној спреси са напредњацима.

Имао сам контакте са господином Тадићем два дана пре гласања и тада ми је недвосмислено речено да ће одборник те странке бити на нашој страни, да би се он исте вечери нашао у карантину у Кончареви, а потом гласао за смену власти. Још одређенији био је Чедо Јовановић који је позвао своје одборнике у Крагујевцу и рекао им да ће бити искључени из странке ако се приклоне напредњацима, а сви знамо шта се десило на гласању, објашњава Стевановић.

РА НИКОЛИЋА ЈАВНОСТИ ПОСЛЕ ИЗБОРА

Вој ситуацији ДИМО

ТЕХНИЧКИ МАНДАТ ГРАДСКОГ ВЕЋА

Следе промене ресора

На питање новинара до каквих ће промена доћи у Градском већу Николић је рекао да је оно сада у некој врсти техничког мандата. Очекује се да ће после промене Статута града наредне недеље на седници Скупштине града доћи до промене начина на који се бирају чланови овог тела. Њихов број ће остати исти, али ће им бити промене ресори.

Николић је потврдио да су у саставу Градског већа заступљени чланови свих странака који су са СНС у коалицији.

та и то за износ од 150 милиона динара. У последње три године град је био у блокади 519 дана, односно сваки други дан, а од августа ове године 89 дана непрекидно.

- По овом критеријуму Крагујевац је у групи са Смедеревском Паланком која је једино гора и чија блокада траје готово две године, са Грачаницом и општинама Подујево, Штимље, Урошевац и Лепосавић. Све ове општине су у блокади за износе мање од 10 милиона динара. Верољуб Стевановић је говорио да је Крагујевац трећи град у Србији, а ја морам да га исправим – није трећи, други је, али отпозади, рекао је Николић.

Он је навео да укупни дуг од око 60 милиона евра чине, између осталог, кредитно задужење - 14,8 и текуће обавезе града од 24,8 милиона евра. Прерачунато у динаре то је преко седам милијарди, или један и по буџет који град прихуђује за годину и по дана. У исто време, Пожаревац је без дуга, а Чачак има на рачуну 2,5 милиона евра, упозорио је Николић.

Нарочито је тешка ситуација у јавном сектору, а рачуница је показала да су дуговања градских предузећа достигла 20 милиона евра, али је Николић изразио сумњу да ће након извештаја комисије коју је формирало Градско веће и која има задатак да

изврши анализу пословања свих градских предузећа, овај износ бити далеко већи.

Он је нарочито скренуо пажњу на то да је дуг за социјалну помоћ и образовање већи од две милијарде динара и мисли да је то разлог што Стевановић одбија да изврши примопредају.

- Крагујевац више није само проблем локалне самоуправе, већ је у оваквом стању проблем државног врха и ми немамо ни времена ни средстава да овај проблем можемо да решимо. Да у нашој држави постоји институција банкрота, Крагујевац би морао да прогласи банкрот.

Од државе ћемо тражити помоћ у новцу, кадровима, експертима. До Нове године нам стижу обавезе од 3,7 милиона евра, а дневно добијамо пет милиона динара са којима можемо да располажемо, рекао је градоначелник.

Град сада субвенцијама помаже и предузећима која су у пропадању да би људи могли да приме плате јер свака плата храни једну породицу, навео је и у маниру премијера Владе замолио грађане да буду стрпљиви и да дају време новој власти, поручивши да ће наредна година бити јако тешка за јавни сектор у Крагујевцу.

Г. БОЖИЋ

РТК ПРЕД СТЕЧАЈЕМ

Нема заинтересованих за приватизацију

Упитан каква је будућност Радио телевизије Крагујевац и да ли је блокада рачуна израз политичке воље, с обзиром да и велики национални медији имају далеко веће неизмирене обавезе, али несметано послују без блокаде, градоначелник је рекао да је рачун те куће блокиран због дуга од 24 милиона динара, додајући да, као што сви грађани плаћају порез, то треба да уради и телевизија.

Он је додао да се боји да ће РТК отићи у стечај, али да се искрено нада да до тога неће доћи, иако сада нема заинтересованих за куповину.

- Без помоћи града, РТВ Крагујевац не може да опстане, јер има преко 90 запослених, а локална самоуправа нема средства да намири дугове и исплаћује плате до окончања рока за приватизацију тог медија, објаснио је Николић.

Извршитељи

ЗА СИСТЕМ КОЈИ РАДИ

Ефикасно спровођење наплате потраживања је пут ка систему који ради за све: привредне субјекте, грађане и државу.

Одговор је одговорност

Sprovedeno od strane:

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Vladavina prava i izvršenje potraživanja
www.legalreform.rs

The project is funded by the European Union

Компанија „Фијат аутомобили Србија“ је бесплатно уступила простор од 2.000 квадрата на коришћење и потрудила се да га, о свом трошку, опреми по светским стандардима. Радно време прилагођено је потребама родитеља, а цена је за 20 одсто нижа

Простране собе приликом чијег уређивања је до детаља вођено рачуна о потребама, али и безбедности малишана. Сваки кутак функционално осмишљен за игру или учење. Соба за рекреацију са струњачама, за кратко време

НОВИ ВРТИЋ

У Аутићу има још места

може да се претвори у мини бископ захваљујући великом ЛЦД телевизору. Уз све то још и пространо двориште опремљено клацкалицама, пењалицама и љуљашкама... Све то краси „Аутић“, најновије „чедо“ Предшколске установе „Нада Наумовић“.

Нови, 16. вртић у Крагујевцу, налази се у оквиру компаније „Фијат аутомобили Србија“ и намењен је боравку малишана док су им родитељи на послу. Због тога је, по речима Славице Отовић, директорке Предшколске установе, и рад „Аутића“ прилагођен радном времену српско-италијанске фабрике.

Компанија „Фијат“ је бесплатно уступила простор од 2.000 квадрата на коришћење и потрудила се да га, о свом трошку, опреми по светским стандардима. Вртић заузима три спрата у делу управне

зграде, а и део дворишта издвојен је за боравак малишана. Спратови су истоветно опремљени, имају засебну кухињу и трпезарију, па могу потпуно аутономно да функционишу, објашњава наша саговорница.

„Аутић“ може да прими 165 малишана, односно осам васпитних група. О њима се брине 21 васпитач. У овом моменту уписано је седам васпитних група, тако да има места за још двадесетак дечака и девојчица чији су родитељи радници фабрике.

Вртић је намењен деци од три до седам година. Групе су мешовите, а рад вртића прилагођен је обавезама родитеља, па је радно време од пет ујутру до 18 сати. О свакој групи се старају по три васпитача, каже Отовићка.

Места у новоотвореном вртићу углавном су попунили малишани

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ 16. КРАГУЈЕВАЧКОГ ВРТИЋА

МЕСТА ЗА 165 МАЛИШАНА ЧИЈИ РОДИТЕЉИ РАДЕ У „ФИЈАТ АУТОМОБИЛИМА СРБИЈА“

„АУТИЋ“ ОПРЕМЉЕН ПО НАЈСАВРЕМЕНИЈИМ СТАНДАРДИМА

вртићу буде нижа за 20 одсто, па ће уместо 3.440 динара, маме и тате месечно издвајати 2.752 динара.

Компанија „Фијат аутомобили Србија“, као пожељан послодавац и друштвено одговорна фирма, на прво место ставља бригу о својим запосленима и њиховим породицама. Отварањем вртића обезбедили смо деци наших радника боравак у најсавременије опремљеним просторијама и бригу и негу висококвалификованог особља запосленог у Предшколској установи „Нада Наумовић“, коју похађа 4.500 крагујевачких малишана, објашњава Силвија Венети Блина, генерална директорка компаније „ФАС“.

„Аутић“ је са радом почео пре петнаестак дана, а свечано је отворен прошле недеље. Пригодној свечаности поред директорке „ФАС-а“ и Предшколске установе, присуствовали су и градоначелник Радомир Николић, помоћник у Министарству просвете Љубиша Антонијевић, који је подсетио да се само још нишка компанија „Филип Морис“ одлучила на сличан корак и отвори вртић за децу својих радника, оживљавајући тако стару праксу која је у српским фабрикама постојала од средине двадесетог века.

М. О.

РАЗДВАЈАЊЕ КРАГУЈЕВАЧКИХ ОБДАНИШТА У ДВЕ УСТАНОВЕ

Бурђевдан – од јануара

Одборници ће на наредној седници градске скупштине, између осталог, одлучивати и о формирању нове предшколске установе. Раздвајање 16 крагујевачких обданишта у две установе, започето је крајем прошле године, а требало би да буде финализовано у јануару 2015.

Након изгласавања Одлуке о формирању Предшколске установе „Бурђевдан“ и Одлуке о изменама и допунама Одлуке о формирању Предшколске установе „Нада Наумовић“, новим установама предстоји попис имовине и утврђивање деобног биланса, што треба да буде завршено до краја ове године.

Седиште Предшколске установе „Нада Наумовић“

остаје у вртићу „Бамби“, а њој ће припасти и обданишта „Лане“, „Лептирић“, „Наша радост“, „Сунце“, „Црвенкапа“, „Цветић“, новоформирана „Аутић“, као и девет одељења припремног предшколског програма. Установа „Бурђевдан“ биће смештена у обданишту „Цицибан“, а у њеној надлежности биће „Зека“, „Колибри“, „Бубамара“, „Шврћа“, „Невен“, „Чуперак“ и 12 издвојених одељења предшколца.

На седници скупштине у понедељак, 17. новембра, биће именован и привремени Управни одбор од девет чланова, а за вршиоца дужности директора, чији ће задатак бити да припреми доношење Статута, упис у Регистар код надлежног суда и друге послове неопходне за оснивање и почетак рада Установе, предложена је Сања Јаковљевић, васпитач предшколске установе.

који раније нису били у систему предшколског образовања, а тек двадесетак их је и пре похађало неко од 15 крагујевачких обданишта. Родитељима запосленим у „ФАС-у“ не само да ће бити лакше због чињенице да је рад обданишта прилагођен њиховим пословним обавезама, као и што дете могу да поведу када крену на посао и преузму по повратку, већ и што ће им у цепу остати који динар више.

Наиме, пошто „ФАС“ плаћа све комуналне услуге, град, као оснивач Предшколске установе, одлучио је да цена боравка деце у овом

Нова кућа за породицу Перовић, која је изгубила дом у клизишту, завршена је на време захваљујући општини која је обезбедила грађевински материјал и започела припреме за градњу већ две недеље након поплава

Прва кућа за жртве поплава, односно клизишта, у селу Војковци код Тополе комплетно је завршена пре две недеље, а породица Перовић пре зиме се уселила. Мали Лука и његова сестрица Драгана добили су нову собу, њихова мајка Мира прерадована је новом кухињом, а бака Драгомирка сада у миру чува уочице. Домаћин Никола не стрепи од првог снега и мрза.

Имамо среће као мало где у Србији. Овде су општинске власти решаваће проблеме почеле две недеље након поплава. Због тога је наша кућа на време завршена, а ја нисам морао да стрепим од доласка зиме. Управо радимо изолацију и све ће бити завршено до краја недеље. Стићи ћемо и стазе око куће да завршимо пре снега,

ЖРТВЕ ПОПЛАВА ИЗ ТОПОЛЕ У НОВОМ ДОМУ

Добили кућу лепшу од старе

каже задовољни домаћин.

Домаћица куће Мира Перовић каже да је преморена јер свакога дана на ручку има и мајсторе.

Стресем се од муке када на телевизији видим шта све преживљавају људи који су страдали у поплавама и клизиштима, кад видим колико ће њих снег сачекати без своје куће. Онда ми ништа није тешко, моја кућа је завршена. Узели смо кредит да је опремимо намештајем, а санитарије за купатило нам је купила општина, објашњава домаћица.

Њихов син Лука (13), ученик шестог разреда основне школе и његова сестрица Драгана (11) пролетос су у клизиштима остали без своје собе, али и читаве куће.

Поново имамо своју собу и лепшу него што је била наша стара. Има места за мој кревет, секин, заједнички ормар, радни сто. Соба нам је лепа, а „гледа“ на велику терасу, њу раније нисмо имали, смешка се Лука.

Перовићи су стару кућу, на 200 метара од нове, изгубили у клизиштима у мају. Они су током киша данима ископавали канале

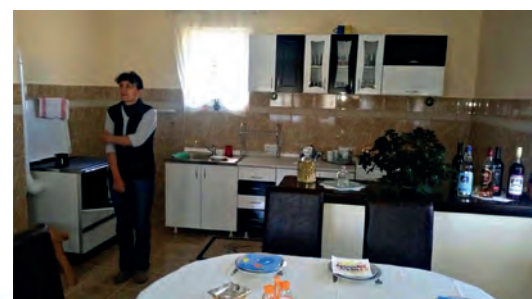
око куће да би је сачували, али залуд. Када је киша стала, следила је нова мука. Ноћу је почело језиво да крцка, као да је кућа оживела.

Утроба земље цепала се под нашим собама свакога дана, могли смо то да гледамо. Нека врата од соба више нису могла да се затворе, нека су се сама отворала. Подови су испуцали, из њих су почеле да излазе бубе и мишеви.

У испуцале зидове може човек руку да гурне, а инсекти су у њих почели да се насељавају, сећа се Мира Перовић.

Њен супруг Никола одмах је одјурео у општину да пријави своју катастрофу. Он каже да је породица неко време спавала под тремом, а онда сви заједно у једној соби.

Драган Јовановић, донедавни председник Општине, садашњи

ПОРОДИЦА СА ПРЕДСЕДНИКОМ ОПШТИНЕ ИСПРЕД КУЋЕ ДОК ЈЕ БИЛА У ИЗГРАДЊИ, А САДА ЈЕ ВЕЋ ОПРЕМЉЕНА НАМЕШТАЈЕМ

председник Скупштине општине Топола, решаваће проблема оштећених кућа започео је одмах након поплава.

Перовићи су нам били приоритет јер имају ћеркицу која због свог здравственог стања мора да има ваљану негу и не сме да оскудева ни у чему. Кућа има око 80 квадратних метара стамбеног простора. Унутра је пространа дневна соба са кухињом и трпезаријом, купатило и две спаваће собе. Општина је обезбедила новац за грађевински материјал, донатор плац, а Перовићи радну снагу. То није био проблем, наши људи скачу када су у питању овакве ствари, каже Јовановић.

М. ПАЦА

БАЧКЕ УЖИНЕ

Или их нема, или нису здраве

Сваки пети становник у Србији је дебео, кажу резултати истраживања које је лане радило Министарство здравља. Није проблем само што је проценат гојазних старијих од 15 година 22,1 одсто, већ што је за око пет процентних поена виши него 2006. Године, када је рађено претходно истраживање.

У односу на 2006. годину повећан је и број гојазне деце са 8,5 на 13,7 процената. Гојазност је, кажу стручњаци који су ово истраживање радили, и код малишана последица лоших навика - недовољне физичке активности и неадекватне исхране. Илустрације ради треба рећи да је тек половина анкетираних деце рекла да свакодневно једе воће и поврће.

Не мора се сваком домаћинству завити у лонац да би се закључило како се деца хране - довољно је сачекати велики одмор у било којој школи и бацити поглед на оно шта ужинају. Хамбургери, пике, топли сендвичи, тачније маст и угљени хидрати, а витамини и минерали који су организму у развоју неопходни тек су у траговима. За то

не треба кривити само власнике кисока брзе хране који су начикани око свих школа, пошто

СВЕ СЕ СВОДИ НА ПЕЦИВО: СРЂАНА СВЕТОЗАРЕВИЋ

се ни образовне установе више не труде да деца приуште здраву ужину.

■ Бурек, пике и хамбургери

Почетком шездесетих година прошлог века у наше школе је, по узору на Норвешку, уведен такозвани модификован доручак. Свака школа је морала ученицима да даје 400 милилитара млека, парче хлеба и комад сира. Међутим, деведесетих је исхрана у школама пратила економску ситуацију у земљи, па је тај доручак избачен.

Норвешка је овај систем задржала до данас. Занимљиво је да се слична пракса примењује и у Индији, у којој сви ученици у основним и средњим школама имају један кувани оброк. Правилну исхрану ученика увела је пре неколико година и Велика Британија, уз велико залагање и помоћ чувеног куvara Џејмија Оливера.

У српским, самим тим и крагујевачким школама, слика је другачија. Бурек са павлаком, пика на девам, месом или сиром, кроасан са џемом, кремом, чоколадом или празан, крофна, путер кифла, кифла са виршлом - то су производи који се налазе на списку којим се прецизира јавна набавка ђачких ужина у једној од крагујевачких основних школа. Практично за 50 или 60 динара дневно, колико кошта ужина у

Не мора се сваком домаћинству да завити у лонац да би се закључило како се деца хране - довољно је сачекати велики одмор у било којој школи и бацити поглед на оно шта ужинају. Нису криви само киосци брзе хране, јер се ни родитељи ни школе не труде да деци усаде навику да се здраво хране

школама, ђаци добијају пецива која могу да купе и у некој од оближњих пекара.

Да је ситуација у крагујевачким школама таква потврђује и Срђана Светозаревић, саветница у Школској управи.

- Највећи број школа има уговоре са пекарама од којих набављају пециво. Неке у којима постоје кухиње определиле су се да од великих произвођача пекарских производа набаве пећи и припремљена пецива, па се кифле, кроасани и пите пеку у школи. Углавном, за шта год се определили, ђачка ужина се своди на пециво.

Воће добијају само деца која су у целодневном боравку. Изговор за овакву праксу је да деца воле да једу кифле и крофне, да се родитељи са тим слажу, поједини чак и инсистирају да за ужину буду пецива. Мало ко, међутим,

размишља колико је оно што деца једу здраво и хранљиво, а ни од родитеља ни од школа није стизала било каква иницијатива да се нешто промени, иако не би било ни скупље ни компликованије да се уместо пекарских производа од белог брашна деци сервирају здравији оброци у виду воћа, воћних компота, пецива од интегралних житарица или млечне каше, каже наша саговорница.

Измене Закона о основном образовању дозволиле су школама могућност да уз помоћ општина и градова организују и бесплатне ужине за ученике. Школе могу и да међу родитељима или донаторима нађу партнере који ће фи-

■ Др Драган Васиљевић: Први оброк може да буде пециво или парче хлеба намазано нечим, али ужина увек мора да буде или воћка или сок направљен искључиво од воћа

нансирати овакав вид исхране, али до данас ни једна крагујевачка школа није решила да устаљену праксу промени.

Додуше, из градског буџета се од 2003. године финансира програм бесплатних школских ужина за 3.000 ђака. Реализује се у сарадњи са Црвеним крстом Крагујевац, а намењен је деци самохраних родитеља, малишанима без родитељског старања, онима који потичу из вишечланих породица, ученицима са инвалидитетом или онима из породица које остварују право на новчану социјалну помоћ.

■ Воће или сок - обавезни

У крагујевачким основним школама укупно има око 13.000 ђака, што значи да свако пето дете добија бесплатну ужину. За ове намене градска Управа за социјалу издваја око 11 милиона динара.

- Основне школе се труде да се бесплатна ужина за социјално угрожену децу реализује тако да не постоји дискримина-

ција деце у том погледу. Тако један број школа комерцијалне ужине набавља у пекари Црвеног крста Крагујевца, па међу оброцима ученика нема никакве разлике, док се у другим школама ужина направљена од намирница из овог програма или дели за све ученике истог дана, на пример, пециво направљено из овог програма, а другог дана сви једу комерцијално набављено пециво. На овај начин, не само да деца из угрожених породица имају оброк неопходан за правилан раст и развој, већ је ово и значајна помоћ родитељима, односно породици, каже Марица Патрновић из Градске организације Црвеног крста.

Паштета, мармелада, еурокрем, паризер, хлеб, јогурт и чај су намернице које се набављају за овај програм.

Нутрициониста др Драган Васиљевић, међутим, каже да овакав избор намирница никако није примерен ономе што би требало да буде оброк који се зове ужина. Ако је у питању први оброк, онда је у реду да то буде пециво или парче хлеба намазано нечим, али ужина увек мора да буде или воћка или воћни сок направљен искључиво од воћа.

- Да би се човек, а дете поготово, хранио здраво мора да једе на највише три четири сата. То значи да мора имати пет obroka и две ужине. За децу је врло важно да доручкују код куће, чак и када иду пре подне у школу. Уколико дете то не чини, значи да ће први пут јести тек на великом одмору, те прва два часа неће имати енергије

за функционисање. Практично ће је добити тек на четвртном часу, јер ће оно што је појело током великог одмора читавог трећег часа варити.

Уравнотежена исхрана подразумева да ће дете доручковати код куће, уколико иде пре подне у школу воћну ужину ће појести на одмору. Ручаће када се врати из школе. Око пет ће појести још једну воћну ужину или попити сок од сто одсто воћа и увече вечерати. Таквом динамиком obroka имаће довољно енергије током целог дана, каже др Васиљевић.

Због неправилне исхране и мањка физичке активности малишани су све чешће посетиоци ординације др Васиљевића. По броју гојазних се, по његовим речима, уклапамо у светски просек, иако смо до пре двадесетак година далеко заостајали. Колико су ђаци несвесни значаја здраве исхране најбоље говори једна анегдота из његове ординације.

- Сви моји пацијенти имају обавезу да воде дневник исхране. Деца нису изузетак. На првој контроли приметио сам да један малишан уместо да за ужину поједе воћку, када иде у школу прескаче тај оброк. На питање зашто то чини одговорио је да му се остала деца подсмевају јер не једе пецива или хамбургере као они.

Оно што млади не знају, а одрасли заборављају јесте да је гојазност болест из које настају многе друге далеко теже болести, а да се правилном исхраном и физичком активношћу лако може спречити.

Марица ОБРЕНОВИЋ

COPRIX MEDIA

У циљу да се први кораци у образовању приближе modernim trendovima i deci osnovnoškolskog uzrasta, koju sa pravom zovu i „tablet generacijom“, u današnje vreme je potrebno prilagoditi pristup, što na najbolji način koriste interaktivne platforme za učenje InterAktivni bukvar i InterAktivna Matematika. Platforma kombinuje igroliku aplikaciju i uređaje osetljive na dodir, što omogućava deci da savladaju, utvrde ili ponove zvanično gradivo.

Učitelji ne moraju da imaju IT predznanje da bi koristili sistem, a nisu potrebne ni dodatne pripreme pre časa ili pisanje izveštaja nakon njega, budući da aplikacije samostalno prate rad svakog deteta, prikupljaju podatke tokom korišćenja i u skladu sa informacijama automatski kreiraju izveštaje, što učiteljima značajno olakšava praćenje napretka, kako za svakog učenika tako i za celu grupu.

Platforma je razvijena uz saradnju sa Filološkim i Učiteljskim fakultetom Univerziteta u Beogradu. Predškolski vaspitači su bili aktivno uključeni u projekat od najranije faze, a posebno tokom početnog testiranja, što nam je omogućilo da iz prve ruke saznamo utiske o korišćenju i reakciji dece i nastavnog osoblja na ovaj novi metod učenja.

Promocija Interaktivnog Bukvara i Matematike koju zajednički organizuju Coprix Media i Zavod za udžbenike održaće se u prostorijama Centra za stručno usavršavanje zaposlenih u obrazovanju Kragujevac, Cara Lazara br. 15, 17.11.2014 sa početkom u 16h.

COPRIX Media je start up kompanija iz Beograda, koja kreira inovativne i zabavne sisteme za učenje. Naša vizija je da pomognemo u stvaranju sveta u kojem svako dete može da dobije potpun pristup obrazovanju vrhunskog kvaliteta, koje će im pomoći da aktivno razviju svoje prirodne afinitete i dostignu svoj maksimalni potencijal još od prvih koraka u obrazovanju!

Ako želite da se dodatno informišete o našoj kompaniji, to možete učiniti na adresi www.coprix.net, a ukoliko želite da probate naše aplikacije obratite nam se putem email-a zelim.da.probam@coprix.net.

ДОКЛЕ СЕ СТИГЛО СА ЛЕГАЛИЗАЦИЈОМ ОБЈЕКТА

Бескочно пролонгирање рокова

Од 27.000 приспелих захтева у Крагујевцу за легализацију, до сада их је решено 6.400. Услови за рушење постоје у три случаја, с тим што су се два власника жалила на то решење грађевинске инспекције и сада се чека одлука другостепеног органа, а у једном случају на снази је извршење које нема ко да спроведе

Пише Елизабета Јовановић

Иако се од легализације бесправно подигнутих објеката доста очекивало, време је показало да је то био јалов покушај државе да ту област коначно уреди и при том инкасира значајна средства. Доста се причало, а мало тога урадило. Мењао се закон, рокови, зоне, цене по квадрату, па и министри који су били различитог приступа овој тематици, али се једино није нашао начин како натерати власнике објеката изграђених „на црно“ да среде папирологију и укњиже непокретности. Плаћања грађевинске дозволе, пројеката, и свега што подразумева услове пре почетка градње, које је око милион власника нелегално изграђених објеката у Србији прескочило, сада је дошло на ред за наплату. Ушло се у завршну фазу која не нуди много решења - или да се бесправно подигнуте грађевине поруше или да власници коначно комплетирају грађевинску документацију и хтели не хтели плате трошкове легализације. Они нису мали, али су тренутно ипак нижи од трошкова регуларне изградње.

Међутим, мало њих је искористило шансу коју им је држава пружила, упркос пролонгирању рокова за легализацију. Конкретно у Крагујевцу од јануара 2003. до јануара ове године поднето је 27.000 захтева, а од тога је 6.400 предмета завршено. У међувремену донет је и Закон о измени Закона о легализацији, којим је продужен рок за достављање потребне документације за утврђивање могућности легализације по већ поднетим захтевима, који каже да тај рок не може бити дужи од годину и по дана од дана ступања на снагу овог закона. Практично то је додатних шест месеци, односно документација треба прибавити до 1. маја наредне године.

НЕМА КО ДА ИЗВРШИ ПРАВОСНАЖНО РЕШЕЊЕ О РУШЕЊУ ОБЈЕКТА У ЛОЛЕ РИБАРА 6

Али, како тренутно ствари стоје, већина само попуни формулар за легализацију, који им значи само улазак у поступак, све остало што треба урадити накнадно је практично изостало. Добијање тог папира да су вољни, послужио је само као основ за добијање прикључака на инфраструктуру и, разуме се, заштиту, да им грађевинска инспекција не поруши нелегално подигнута здања, док се поступак легализације не оконча.

„Вељин закон“ створио конфузију

По речима Бојане Дивац, начелнице градске Управе за урбанизам и изградњу, само подношење формулара за легализацију, без иједног другог валидног папира, не значи ништа. Да би грађанима изашли у сусрет ова служба је чак организовала обиласке по улицама. Ишли су од куће до куће и питали хоће ли да заврше започети посао и сви су рекли да хоће и да ће доћи наредне седмице, али се нико од њих није појавио. Извесно је, каже наша саговорница, да ће човек када буде спреман и када буде имао паре за легализацију доћи сам или ако га на то присили хипотека или продаја.

Доста нас је пореметио Закон о посебним условима за упис права својине на објектима изграђеним без грађевинске дозволе, односно популарно „катастарски“ или „Вељин закон“. То је мало збунило људе, јер су за мале паре уписивали непокретности у Катастар, а онда су мислили да су тиме све звршили и легализовали објекат, јер људи нису довољно обавештени. Међутим, то уношење објекта у Катастар не значи да су легализовали објекат већ само да су га уписали. Нису прибавили и доставили комплетну документацију коју треба да има објекат да би био легализован, каже Бојана Дивац, додајући да се предмети решавају спорим темпом

ЗАХТЕВ ЗА ЛЕГАЛИЗАЦИЈУ САМО ПОЧЕТАК (ДУГЕ) ПРОЦЕДУРЕ: БОЈАНА ДИВАЦ

због некомлетних захтева и незаинтересованости подносилаца да се захтеви реше.

Она даље наводи да су по Закону о посебним условима за упис права својине на објектима изграђеним без грађевинске дозволе, они, као Управа, имали задатак да ископирају комплетно све предмете, које су поднети у поступку легализације и да све то доставе служби катастара. Катастар је после позивао странке, али наша саговорница не зна докле се с тим стигло.

Тачно се зна колике су цене за уређење грађевинског земљишта по зонама за породичне, вишепородичне куће, пословне просторе... Бојана Дивац тврди да је цена раније била мања, али како је Уставни суд оборио Закон о легализацији тражећи да се изједначи изградња са усаглашавањем онда су те цене подигнуте и приближно су исте. И онда је то отежало поступак.

Шта ће се радити у варијанти где су већ донета решења да нема ме-

ста легализацији, што је потврђено у другом степену и где су решења постала правноснажна и извршна?

- Сва она решења, било позитивна или негативна, дужни смо да доставимо инспекцији. Они тачно могу да прате стање докле је неки инвеститор стигао. Шта ће се десити после, не бих знала да кажем, наводи начелница градске Управе за урбанизам и изградњу.

Само троје одбијених

Имамо доста катастарског одбијања по посебном закону, али ових других решења о дефинитивно одбијеним захтевима за легализацију имамо само два-три до сада. Ту, и када се донесе решење, постоји могућност жалбе другом степену. Мора да се испоштује управни поступак и код решења и кад је у питању закључак о дозволи извршења. Зато се баш доста чека, јер су у другом степену затрпани предметима. Има их тренутно око 800.000 на нивоу целе Србије, објашњава Саша Миленковић, секретар градског Секретаријата за имовинске послове.

По његовим речима, на нивоу Крагујевца стигло је само неколико решења о одбијању легализације. Грађевинска инспекција је за те објекте већ донела решење о уклањању, али су се странке жалиле тако да је то отишло на другостепено одлучивање. То су углавном стамбени објекти. А њих ће бити и најтеже порушити. Зато је скупштина и продужила рокове за још шест месеци, јер су грађани јако озбиљно схватили допуну тих папира, који су им потребни да би ушли у процес легализације. Неће бити изненађење ако и после тог рока уследи нови продужетак, јер је првобитни предлог био да се остави рок од три године.

- Тај процес легализације доста кошта. Треба платити пројекат изведеног стања архитекти, плаћају се сви прикључци и то кошта и по неколико хиљада евра. А, на жалост, толико новца многи наши грађани у овом тренутку немају, зато се све своди на одлагања у недоглед. Држава то тренутно толерише, али када би се без компромиса ушло у тај посао, много објеката би морало да се сруши, многи би изгубили и кров над главом, а не верујем да би неко седео скрштених руку док му се нешто руши, каже Миленковић.

Прва за рушење кућа у Лоле Рибара

Само се у једном случају дошло до фазе извршења. Реч је о-

објекту у Улици Лоле Рибара број шест власника Ненада Весовића, где је поступак за рушење започет 2009. године, али је због уласка власника у процес легализације био обустављен док не заврши поступак легализације. Решење је, међутим, сада постало извршно, али је запело око грађевинске фирме која треба да спроведе рушење.

На тендер који је три пута био расписан, наводи Миленковић, није се пријавила ни једна фирма. Јавна предузећа која су раније била ангажована на тим пословима за рачун инспекције по новом закону то нису могла да раде, због поступка јавних набавки. Зато се ушло у

ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈУ ЗАКОН НАЛАЖЕ КОШТА, А ГРАЂАНИ НЕМАЈУ ПАРА: САША МИЛЕНКОВИЋ

пат позицију и за ову годину немају предузеће којем могу те послове да повере. У децембру би поново требало да се крене у процес јавних набавки, односно у расписивање конкурса за наредну годину.

Ма колико деловало чудно, у овој години ништа није порушено. Једино су прошле године порушени објекти на Аеродрому, испред тржнице, где су биле плинска станица, цвећара, месара, у објектима са привременим грађевинским дозволама, јер је град продао то земљиште инвеститору.

- Ни један објекат за становање није порушен, зато што решења нису постала извршна, а нису извршена јер нису искоришћена сва правна средства, каже Саша Миленковић.

Али када се створе сви услови за рушење, чека се потврда другог степена, и то траје најдуже пет-шест месеци. У Крагујевцу, иначе, постоји само један републички инспектор који потврђује или одбацује решење грађевинске инспекције, и он ради при Шумадијском управном округу.

КРАГУЈЕВАЧКЕ – ДОСТАВА НА АДРЕСЕ – КУЋНЕ ИЛИ ПОСЛОВНЕ

Контакт телефони: 034 333-116 и 333-111; е-маил: redakcija@kragujevacke.rs

Уколико се претплатите на Недељне новине „Крагујевачке“, разносач штампе ће вам сваког четвртка, у време које ви назначите, на адресу где станујете или радите достављати ваш примерак новина

Претплата на 3 месеца – 910,00 динара
Претплата на 6 месеци – 1.820,00 динара
Претплата на 12 месеци – 3.600,00 динара

Уплату извршити на рачун банке Intesa 160-0000000152459-54 са назнаком „доставља новина“.

Доставу је могуће вршити на територији града Крагујевца

ПРЕТПЛАТА НА ЕЛЕКТРОНСКО ИЗДАЊЕ

Поред штампаног издања, недељник „Крагујевачке“ доступан је и у електронском издању

Претплата на 6 месеци – 1.000,00 динара
Претплата на 12 месеци – 1.800,00 динара

Свакој четвртка имаће „Крагујевачке“ на својој адреси

ТРАГОМ ИНФОРМАЦИЈЕ ДА ЈЕ ОДОЦНЕЛА ЈЕСЕЊА СЕТВА

По теорији касни, у пракси – сада је право време

Ове јесени сви пољски радови одложени су за недељу до три у односу на књишке термине, јер су агрометеоролошки услови такви да су оптимални услови за јесењу сетву продужени све до последње декаде новембра

Пише: Милош Јовановић

Сетва озимих усева, пшенице пре свих, у овом делу Србије требало би да буде завршена до првих слава – бар тако налажу теорија и вишегодишња пракса. Ове године, међутим, у то време мало ко да је и почео са овим радима у пољу.

Тумачи књишких правила су зато, чини се, пожурили да констатују како сетва касни и да то доводи у питање квалитет и количину рода у наредној жетви, а нису изостала и неизбегна тумачења о промени односа пољопривредника према овом – званично најзначајнијем – послу у аграру.

Агрономи, који уз теоријска правила воле да погледају и шта пракса говори, кажу да времена за сетву у оптималним условима још има све до Светог Аранђела, односно до почетка треће декаде новембра. Ипак, не би требало продужавати тај (нови) термин, јер само сетва у оптималном року доноси не само добар род, већ и већу отпорност биљака на болести и штеточине, отпорност на полегаше, лакше подношење суше и да не набрајамо даље.

Добривоје Поповић: Јесмо изашли из оптималних рокова за сетву озимих усева, али се ова година од самог почетка агрометеоролошки битно разликује од просечних

важан посао обављен у оптимално, односно право време. Сетва и садња су ипак само финале јесењих радова, јер до тада треба завршити унос хранива - неорганског или стајског ђубрива, а затим и основну обраду земљишта. Било би пожељно да су наведени послови већ обављени. Треба додати и да наше тржиште не оскудева у квалитетном семенском и садном материјалу, тако да је избором праве сорте или хибрида могуће ублажити, а негде и потпуно амортизовати штетне агрометеоролош-

Година мимо правила
- Кад би се посматрали само став науке и струке и са њима усклађена вишегодишња пракса, ми јесмо изашли из оптималних рокова за сетву озимих усева. Али, ова година од самог почетка агрометеоролошки битно се разликује од просечних, што је умногоме условило временско одлагање скоро свих пољских радова. Сетимо се честих киша, затим

поплава, одсуства дуготрајних летњих врућина, затим пресејавања на поплавленим површинама и свега другог што нас је пратило. Зато су у 2014. години све биљне врсте одступиле од просечних термина фенофаза развоја, укључујући и доношење приноса, односно, једноставније речено, све то касни у односу на просечне рокове, наводи Добривоје Поповић из Пољопривредне саветодавне стручне службе Крагујевац.

Померање рокова условило је да са шумадијских поља још увек није скинут сав род кукуруза, који је ове године понео знатно боље него уобичајено. И док пољопривредници трљају дланове због приноса кукуруза, дотле „цупкају“ чекајући да јесењу сетву обаве пре првих снегова.

- Ако се сетва – а и садња – заврше до пред крај новембра, можемо да кажемо да је овај

важан посао обављен у оптимално, односно право време. Сетва и садња су ипак само финале јесењих радова, јер до тада треба завршити унос хранива - неорганског или стајског ђубрива, а затим и основну обраду земљишта. Било би пожељно да су наведени послови већ обављени. Треба додати и да наше тржиште не оскудева у квалитетном семенском и садном материјалу, тако да је избором праве сорте или хибрида могуће ублажити, а негде и потпуно амортизовати штетне агрометеоролош-

НИ ДО СВЕТОГ АРАНЂЕЛА ЗА СЕТВУ НИЈЕ КАСНО

КУКУРУЗ ДОБРО РОДИО

Берба све до зиме

Берба кукуруза који је у Шумадији засејан на око 45 хиљада хектара још траје. С обзиром на велику количину влаге коју садрже биљка и зрно, агрономи сугеришу да без икаквих штетних последица по принос ратарари могу да сачекају са бербом све до првих зимских дана.

Род је веома добар и креће се у просеку око шест тона сувог зрна по хектару, док вишегодишњи просек износи између четири и четири и по тоне.

Сетвене површине у Шумадији, иначе, осим поменутих 45 хиљада хектара под кукурузом, обухватају и 20 хиљада хектара под пшеницом, тритикале, јечам и јесењи овас сеју се на шест до осам хиљада хектара, док јари (пролећни) јечам заузима око 4.000 хектара ораничних површина.

КАСНИЈЕ ОРАЊЕ ЗБОГ КАСНИЈЕ БЕРБЕ КУКУРУЗА

ке утицаје током године, наводи Поповић.

Пара има – дохотка нема

Ове јесени потврдила се оцена из времена жетве да ће многи мали произвођачи бити на тешкој муци како да обезбеде бар просту репродукцију, што ће рећи да посеју пшенице колико и лане. Цена пшенице није била толико лоша, па се приликом продаје у домаћинства слије лепа количи-

на новца, али још више од добијеног треба уложити у наредну сетву. Што ће рећи, паритети цена су (и даље) на штету пољопривредника, а мало је адреса – скоро да их и нема – где сељак може да добије прихватљиве облике помоћи и подршке.

- Економику производње у аграру ја бих овако означио: струка обезбеђује и добар квалитет и задовољавајући принос, односно физички обим рода по јединици површине. Али то не значи да може да обезбеди и сигуран доходак газдинства. А за стабилност дохотка по газдинству не треба да измишљамо нешто ново, све то је већ познато. Треба да саберемо вишегодишње искуство пољопривредника и видимо шта им и краткорочно и дугорочно треба за производњу којом се баве, а затим да се дефинишу мере да се то на неки од начина и обезбеди. Зато је нама пре свега потребна аграрна стратегија коју сада немамо, стратегија као „устав“ једне аграрне земље каква би требало да будемо, а из те стратегије да проистекне оно што се зове аграрна политика која подразумева, уз остало, и систем субвенција и стимулација за произвођаче, као и креирање одговарајуће кредитне подршке пољопривредној производњи, оцењује Поповић.

Наводе агронома хтели смо да проверимо код великих произвођача пшенице на подручју Крагујеваца. На телефоне Радише Мирчећа из Горњих Јарушица и Најдановића из Церовца јавили су се чланови домаћинства. Мушке главе су у њиви, сеју пшеницу, кажу. Рекли бисмо, то је и најбоља потврда исправности процена представника струке из крагујевачке пољопривредне станице.

БИЈАНА МИЛОСАВЉЕВИЋ

грама комплексних ђубрива по хектару, а у прихрани се користи азотни ђубриво, док је за кукуруз при основном ђубрењу потребно унети 400 килограма НПК по хектару. За површине под луцерком и легиуминозама количине су два пута веће него код стрних жита и ту су потребна ђубрива са продуженим дејством, и пожељно је да се унесе у земљиште годину-две пре сејања.

Кад се ради о садном материјалу, количине и органског и неорганског ђубрива пет до шест пута су веће него код стрних жита. Уз стајњак треба додати комплексна ђубрива, а киселост обрадивог земљишта неопходно је кориговати уношењем и заоравањем кречњака.

ПРЕПОРУКЕ АГРОНОМА

Без ђубрења нема доброг рода

Вишегодишња пракса и искуство шумадијских пољопривредника потврдили су исправност препорука агронома да се обавезно врши ђубрење обрадивих површина. То се директно одражава на структуру земљишта и његову плодност, а затим и на родност и квалитет приноса и способност биљака за борбу болестима и штеточинама, али и са ниским температурама и другим агрометеоролошким појавама.

- Вубрење за сваку културу се разликује, и по врсти ђубрива, и по количинама које треба применити. Основно је свакако да се уради агрохемијска анализа земљишта, која нам даје основне податке о карактеристикама сваке конкретне обрадиве површине, каже Биљана Милосављевић из Пољопривредне саветодавне стручне службе Крагујевац.

Ево њених конкретних савета.

- Количине ђубрива се разликују зависно од биљних врста. Код стрних жита потребно је 300 кило-

МЕДИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.paradont.rs
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARODONT
Prim. Mr. sci
SIMIĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usne i zuba

- Popravka zuba
- Beljenje zuba po Beyond sistemu
- Ultrazvučno uklanjanje naslaga sa zuba
- Vađenje zuba

Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/II-3
Tel: 034/ 333-506, 034/ 388-700; Fax: 034/ 36-04-36
Mobilni: 063/ 631-486; e-mail: paradont@eunet.rs

www.beo-lab.rs
beo-lab laboratorije

SVE LABORATORIJSKE ANALIZE NA JEDNOM MESTU

Iuja Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com
Andrić
Ambulanta
FIZIOTERAPIJA

- Trauma
- Reuma
- Neurologija
- Manuelna terapija
- Celulit
- Vakusak

TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrickg@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs
INTERNISTIČKA AMBULANTA
JOKOVIĆ

- ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
- ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
- HOLTER EKG-a I PRITISKA
- ERGOMETRIJA
- PREGLEDI SPECIJALISTA

Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@eunet.rs

Логопед

Центар за едукацију Новаковић
Индивидуални логопедски третмани и логопедске радионице
Саве Ковачевића 1/10, Крагујевац
063/7793-197

SPECIJALISTIČKA – ONKOLOŠKA ORDINACIJA
JOVANOVIĆ

BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPLER

34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS

DR PAVIČEVIĆ

GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA

Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034 / 461 339
034 / 463 333
Mob: 063 / 619 436

ГРАД У ЂУБРЕТУ И СМРАДУ

Много запослених, мало радника

За одржавање чистоће у граду потребно 44 радника, а у овом тренутку на тим пословима ради само њих 28 од преко 350 запослених у предузећу, каже градоначелник Николић објашњавајући стање нехигијене на градским улицама

Слике препуних контејнера и смећа око њих све су учесталије на градским улицама. Све су чешће и примедбе грађана на одржавање хигијене у граду, а пре свега на одвожење смећа и чишћење површина око њих. Осим тога, контејнери се више не перу као раније, у прилично су лошем стању, углавном без једног или више точкова, без поклопаца и са рупама кроз које испада смеће. Током топлих летњих месеци није се могло проћи поред њих од несносног смрада, а овакво стање присутно је свакодневно на градским улицама. Што је најгоре, не мора се отићи далеко од центра да би се приметла поприлична запуштеност и прљавштина. Очигледно је да „Градска чистоћа“ не обавља свој посао како ваља, па град који је служио као пример другима у погледу одржавања хигијене и јавних површина, сада више то није.

Међутим, безуспешан је остао покушај новинара „Крагујевачких“ да нешто више сазна о томе од на-

длених у Градском већу и јавном предузећу коме је поверена делатност чишћења и одвожења смећа

ПРИЗОРИ КАКВИ СЕ СРЕЂУ СВДА ПО ГРАДУ

са јавних површина, па је зато ово питање било незаобилазно за градоначелника на првој конференцији за новинаре.

Градоначелник Николић је објаснио да је „Чистоћа“ тренутно највећи градски проблем и да је посао комисије Градског већа да прво сагледа стање у овом предузећу.

– „Чистоћа“ је горући проблем, а отприлике да је суштина у томе

што функционише само шест камиона смећара који су у катастрофалном стању и стално се кваре. Осим тога, недостају и радници, пошто је за одржавање чистоће у граду потребно 44, а у овом тренутку на тим пословима ради само њих 28 од преко 350 запослених у предузећу. Екипе на терену су осиромашене за по једног радника и практично осим двојице који празне контејнере недостаје онај који сакупља смеће око контејнера, каже Николић, додајући да је преду-

зеће пренатрпано запосленима и да нема пара да све исфинансира.

– Ја те људе разумем, они вредно раде свој посао, али дошло је дотле да нико други у фирми не жели да се прихвати овог посла, што ће се решити новом систематизацијом.

Оваквом стању доприноси и велико кашњење плата запосленима, при чему град нема новца да помогне, мада је предузеће организовано да се само финансира јер има реалне приходе.

Г. Б.

У СЕЛИМА ОПШТИНЕ ТОПОЛА

Канта за смеће сваком домаћину

У свих 30 села око Тополе од наредне године почиње редовно одношење смећа и биће постављено 4.000 канти, а месечни рачуни износиће од 320 до 390 динара. Није дозвољено да неко одбије канту, али сиромашни неће плаћати. Топола је овај посао почела са компанијом А.С.А.

Од првог дана наредне године у свих 30 села општине Топола биће организовано одношење смећа, а свако домаћинство добиће своју канту. Овај посао радиће аустријска компанија А.С.А. Домаћине ће услуга коштати од 320 до 390 динара, зависно од броја чланова породице. На овај потез општина се одлучила након што је после поплава река Јасеница, са само два и по километра речног корита, на обале избацила 12 шлепера пластичних флаша, кеса и ђубрета!

Драган Јовановић, председник Скупштине општине Топола, каже да је ово за њега била шокантна чињеница с обзиром да је реч о општини која је пре пет година била проглашена за најчистију у Србији.

– У општини Топола постоји 30 села, а наше комунално предузеће је до сада односило ђубре тек у осам села. За више немамо ни људство, ни механизацију. Огромне своте новца дајемо за чишћење такозваних контролисаних дивљих депонија и чак 5,5 милиона динара смо ове године из буџета издвојили само за то. Од сада ће свако село бити чишћено. Сва домаћинства добиће по канту. Реч је о кантама од 120 и 240 литара. Већ у наредним данима стиже нам 4.000 канти. Контејнери ће бити постављени само испред школа, месних канцеларија, продавница, гробаља и амбуланти. Испред већих трговина и фирми постојаће камионски контејнери. Канте ће бити пражњене једном недељно, објашњава Јовановић.

Он признаје да, иако је ова одлука животна битна за општину, није популаран потез. И сада, као и увек, има оних којима канта „не треба“, односно милије им је да ђубре бацају бесплатно на дивље депоније, у јаруге и корита река. Сума коју треба издвојити на први поглед није велика, али многи ипак негодују.

■ (Не)популаран потез

– У Тополи има много викендица, а власници ће добијати месечно рачуне од 240 динара. Они су најзадовољнији овом одлуком, многи су и раније тражили да се уведе неки ред за одлагање отпада. Домаћинства са највише три члана плаћаће 320 динара месечно, а она са више чланова треба да издвоје 390 динара. Сиромашни одношење смећа неће плаћати. Месна заједница направиће спискове оних који су материјално угрожени, Центар за социјални рад ће те спискове проверити и они услугу неће плаћати. Таквих ће бити по првим проценама око 10 до 15 у сваком селу, разјашњава Драган Јовановић.

За све којима је једино оправдање за незадовољство то да им канта „не треба“, донето је друго решење. У општини кажу да ће свако на реверс добити по канту, што значи да је неће

ДИВЉЕ ДЕПОНИЈЕ РУЖЕ ИЗГЛЕД ТОПОЛСКИХ СЕЛА

плаћати сем ако је уништи или оштети. Ко канту неће да преузме рачун ће му на крају месеца ипак стићи на кућну адресу. Не постоје људи који немају отпада, свако мора негде да баца ђубре, напомиње Јовановић.

■ Цене најниже могуће

Општина Топола услугу одвожења смећа по селима пружа у партнерству са аустријском компанијом А.С.А. која послује у још неколико општина у Србији. Реч је о партнерству приватног и јавног сектора, детаљније регулисаном новим законом. Јовановић каже да је општина расписала тендер и понудила посао фирми која ће са ценама и услугом бити најповољнија за грађане Тополе и околине.

– На тендер се јавила једна италијанска фирма и аустријска компанија А.С.А., која нам је дала бољу понуду. Пројекат ће трајати 10 година, с тим што након прве године, ако се појави неки проблем, без санкција могу да одустану обе стране, и општина и компанија А.С.А. После те прве године, крајем 2015., видећемо где смо и како ћемо даље. А.С.А. је у обавези да отвори представништво у Тополи и запосли осам радника, двоје административних, два возача камиона и четири радника на кантама. Фирма ће ђубре односити у два камиона смећара. Смеће које ће се одлагати на нашу депонију Ториви биће балирано, објашњава Јовановић.

Он тврди да је општина, односно грађани, добила најмању могућу цену за месечни рачун за одношење смећа. Јовановић објашњава да би једини проблем могао да буде то што А.С.А. са овим ценама ради „на ивици жилета“, па тек остаје да се за годину дана види хоће ли аустријска фирма пристати на ове цене и након годину дана рада у Тополи. Свако евентуално повећање цена услуге, каже Јовановић, морало би да аминује Општинско веће, односно влада општине Топола. Цене изношења ђубрета у Тополи јефтиније су него у другим општинама где ради А.С.А., напомиње председник Скупштине општине Топола.

Тополско Јавно комунално стамбено предузеће „Топола“ није било у могућности до сада да покрије услугом свих 30 села, посебно не

ЗАШТО ПЛАЋАТИ ОДНОШЕЊЕ СМЕЋА

Топола живи од чисте природе

Драган Јовановић каже да је чиста животна средина битна за сваку општину, да већина општина ћути и крије овај проблем, али да за Тополу чистоћа значи опстанак. Ова општина највише зарађује од продаје воћа, по чему је међународно позната. У Тополи раде и познате српске винарије, а ова општина стреми и развоју винског туризма. Топола је позната туристичка дестинација и због богатог историјског наслеђа, а без уређене и чисте општине нема ни туризма. Град подно Опленца уврштен је и званично у мрежу „Изузетних дестинација Европе“.

Због свега овога општина од 1. децембра покрене кампању „Чистунко“, каже Јовановић, додајући да је циљ кампање научити децу значају чисте животне средине јер ће на тој деци и остати Топола.

– Крећемо у едукацију деце, од предшколске установе. О значају чисте животне средине учи се од малих ногу, каже Јовановић.

ОДНОШЕЊЕ СМЕЋА ЈЕФТИНИЈЕ НЕГО У ДРУГИМ ОПШТИНАМА: ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ

НЕСТАЈЕ ЈОШ ЈЕДНА СТАРА ГРАЂЕВИНА

Стари срез одлази у историју

Зграда при самом врху Карађорђевој улици, која је крајем 19. века саграђена за среско начелство, а њен подрум је дуго служио као апсана, коначно ових дана нестаје. Њено рушење почело је пре скоро десет година, тада је нешто „запело“, али сада је извесно да ће на месту среза бити вишеспратна зграда, пошто ова досадашња није добила статус државне заштите

У недељу, рано изјутра, дошли су мајстори, у бирократском жаргону „извођачи радова“, и прво затворили пешачки пролаз кроз врло прометни „тунел“ који повезује Карађорђевој улици са Нушићевом и, даље, Танаска Рајића. Пешаци су се мало бунили зашто им се затвара пречица, али није било боже помози. Од сада ће морати околу.

Сутрадан је већ постављена ограда, препознатљива за градилишта, и било је јасно - руши се зграда коју су генерације Крагујевчана из тог краја звале „стари срез“. На том месту градиће се вишеспратница. Најупућенији

РУШЕЊЕ ПОЧЕЛО У ПОНЕДЕЉАК, ОД КРОВА

Када је видео да од прављења нове зграде на месту старог среза скорије ништа неће бити, горепоменути Васа вратио се у своју „гајбу“, једини од свих станара, па је још и адаптирао и увео гас. Показало се да је био у праву јер је распетљавање имовинских, локацијских и других нејасноћа потрајало скоро целих десет година.

Коначно, сада је сасвим извесно да препознатљива зграда, својеврсни градски оријентир и раритет старог Крагујевца заувек нестаје и, на жалост, даље ће живети само у сећањима. Спаса јој није било јер по процени стручњака Завода за заштиту споменика културе није била ни под једним видом државне заштите, дакле није ни културно ни историјски добро, већ је имала само третман дела архитектонске целине, што је не штити од рушења.

Нема поузданих података када је тачно подигнута зграда старог среза, али чињеница да је већ била уцртана у први регулациони план вароши Крагујевац, који је 1891. године израдио архитекта Лука Ивановић, указује да је највероватније саграђен у претпоследњој деценији 19. века. Томе иде у прилог и податак да је 1890. године донет Закон о уређењу округа и срезова (који је уз мање измене важио до Другог светског рата), па је за управе нових административних јединица требало обезбедити одговарајући смештај.

У згради је било среско начелство, тело које је углавном било у надлежности Министарства унутрашњих дела, а највише се старало о безбедности подручја које је покривало. Срески начелници били су непосредни вршиоци полицијске и опште управне власти, али су имали ингеренције и над финан-

сијским, просветним, привредним и санитарским делатностима.

■ Јауци из подрумске апсане

Када је учињен први покушај рушења старог среза 2005. године, новинари овог листа разговарали су са старим Крагујевчанима који памте време уочи Другог светског рата, када је у овој згради био смештен Срез гружански. Један од саговорника био је Зоран Тричковић, лекар-хирург у пензији, који је пред рат био малишан. Иначе, њихово двориште се граничи са срезом.

Родио сам се поред те зграде и ту провео цео свој живот. Иза зграде среза, ка Нушићевој улици, налазио се затвор, који је раније срушен, из кога су затвореници бежали баш преко нашег дворишта. Из предратног периода памтим да је један од њих, неки Жућа, који је био оно што се у данашњем жаргону зове „вишеструки повратник“, често успевао да побегне из среске робијашнице, која је била права обреновићевска апсана. Више пута гледао сам како Жућа прескаче затворски зид и кроз наше двориште бежи у мени непознатом правцу, прича Тричковић.

Раније смо од старијих житеља који су становали у близини среза слушали приче како су из подрумских просторија зграде, где је такође био смештен део апсане, чули крици и јауци затвореника док су их затворски пандури тукли.

По ослобођењу града 1944. године, у зграду ранијег среског начелства први су се привремено уселили Руси. Ту се налазила њи-

хова комора и руски војници су у дворишту среза испрезали и хранили коње. По њиховом одласку зграда је припала КНОЈ-у, а онда је враћена старој намени, седишту Гружанског среза.

Иначе, према доступним подацима, Народни одбор Среза гружанског формиран је крајем 1944. године и, осим града, обухватао је села Баре, Борач, Велики Шењ, Вучковицу, Гледић, Драчу, Забојницу, Закуту, Каменицу, Кнић, Коњушу, Љуљаке, Опланић, Пајсијевић, Поскурице, Радмиловић, Рамаћу, Рогојевац, Станово, Топоницу и Честин.

Осим администрације, и у послератном периоду у подруму зграде среза била је апсана, у коју су углавном затварани сељаци који нису поштовали правила обавезног откупа, односно нису давали пољопривредне производе и стоку коју је држава тражила. Прича се да су притворени сељаци говорили да их није срамота што су довођени у срески затвор - јер су тамо у добром домаћинском друштву.

Среска администрација прецељена је из зграде у Карађорђевој улици 1955. године, нешто раније измештен је и затвор, а просторије су претворене у стамбени простор. Тако је било све до пре десет година, када је решено да се објекат из 19. века уклони и на том месту сагради вишеспратница за 21. век.

Поред људи који су живели у згради старог среза, њу ће памтити и многи други Крагујевчани, посебно по пролазу кроз зграду, „тунелу“ или својеврсном пасажу. Он је одувек био намењен само пешацима, никад није био колски пролаз, и био је најкраћи пут, рецимо, од болнице, поред „Палигорића“ ка главној улици. Већ сада те „пречице“ више нема, па ће пешаци, богами, морати поприлично да круже како би из Нушићеве и Улице Танаска Рајића „избили“ на Карађорђевој.

Пролаз је умео добро да послужи и као склониште од летњих пљускова, а како једна једина сијалица у њему често није радила, био је и лепо месташце за заљубљене парове.

Некад било, сад се приповеда.

ЗА 125 ГОДИНА ПОСТОЈАЊА ЗГРАДА ЈЕ ИМАЛА РАЗЛИЧИТЕ НАМЕНЕ

ГРАЂАНИ О ГРАДСКОЈ ХИГИЈЕНИ

Да ли сте задовољни градском хигијеном, како изгледа ваша улица, насеље, град?

Мирослав Петровић из Малих Пчелица:
- Код мене у Малим Пчелицама контејнери су препуни. Схватам да не примају плате на време, али ипак је ово град, не би требало да буде тако.

Небојша Ранковић са Аеродрома:
- Нисам задовољан ни када испразне контејнере. Некада су метлом чистили и купили расути отпад, а сада то не раде.

Радмила Лечић из Багремара:
- Задовољна сам. Какве плате имају, мислим да је довољно чисто.

Драган Пантовић из Ердоголије:
- Одвоз смећа није редован, али у условима беспарнице вероватно не може боље.

Катарина Лукић из центра:
Имам утисак да више није питање да ли се редовно празне контејнери, јер је цео град прљав. То се види на сваком кораку.

КОМПАНИЈА А.С.А.

Посао у седам општина

Аустријска компанија А.С.А. у Србији ради од 2006. године. Пружа услуге за око 150.000 становника и више од 1.400 правних лица. Тренутно сакупља и третира комунални отпад у шест општина чије су територије у потпуности покривене услугом. Има више од 100 запослених. Фирма поседује 12 камиона и специјалних возила, 18 контејнера велике запремине, 21.365 канти и контејнера, две депоније за комунални отпад.

А.С.А. сарађује са седам општина у Србији - Кикиндом, Лаповом, Баточином, Деспотовцем, Рачом, Тополом и Жабарима. Тренутно пружа услуге за више од 100 индустријских клијената у држави, међу којима је и „Фијат“. Октобра 2009. године почела је да ради А.С.А. депонија „Врбак“ у Лапову. Тада је речено да је ова депонија рађена према захтевима за заштиту животне средине и високим стандардима Европске уније. Депонија у Лапову има довољно капацитета за прихватање отпада за пет општина Шумадије и Поморавља у наредних 25 година. Капацитета је 2.300.000 кубних метара чврстог комуналног отпада. Ово је друга депонија коју је у Србији изградила компанија А.С.А. Интернационал, а прва је отворена у Кикинди маја 2008.

зими када треба рашчишћавати снег. Они имају само један смећар.

Редовне платише по селима око Тополе биће награђиване наредне године. Сваког месеца неко ће добити мали кућни апарат, а годишње веће апарате за домаћинство. До краја године канте ће бити постављене, а грађани почињу да их користе од 1. јануара. Први рачуни стижу крајем тог месеца.

Марија РАЦА

ВЕКОВНОГ ПЕШАЧКОГ ПРОЛАЗА ВИШЕ НЕМА

и најистрајнији станар среза Васа Багра (овде се надимак апсолутно не подудару са карактером) каже да ће се градити целих шест спратова и то баш „габаритно“, целом дужином старе зграде и још добро „по дубини“.

Док се не врати на стару адресу, рачуна да ће то бити за две године, јер зграду прави поуздани Пера Зарић, Васа ће бити својеврсни надзорни орган; привремени смештај добио је у згради одмах поред, па радове може да надгледа са две стране - и с прозора где живи, и из баште „Палигорића“.

■ Саграђена око 1890. године

Рушење зграде старог или, како је ређе називана, „горњег среза“ уствари је почело још крајем фебруара 2005. године. Тада су расељени сви станари, на доњем крилу грађевине скинут је кров и оборени неки преградни зидови, али је рушење врло брзо обустављено. Настали су неки административни проблеми са инвеститором, затим нејасноће око власништва плаца, његове величине. Дуга је то бирократска прича, а за то време ова кућа била је више ругло него део историје града.

КРАГУЈЕВАЧКИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ТУРИЗМА

Списак амбиција, жеља и ид

МОГУЋНОСТИ ЗА АТРАКТИВНУ ТУРИСТИЧКУ ПОНУДУ: СКУП У БИЗНИС ИНОВАЦИОНОМ ЦЕНТРУ

Пише: Виолета Глишић

Током деценија Крагујевац се на мапи Србије позиционирао као углавном индустријски центар. Погони некада велике „Заставе“, а сада „Фијата“, само су потврдили овакав статус града на Лепеници. Ипак, не треба заборавити да имамо и Шумарице које би до сада у свакој уређеној земљи постале меморијални парк са хиљадама посетилаца годишње. Чист ваздух и велика зелена прострост за сада привлаче само ученике нижих разреда основних школа, а посета страних туриста је прави изузетак.

Слично је и са манастирима у околини, рекама и вештачким језерима, па се може закључити да град располаже значајним, али недовољно искоришћеним потенцијалима од којих се може изградити атрактивна туристичка понуда. Будући да 64 посто територије града чини рурална зона,

ПОТРЕБНА УЛАГАЊА, АЛИ И МЕНАџЕРИ У ТУРИЗМУ: СНЕЖАНА МИЛИСАВЉЕВИЋ

могућности за развој сеоског туризма су велике.

Полазећи од ових закључака, сачињена је и у Бизнис иновационом центру представљена Стратегија развоја туризма, која би требало да Крагујевац унесе на мапу правих туристичких градова.

- За град је било итекако важно евидентирати све туристичке потенцијале и утврдити правце развоја туризма, имајући у виду да

Крагујевац има перспективу као туристичка дестинација. Наши циљеви у наредном периоду биће унапређење и развој туристичке инфраструктуре, туристичког производа, али и школовање кадрова за рад у туризму, имајући у виду да су нам потребни и менаџери који ће умети добро да управљају, надам се, успешном туристичком дестинацијом, истакла је Снежана Милисављевић, директорка Градске туристичке организације.

За развој туризма, према њеним речима, нужна су улагања у одговарајућу инфраструктуру, путеве, смештајне и угоститељске капацитете, што би омогућило Крагујевцу да се афирмише као транзитна туристичка дестинација. Туристи су данас, пре свега заинтересовани за атрактивне, еколошки чисте просторе, а поред очуване природе желе да се упознају и са културно историјским-наслеђем града. Тако је у оквиру Стратегије дефинисано 37 пројекатних идеја, од којих у овом броју представљамо најзанимљивије.

УРЕЂЕЊЕ ЈЕЗЕРА НА БУБЊУ

Излетиште у центру града

Колико сте пута прошли поред Језера на Бубњу, осврнули се и видели само муљ, обале зарасле у растиње и траву тик испод површине воде. Слика овог језера је таква већ дуже од 20 година. По речима стручњака, ако се скорије нешто не уради на његовој санацији, неће га више ни бити. Зато су у удружењу риболоваца „Магма“, веома озбиљно приступили изради пројекта за његово чишћење и сређивање, па је њихова идеја добила и највећи број бодова међу предлозима унетим у Стратегију. У Удружењу кажу да идеја о сређивању језера постоји већ 10 година, али су увек финансије биле проблем. Надају се да ће сада, када је она прва на листи приоритета, коначно бити и реализована.

НАДА У УЛАГАЊА ИЗ ЕВРОПСКИХ ФОНДОВА: МИЛОШ ТОМОВИЋ

- Радови на језеру би текли у две фазе. Прва је одмуљавање језера и уклањање растиња, а друга израда пешачко-бициклистичке стазе у дужини од око 800 метара око њега. Планирано је и постављање расвете са потребном ин-

УКОЛИКО СЕ БРЗО НЕШТО НЕ ПРЕДУЗМЕ – ЈЕЗЕРА „БУБАЊ“ УСКОРО НЕЋЕ БИТИ...

ПЛАНИНАРИ У ПУНОЈ ФОРМИ

Мокра Гора видети се мора

Боравак на Мокрој Гори још један је успешан подухват крагујевачких планинара, али је уз то омогућио да се учесници на лицу места увере у ефекте пројекта за развој туризма на подручју општине Зубин Поток

Мокра Гора традиционално је одредиште српских планинара, атрактивно у свако доба године и „нападнуто“, од многих планинарских друштва. Посебно живо било је средином октобра, када је у оквиру „Outdoor in“, пројекта организована истоимена авантуристичка трка и уприличен успон на врх Берим, који је са 1.713 метара надморске висине друга највиша тачка Мокре Горе на подручју Ибарског Колашина. (Највиши врх Мокре Горе је, иначе, Русулија и налази се на 2381 метру надморске висине, а географски припада делу планине на граници са Црном Гором).

Таквом изазову нису одолели ни чланови Планинарско-еколошког клуба „Гора“, из Крагујевца,

ПЛАНИНАРИ „ГОРЕ“ НА ВРХУ БЕРИМ (1713 МЕТАРА) НА ПОДРУЧЈУ ИБАРСКОГ КОЛАШИНА

ОВОГОДИШЊИ ПРОСЕК ПЕК „ГОРА“

Сваке недеље – једна акција

У досадашњем делу године Планинарско - еколошки клуб „Гора“ реализовао је 45 акција, од чега три ван граница Србије – поход на Шлеске Бескиде (Пољска), као и успоне на Титов врх на Шари (Македонија) и на Маглић (Босна и Херцеговина). Ова листа биће употпуњена још неколиким акцијама предвиђеним за новембар и децембар.

Тако се за 21. новембар планира поход на Гледићке планине са обиласком манастира Ралетинац, а 29. новембра планинари „Горе“, учествоваће у акцији коју поводом стогодишњице Колубарске битке организује Планинарски савез Србије на подручју Ваљевских планина.

Планирано је да седмг децембра ПЕК „Гора“ Крагујевац и Планинарско друштво „Жежељ“ – поводом 11. децембра, Дана чистих планина, заједнички организују акцију „Поход на

Јешевац и Борачки крш“. Истим поводом ПЕК „Гора“ Крагујевац 14. децембра планира акцију „Гребеном Мокре Горе“ - Косово и Метохија. Све у свему, просечно, скоро сваке недеље у години планинари „Горе“, били су у некој од акција.

Иначе, 26. новембра обележава се дан оснивања Клуба, а за крај године (17. децембра) предвиђена је годишња скупштина, када се сумирају резултати у текућој и усваја план рада за наредну годину.

чијих се 14 чланова упутило ка Ибарском Колашину где су заједно са осталих скоро 500 учесника били део још једног незаборавног боравка у природи.

Планинари „Горе“, определили су се за успон на Берим стазом која почиње на обали језера Газиводе, па преко места Превије пење се до наведених 1.713 метара. Сунчан дан и јесењи планински пејзаж целим путем доживљај су који се памти. Предах на врху, па натраг, гребеном Мокре Горе... Напор после скоро осам сати пешачења стазом дугом 25 километра, са успоном од којих хиљаду и кукур метара, брзо је заборављен у пријатном дружењу са осталим учесницима овог подухвата.

- Планинарење јесте наш основни мотив за боравак у Ибарском Колашину и на Мокрој Гори, али смо на том терену били у прилици да видимо како је добро организован и уређен простор намењен

еја

фраструктуром - клупама, спортским помагалима, корпама за смеће и другим што је потребно за боравак у природи. То би требало да буде право шеталиште у центру града. За страствене риболовце биће постављена риболовна места и такмичарска стаза, која не изискује никаква додатна улагања, већ само уређење земљишта, објашњава Милош Томовић, председник Удружења „Магма“.

Он истиче да је језеро у таквом стању да је на њему готово немогуће печати. Поред велике количине муља на дну, (процењује се, од 60 до чак 80 центиметара у неким деловима језера) оно обилује и воденом травом и неуређеним растињем на обали, па је због мале површине воде и мањка кисеоника велики број рибљих врста пред истребљењем. У сличној ситуацији су и птице које живе око језера, а језеро постаје и легло комараца.

За разлику од примитивне методе чишћења, када сва вода мора да се исцрпи из језера, а риба пребаци у цистерне до завршетка радова, предвидели смо специјализовану механизацију која муљ односи без цеђења језера, тако да риба остаје у природном окружењу. Муљ се затим цеди, пресује и онда се користи као органско ђубриво. То је најбезболнија варијанта и за рибљи и за птичји свет, истиче Томовић.

Груба процена је да би радови коштали 65.000 евра. Средства се, пре свега, надају из европских и међународних фондова за заштиту животне средине, јер у граду ни до данас за то није било пара. Будући да се језеро налази у самом граду, њихове анализе показују да би побољшање услова за боравак око језера привукло чак 700 посто више посетилаца него данас, чиме би „Бубањ“, постао право излетиште Крагујевчана.

**ПЛАНИНАРСКА СТАЗА
ЖЕЖЕЉ – БЕШЊАЈА****Атрактивни
видиковци и
извори**

За планинаре и Крагујевчане који желе активно да проведу дан у природи планинска стаза Жежељ – Бешњаја била је омиљени терен за рекреацију. Она је временом запуштена, посећују је углавном само чланови планинарских друштава, па су у једном од њих осмислили план њене ревитализације, како би ова стаза постала једна од најзначајнијих тура у околини Крагујевца.

Идеја је дошла спонтано јер ПЕК „Гора“, већ пет година, поводом Дана града, организује традиционални поход на Жежељ и Бешњају. Уз своје волонтерско ангажовање, због скромних финансијских средстава програм је сваке године мање-више истоветан. Подразумева прелазак стазе, дуге 23 километра или њеног дела, паузе на видиковцима и поред извора и, на крају, културно-уметнички програм. Наша идеја је да се програм обогати, поход омасови и тиме допринесе развоју туризма у граду, објашњава Светлана Плавшић, председница еколошке секције у ПЕК „Гора“.

АВАНТУРА ПАРК**Игре без
граница**

Нешто старији Крагујевчани сећају се популарних „Игара без граница“, у којима су такмичари прелазили низ препрека како би до циља стигли пре такмичара друге екипе. Иако идеја ПЕК „Гора“, није проистекла из тих игара, предложили су, а аутори Стратегије прихватили, изградњу Авантура парка. То би био забавно рекреативни полигон за све узрасте и категорије, где би се посетиоци опробали у преласку преко платформи, висећих мостова, греда и разних других препрека инсталираних на дрвећу, при че-

САЧУВАТИ ЛЕПОТЕ НЕТАКНУТЕ ПРИРОДЕ: ИЗВОР НА ЖЕЖЕЉУ

Од 2009. на овој стази у оквиру неколико мањих пројеката које је финансирала Скупштина града, истражени су и обележени најзначајнији извори и видиковци на овом терену, а испред водопада „Бук“, у Ждраљици постављена је платформа са које се пружа веома атрактиван поглед на град и околину.

Новим пројектом је планирано да се уреди још минимум два извора и један видиковац, као и да се стена поред извора „Бурина чесма“, која већ постоји, претвори у стену за показне вежбе из алпинистичког пењања. Даљим уређењем

овог простора и постављањем клупа и столова, ове тачке на стази привукле би нове посетиоце јер би ови простори могли да се користе и за наставу у природи и радионице. Такође, уређени извори били би веома атрактивни за кампере, што би допринело атрактивности стазе, објашњава наша саговорница.

Иако је стаза и сада обележена, планира се постављање планинарских ознака, да оне буду јасне и уочљиве, тако да свако ко се нађе на том терену може лако да се оријентише. Будући да тренутно дуж стазе постоји неколико мањих

или већих депонија, које чланови планинарских друштава повремено празне од смећа, потребно је трајно их уклонити, али и пронаћи решење за прикупљање и одношење отпада који иза себе остављају посетиоци.

Наша саговорница истиче да би за уређење стазе, извора и видиковца, по њиховим прорачунима било потребно 6.000 евра, али да би овакво излетиште значајно допринело туристичкој понуди Крагујевца, јер би поред наших суграђана који воле природу, долазили и посетиоци из целе Србије.

му би све време били осигурани професионалном опремом.

На ову идеју дошли су, кажу, јер су планинари по природи авантуристи, па су се фокусирали на то шта би било најатрактивније за град, а да то већ немамо. У граду иначе постоји више паркова веома скромног садржаја али великих површина, које одговарају изградњи овакве атракције, па Авантура парк може бити смештен у Велики парк, Шумарице или на језеру Бубањ.

По нама, најбоље решење био би Велики парк, јер је он најжалост осиромашен вегетацијом, сем оних високих стабала, па

би ово на неки други начин оплеменило тај простор и привукло већи број туриста. У зависности од тога где би био смештен, Аван-

ЗА „АДРЕНАЛИНСКЕ ЗАВИСНИКЕ“ – АВАНТУРА ПАРК: СВЕТЛАНА ПЛАВШИЋ

тура парк би имао и стазе различите дужине, од могућих 200 до 400 метара. Инвестиција у овакав парк била би око 30.000 евра, јер се планира и изградња помоћног објекта и летње баште или кафећа, објашњава Плавшићева.

Поред потребног материјала за изградњу парка потребно је купити и квалитетну опрему. Наиме, иако би парк требало да буде забаван и атрактиван, пре свега мора бити безбедан за све посетиоце, а при његовом пројектовању и изградњи био би ангажован и тим стручњака за безбедност.

У ПЕК „Гора“, надају се да ће усвајањем Стратегије многе од пројекатних идеја бити заиста и спроведене, односно да неће, као толико пута пре, пројекти завршити у нечијем радном столу...

не само планинарима, већ уопште љубитељима природе. Планинске стазе на Мокрој Гори су детаљно обележене и уређене, постоје изградњена одмаралишта дуж стазе, ту су табле са туристичким обавештењима, прецизни путокази и све друго што боравак на овом терену чини једноставнијим. Тако је урађено и обележено преко 100 километара планинарских и бициклистичких стазе, прича Жарко Продановић из ПЕК „Гора“.

Реализација једног таквог посла какво је уређење сто километара планинских стазе није ни мало једноставан ни јефтин подухват. Општина попут Зубиног Потока није имала могућности да сама уради тако нешто, већ сазнајемо да је све то саставни део пројекта „Outdoor in – Развој туризма

МОКРА ГОРА – ПРИМЕР ДОБРО УРАЂЕНОГ ПРОСТОРА: ЖАРКО ПРОДАНОВИЋ

у општини Зубин Поток, који је локална самоуправа покренула у сарадњи са Институтом за територијални економски развој, а финансира се из претприступних фондова Европске уније. Реализација пројекта стартовала је првог марта прошле године, а завршава се последњег дана фебруара 2015.

Овај развојни пројекат садржи пет „ставки“, а пажњу посебно

привлаче конкретни радови, попут плаже и игралишта за децу на језеру Газиводе, затим изградња вештачког зида за слободно пењање, као и већ побројани радови на планинским стазама. Са друге стране, реализује се обука заинтересованих за организовање активности, попут параглајдинга, роњења, сурфовања на ветру и слободног пењања као садржаја који могу да привуку туристе на ово подручје.

С обзиром на лепоту предела и нетакнуту природу, као и на организованост домаћина и гостољубивост мештана, овај „европски рецепт“, за развој туризма на овом подручју додатни је мотив за посету Мокрој Гори и Ибарском Колашину.

МЕЂУ КРАГУЈЕВАЧКИМ ПЛАНИНАРИМА СВЕ ВИШЕ ПРИСУТНЕ ДАМЕ

HUMANITARNO VEĆE POEZIJE

15. Novembar 2014

Galerija SKC-a

20h

SVIMA DELIM

VELIKO ŠTO NOSIM

Povodom prikupljanja donacija za
"PK OSI Kragujevčani"
(plivački klub osoba sa invaliditetom)

Učestvuju:
Milan Stamenov
Goran Kumrić
Dragan Barlov
Aca Pejić-Pile

Žiro račun kluba
BANKA INTESA
160-384802-67

МЛАДИ ЛИДЕРИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Шири се зелени вирус

СРЕДЊОШКОЛЦИ – БУДУЋИ ЕКОЛОШКИ ЛИДЕРИ

Захваљујући Центру за еколошко образовање 20 ученика из крагујевачких средњих школа наредних месеци упознаће се са основама заштите животне средине, али и научити да кроз писање текстова за веб и припрему прилога за радио емисију „зелене“ идеје шире у својој заједници

Основи новинарства, новинарске технике, писање вести - теме су којима се ових дана бави двадесетак будућих младих еколошких лидера. Они су ученици пробрани из свих крагујевачких средњих школа и, када прођу програм обуке, наредне три године имаће задатак да кроз радио емисију и веб портал, које ће сами припремати своје вршњаке, младе, али и мало старије Крагујевчане „загреју“ за бригу о природи и очување животне средине.

„Еко инфо“ је назив пројекта који је осмислило удружење „Пријатељи планете“, уз подршку организације ЈАНУН и Немачке савезне фондације за животну средину, а реализује га Центар за еколошко образовање и одрживи развој – организација коју Крагујевчани добро знају по бројним акцијама које промовишу „зелени“ начин размишљања.

Као и многи наши пројекти и овај као главни циљ има подизање свести ученика о екологији, одрживом развоју и заштити животне средине. Обука 20 ђака из осам крагујевачких средњих школа за писање вести и извештавање о еколошким темама представља само прву фазу, почиње причу Милан Габарић, наставник биологије у Политехничкој школи и први човек Центра за еколошко образовање и одрживи развој.

Поред радионица комуникацијских вештина, писања за веб и припреме прилога за радио, ђаци ће наредних месеци, на обуци организовану у Првој крагујевачкој гимназији, имати прилике да се упознају и са основним постулатима заштите животне средине и законским оквиром на државном нивоу, али и свим документима и уговорима чији су потписници све земље света, а тичу се екологије попут „Кјото протокола“, или, рецимо, „Агенде 21“, па и Локалним еколошким акционим планом.

Захваљујући студијској посети Хановеру, у априлу наредне године, имаће прилику изблиза да виде

један од модела који активисти у развијеним државама примењују како би грађане придобили за идеје очувања животне средине.

Жеља нам је да се они у потпуности припреме за бављење еколошким темама. Када прођу кроз програм поделиће се у две групе, у складу са својим интересовањима. Половина ће учествовати у припремању емисије „Еко ехо“ на радију „Златоусти“, са којим већ дуги низ година сарађујемо, док ће друга група осмислити и креирати садржај за веб портал. Приче на којима буду радили биће обједињене у електронски еколошки билтен. Када буду стекли рутину, захваљујући опреми коју су обезбедили донатори, моћи ће да креирају и видео садржаје за које ћемо отворити посебан канал на јутјуб-у. Како би осигурали да се овај програм настави, чак и када сам пројекат буде завршен, у наредној фази план нам је да ђаци који су прошли обуку постану вршњачки едукатори, тачније да они буду оспособљени да вештине које су научили пренесу на млађе генерације, наравно, уз менторску помоћ људи из Центра, објашњава Габарић.

Промоција неформалног образовања и унапређење новинарских вештина, су, по мишљењу Гордана Јоцић, уреднице Радија „Златоусти“ и менторке задужене за новинарске радионице, посредна добит за ученике који су укључени у овај програм.

Оно што сам се већ на првој радионици потрудила да им укажем јесте да ће вештине које буду савладали њима бити корисне чиме год се касније у животу буду бавили. Ипак, мисија нам је да од њих направимо младе лидере који ће се озбиљно бавити екологијом или барем имати свест колико

је очување животне средине значајно за сваку заједницу, каже Гордана Јоцић.

Оно на чему ће Радио „Златоусти“ и Центар заједнички убудуће радити је да се „еколошки вирус“ прошири и на друге градове. Намера им је, наиме, да наредне године када пројекат буде у поодмаклој фази организују састанак за уреднике и новинаре радија из читаве Србије, презентују им своја искуства са емисијом „Еко инфо“ и подрже их да нешто слично покрену у својој средини.

Центар за еколошко образовање и одрживи развој формиран је 26. јануара 2010. године у Политехничкој школи током одржавања Фестивала еколошког образовања. У међувремену је перерастао школске оквира и од недавно функционише као самостална организација. Израстао је из еколошке секције Политехничке школе која је читаву деценију успешно радила на ширењу свести о значају заштите животне средине не само у окиру ове образовне установе, већ и у осталим крагујевачким основним и средњим школама и вртићима.

Дан планете земље, Фестивал еколошког образовања, 101 дан за 101 еколошку црну тачку, Изложба еколошке карикатуре, конкурси ликовних радова ученика на тему заштите природе, Изложба фотографија природе, само су неки од пројеката које су протеклих година реализовали. Захваљујући њима од ове године у Крагујевцу се обележава, а покренули су и иницијативу за нови дан у еколошком календару – Међународни дан размене пелцера. Идеја им је да се разменом младих садница на занимљив начин скрене пажња на очување природе, али и да се кроз сам чин размене пелцера, као симбола нечега новог, што треба да израсте и развија се, симболично размени и љубав, пријатељство, разумевање, нада и толеранција.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ОБУКА У НОВИНАРСКИМ ВЕШТИНАМА

АКАДЕМИК ВЛАДЕТА ЈЕРОТИЋ О МУШКАРЦИ

Плима јалов

Присутни у епархијском центру могли су да науче о погубности родитељске свађе пред децом млађом од четири године, о женској послушности и освети, о томе зашто људско биће не сме да каже „не могу да се променим“, а многи су притом „хватали“ белешке

Пред препуном салом епархијског центра у Крагујевцу, академик професор Владета Јеротић и брачни психотерапеут Невена Чаловска-Херцог, говорили су прошле недеље на трибини под насловом „Брак је прилика за усавршавање, а да ли је баш увек тако“. Ово је била једна од планираних медијских активности у пројекту „Једном за цео живот“ који за циљ има подршку младима који планирају да ступе у брак, о чему су „Крагујевачке“ већ писале.

Као услов за спас брака у Србији, академик Јеротић предлаже развој сопствене личности. Открио је када се стиче љубав, зашто се бракови распадају и у каквим заједницама треба да одрастају деца. Јеротић је навео и детаље из своје дугогодишње психотерапеутске праксе. Родитељима најпре предлаже да, ако некако могу, избегну свађе пред децом до четврте године живота јер не постоји нико рањивији од детета до тог узраста.

■ Брак у Србији и свету

Говорећи о теми о којој сви све знају, и нико не зна ништа, о браку, Јеротић је објаснио да је криза у браку велика, не само у Србији, већ свуда.

Када сам пре много година био у Француској, питао сам их како стоје ствари по том питању. Рекли су ми да 30 одсто парова не живи заједно. У ствари су заједно, а одвојено. Како то изгледа? Свако има свој посао, стан, два-три пута недељно се виде, имају ванбрачну децу. То се зове отуђење. Како ће деца да расту тамо где влада отуђење, упитао је Јеротић.

На питање шта је оно што би могло да помогне српским браковима, академик има јасно и примењиво решење. Он каже да су потребна предбрачна саветовалишта.

Католичка црква их је имала пре много година. Моја несудана докторска дисертација била је на тему - избор партнера. То ме је јако занимало. И сада ме занима. Ствари су се искомпликовале од краја 19. и током 20. века. До тада је избор партнера био другачији. Очеви су бирали партнере за синове и кћери. Отац је знао за кога ћерка не треба да се уда или син не ожени. Бирао је снахе и зетове из породице у којој нема душевних болести, алкохолизма, падавнице, туберкулозе. Деца су била послушна. Не значи да тада није било конфликта у браку, али их је било далеко мање. Најприроднији је млад брак и 2.000 година

ВЕЉКОВИ МАЧИЋИ ТРАЖЕ УСВОЈИТЕЉЕ

ПЛОДНА МАЧКА НА МУКЕ СТАВИЛА СТУДЕНТА

Шест мачића вас чека

Студент Вељко Тодоровић облепио је читав центар града плакатима у којима тражи помоћ, да неко удими по једно од његових шест мачића. Њих је на свет донела више него плодна маца мезимица, звана Сивка. Осим што тражи дом за љубимце, Вељко тражи помоћ и за себе, јер мачка је поново у благословеном стању! Породица не зна куд ће са мачићима, а Вељко студира у Београду и не може да их пази.

Он је студент друге године географије на београдском универзитету. „Помозите“, у очају је недавно завапио са огласа излепљених крај робне куће, аутобуских станица, зграде ПИО фонда. Он је замолио, а „Крагујевачке“ решиле да му помогну и позову да се јаве сви који би да набаве дивне мачиће пре него што у домаћинству Тодоровића стигну нове принове.

У питању су три црна и три шарена мачета, сви имају зелене очи. Прелепи су, као магични. Имају два месеца, добри су и размажени, хвали Вељко свога коња, односно мачке.

Крагујевачки студент и сам признаје да тренутно и није у баш најгорем положају икада, јер бивало му је и теже?!

Био сам у ситуацији да имам две женске маце и 14 њихове деце. Обе сам их волео, али ми је бивало све теже што су тако плодне, па се по три пута годишње маце. Комшиљук је пун мужјака, не знам шта ћу. Ранијих година сам одлазио данима у центар града и из кутије делио мачке. Увек сам успевао. Сада је тешко јер сам махом у Београду, а моји родитељи не успевају ни да их чувају, ни да их поделе, јада се Вељко.

Породица Тодоровић до сада је имала и корњаче и папагаје, три

ПЛАН ДА СЕ ПРОЈЕКАТ ПРОШИРИ ПО СРБИЈИ: ГОРДАНА ЈОЦИЋ

МА, ЖЕНАМА И БРАКУ

ОГ НЕЗАДОВОЉСТВА

ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ КРАГУЈЕВЧАНА ЗА БРАЧНЕ (НЕ)ПРИЛИКЕ

је било тако. Није то носталгија за патријархатом... каже Јеротић.

■ Како треба да изгледа успешан брак?

У браку постоје четири нивоа комуникације између партнера, рекао је Владета Јеротић образлажући да су то духовни, интелектуални, емотивни и физички ниво комуникације.

- За добар брак, бар два би требало да функционишу. Кад пусти један или два, треба радити на осталим. Муж и жена, односно сваки човек, треба да раде на индивидуацији. Овде не треба мешати индивидуализам и индивидуацију. Сви се рађамо као индивидуе, али ово друго је процес развоја који води до формирања личности, објашњава Владета Јеротић.

Слушаоце у епархијском центру занимало је такође када се може рећи да има љубави у браку.

- Илија Шугајев је написао књигу "Једном за цео живот" и тамо је записао - љубав се стиче у

браку. Замислите то! Причао ми је отац Јустин цртице које је чуо приликом исповедања мушкарца и жена. Једна од њих му је рекла да свако јутро

загњури главу у пазух свог мужа. Били су већ дуго заједно, имали одраслу децу. Када ју је упитао зашто, она му је одговорила да јој тамо мирише, објаснио је Јеротић збуњеним слушаоцима.

На молбу да окупљенима да савет за добар брак, говорник је цитирао протојереја Јована Мајендорфа, истакнутог православног свештеника, теолога и писца 20. века.

- Мајендорфа каже да моногамна заједница мушкарца и жене, заснована на вечной љубави, постоји само као идеал. Због тога свако треба да негује брак. Није лако сачувати љубав. И није исто у 50. као када сте имали 20 година. Развијајте се. Негујмо брак што дуже. Шта ћемо без брака? Трећина Европљана неће брак, а зашто млади неће? Зато што су имали лош пример родитеља. Најбољи је неговати га да доживите Златну свадбу, саветује Владета Јеротић.

■ Мушкарци, жене и брак

Објашњавајући како види брачну заједницу у Србији, академик каже да у нашој држави "има много јаловог незадовољства" и да има обичај да каже мушкарцима да буду пажљиви са женама.

- После 50. године светиће вам

се. Зашто? Жена има два женска и један мушки хормон. Када у свом животном циклусу изгуби прва два, остаје овај трећи - мушки! Друго, не држите у страху мајку своје деце, која вам је подарила највећи извор радости. Никако! Шта значи да се жена не држи у страху? Када кажете покорна жена, онда знате да она живи у страху. Послушна жена ужива у љубави. Не заборавимо да је иста та жена две хиљаде година држана и без основне школе. Ствари су се у међувремену промениле, подсећа Јеротић.

Те промене утицале су на то да су мушкарци постали несигурни, тврди академик. Говорећи о припадницима свога пола, он их "дели" на две врсте - блудници и сејачи живота.

- Први спавају са женама, без великих емоција и љубави. Други се жене по неколико пута у сваком браку имају децу, јер их воле. За крај, још једном, развијајте се, допуњујте се, просвећујте се. Радите! Радите на индивидуацији. Један мој пацијент ми је после дуге психотерапије овако рекао - Ви се докторе заиста много трудите, али ја не могу да се променим. Немојте то да кажете, никако, поручио је Јеротић Крагујевчанима.

Све време, уз препуну салу, у холу испред тискала се много оних који су желели да науче нешто. Они који су имали среће да седну, на крилу су држали папириће, на брзину "ископане" из торби, и на њима бележили речи академика.

- Слушала сам и "упијала" неко време, али тај човек рекао је толико за живот битних ствари, над којима се ваља добро замислити, да сам морала да почнем да записујем. Тако могу наредних дана да анализирам оно о чему је говорио. Много онога што је рекао може се применити, можемо исправити неке грешке, каже слушатељка Милена Тодоровић.

Марија Раца

БИОГРАФИЈА

Владета Јеротић рођен је 1924. године у Београду, у Краљевини Срба Хрвата и Словенаца.

Рођен је у чиновничкој породици као, како каже "јединац у мајке". Иако је родитељима у почетку замерало што нема брата или сестру, понекад је уживао у нарцистичким предностима јединца. Међутим, у аутобиографији професор Јеротић наводи да је у каријери својим пацијентима, познаницима и млађим пријатељима препоручивао да имају више деце, јер је "таква породична динамика природнија и нормалнија, него тамо где расте једна биљка која ће можда дати цвет, али то никад није сигурно".

У главном граду завршио је гимназију и Медицински факултет. Специјализирао је неуропсихијатрију,

а касније и психотерапију у Швајцарској, Немачкој и Француској. Више деценија био је шеф Психотерапеутског одељења болнице "Драгиша Мишовић".

Од 1985. године предаје Пастирску психологију и медицину на Богословском факултету у Београду.

ЗАЈЕЧАРАЦ НА ПРИВРЕМЕНОМ РАДУ У КРАГУЈЕВЦУ

Трубом освојио центар града

Бранислав, Бране Сибиновић је из околине Зајечара, а на привременом раду у Крагујевцу. Живи као слободњак, путујући Србијом трбухом за хлебом - он, црни шешир за новац и његова труба упакована у браон кофер за овај инструмент.

- Кренем из Зајечара, па Србијом уздуж и попречно. Свирао сам у Београду, Новом Саду, Врњачкој Бањи, Чачку, Неготину, Крушевцу. Свуда останем по који дан, најдуже једну недељу. У градовима где имам пријатеље, спавам код њих, где немам - плаћам хостеле. Мало се погађам са газдама и преноћиште добијем за 300 динара. У Крагујевцу ручам пасуљ са салатом и два парчета хлеба за само 100 динара, у улици иза вашег хотела "Крагујевац". На дан зарадим око 1.000, од тога 500 оде на трошкове. Остане ми око 500 динара дневно, каже Сибиновић.

Једини град у коме овај улични свирач није музицирао је његов родни Зајечар. Тако Зајечарци не знају како изгледа када забринутим пролазнику осмех врати "Бесаме мућо", изведена на труби. Они пропуштају да у мислима "заврте" филм "Кум" потакнути музиком из овог холивудског остварења, опет на труби. Разлог за то је што се Бане уличног посла - стиди.

- Мало би ми било непријатно да ми моји Зајечарци убацују новац у шешир. Ни у другим градовима ми није баш пријатно, због тога носим ове тамне наочаре. Некако ми је тешко на срцу да гледам људе који се савијају да ми баце који динар, тихо изговара Бане отеклих усана од вишесатног музицирања.

Доскора једини крагујевачки улични свирач, хармоникаш Славољуб Петровић, добио је конкурента. Реч је о Браниславу Сибиновићу из Зајечара, трубачу, који је за само неколико дана успео својом музиком да "покори" центар града. Петровић господари тргом "Код крста", а Сибиновић главном улицом, код "Штафете" и испред трговине "Макси".

Није Бане одувек био улични свирач. Давних осамдесетих година, на наговор покојног оца, учлањено се у градски оркестар у Зајечару и почео да вежба свирање на труби. Прекинуо је то због "озбиљног" посла у дрвној индустрији. Након само једне деценије, фирма је пропала, а Сибиновић остао на улици. Опет се машио трубе. Свирао је на весељима, испраћајима и свадбама. Научио је и да фотографише и снима камером, па када није свирао, снимао је и сликао. Онда је војска професионализована, а испраћаја више није било.

За Банета више није било посла.

- Узео сам трубу у руке и кренуо са њом на пут по Србији, молећи се за лепо време и добру вољу пролазника. Зими стојим на утрнулним ногама и док ми се стопала леде на бетону молим се да ми усне не отекну превише, да зарадим који динар и сутра. Психички се спремам за другу половину децембра, тада се најбоље зарађује, али и највише смрзава, објашњава Сибиновић.

МОЛИМ СЕ ЗА ЛЕПО ВРЕМЕ И ДОБРУ ВОЉУ ПРОЛАЗНИКА: БРАНИСЛАВ СИБИНОВИЋ НА „РАДНОМ МЕСТУ“

Пролазници у црни Банетов шешир стављају од два до 500 динара, али ови други су тек изузетак. Највише је оних који издвоје од 100 до 200 динара.

Бане Сибиновић је самац. Родитељи су му умрли, а није се женио. Каже, жена тражи сигурност и ни једној није жеља да стари уз уличног свирача. Када чују од чега се издржава, прежале што је дивна уметничка душа и оду у потрагу за љубављу са сталним послом.

А Сибиновић, уметничка душа, наставља да пролазнике развеселава музиком за све укусе, све једно да ли су то звуци Гуче, или цез партитуре.

М.Р.

ПОКЛАЊАМ МАЧИЋЕ

Има разних, и има их доста, а мачка ми је опет трудна - Помозите!

Вељко
061/622-96-06. ... 384-759

ПЛАКАТИ КОЈИМА ЈЕ ОБЛЕПЉЕН ЦЕНТАР ГРАДА

велика пса и у исто време пет малих, те силне мачке. Овај младић, заштитник слабих меког срца, знао је и из контејнера да извади и кући донесе одбачене животиње, па није чудо што је сада у проблему.

Породица живи у насељу Пивара, а сви заинтересовани могу се јавити на наведене бројеве телефона. Јавиће се Вељков отац, јер младић је сада у Београду.

М.Р.

ТРУБА НЕ ПРАШТА

Усне као силиконске

Усне Бранислава Сибиновића после пар сати музицирања су отечене и тешко покретне, налик силиконским уснама певачица.

- Дуже од три и по сата дневно не могу да свирам без последица. Знао сам пре подне да свирам по два сата, па опет после подне још два и по. Када тако урадим увече не могу да говорим, а сутрадан сам неупотребљив за "посао". Једноставно, усне сутра неће да раде. Није лако свирати трубу, она је један од инструмената који су најтежи за учење, али и током свирања највише исцрпљују. Плућа се такође много напрежу. Моја труба спасила ми је здравље, због ње сам престао да пушим. Ипак, имам проблема са срцем, пијем бета блокаторе, па ће ми свирање у годинама које следе бивати све напорније, каже Зајечарац на привременом раду у Крагујевцу.

КРАЈИШКИ ЛИКОВНИ САЛОН

Више од 80 аутора

У Народној библиотеци „Вук Караџић“ отворена је традиционална манифестација „Крајишки ликовни салон“, која се већ 15. пут организује у избеглиштву. Ову изложбу организују Удружење Срба из Хрватске, Српско културно друштво „Зора“ Книн-Београд, заједно са Завичајним клубом „Книнска крајина“ и Удружењем Срба из Хрватске „Никола Тесла“ из Крагујевца.

Тема овогодишње поставке посвећена је стогодишњици од Сарајевског атентата и почетка Великог рата.

Главне одлике „Крајишког ликовног салона“ су велики број радова, широк спектар тема и ликовних приступа, али пре свега велика заинтересованост како излагача тако и публике за ову изложбу, коју ће ове године, осим у Крагујевцу и Београду, публика моћи да види и у Панчеву и Новом Саду.

Више од 80 аутора идеје и ставове исказали су у најразноврснијим материјалима и техникама, од оних класичних попут мермера, мозаика или уља, графике, све до дигиталне фотографије. Као и ранијих година, тако и ове, на изложби заједно изла-

жу како афирмисани уметници, нека од најпознатијих имена српске ликовне сцене, тако и млади аутори који су рођени знатно после оснивања Салона.

Награда „Борис Маркош Минго“ за ликовно стваралаштво младих, ове године додељена је Николи Јерковићу за графику „Дуже се јутарње сунце“. Ова награда се традиционално додељује као знак сећања на младог уметника, који је погинуо бранећи Крајину 1991. године.

До сада је одржано 27 салона, а први је одржан почетком 80-их година прошлог века у Книну. Континуитет ове изложбе на кратко је прекинут 1995. године због прогона, али је она наставила своје трајање и на простору Србије, где је избегао највећи део Срба из Крајине.

Упркос трагичној судбини, ови људи окупљени око „Крајишког ликовног салона“ одлучили су да се представе јавности у Србији, али гледајући на то и као на један од начина да свој завичај отргну од заборава, било да је реч о црквама и манастирима, градовима, селима, пејзажима, лицима, успоменама на детињство. Њима су се убрзо придружили и они уметници који су по-

НАГРАДА „БОРИС МАРКОШ МИНГО“ ДОДЕЉЕНА ЈЕ НИКОЛИ ЈЕРКОВИЋУ ЗА ГРАФИКУ „ДИЖЕ СЕ ЈУТАРЊЕ СУНЦЕ“

реклем са простора Крајине, а потом и ликовни ствараоци из Републике Српске и Србије.

Изложба у крагујевачкој Библиотеци биће отворена до 15. новембра.

ИЗЛОЖБА
„У ИМЕ НАРОДА“

До јануара следеће године

У петак 14. новембра, у 18 часова, у Музеју „21. октобар“ биће отворена изложба „У име народа“ (политичка репресија у Србији 1944-1953). На отварању ће говорити Јелисавета Карађорђевић, млади историчар Немања Девић, истраживач локалних прилика Срђан Цветковић, историчар и аутор изложбе, као и представници локалне самоуправе.

„У име народа“ прва је изложба о жртвама комунистичког режима у Србији непосредно после Другог светског рата. Она на мултимедијалан и интерактиван начин говори о дугогодишњим табу темама: ликвидацији, суђењима народним непријатељима, Голом отоку и другим логорима, страдању сељака у време принудног откупа и колективизације, као и стаљинистичкој политичкој култури, која је имитирана у Србији и Југославији до средине педесетих година прошлог века.

Изложба је била постављена у простору Историјског музеја Срби-

је у Београду од априла до августа ове године, а Крагујевац је прва тачка на њеном путовању по градовима Србије. Ова поставка изазвала је велику пажњу јавности (забележено је преко 36.000 посетилаца) са бројним контраверзама; различите реакције, тумачења и дискусије, прерастајући форму музејске поставке кроз трибине и пројекције филмова, гостовања страних делегација у догађај за памћење. Изложба ће у Крагујевцу гостовати до јануара следеће године, а током изложбе концептом је предвиђено низ догађаја, промоција књига, приказивање играних и документарних филмова као и трибина на ову тему.

Изложбу прати истоимена монографија „У име народа - Политичка репресија у Србији 1944-53“ у издању „Евро-Ћунтија“.

МАРКО ВИДОЈКОВИЋ У СКЦ-у
Буђење зомбија

У овдашњем Студентском културном центру одржана је трибина под називом „Буђење зомбија“, а главни актер ове трибине био је књижевник Марко Видојковић. Поред госта из Београда, на трибини је говорио и Никола Нешић, председник организације „Нова снага“, која је и организовала ову трибину.

Марко Видојковић је открио ко су зомбији и како их треба пробудити.

- Када кажем зомби, ту пре свега мислим на младе, на све људе старости до тридесет година. Сви знамо да на младима свет остаје, а у Србији су млади толико апатични да подсећају на зомбије. Није ми чудно што старији људи подсећају на зомбије, обзиром шта су све преживели, али ми је невероватно да су млади толико летаргични. Они за такво стање нису криви, па не можеш да их кривиш, али можеш да им помогнеш да се промене, истакао је Видојковић.

Он је нагласио да се криза снажно одразила на штампане медије. Поред интернета, осиромашеним људима је тешко да купе новине или часописе. Зато су се вести преселиле на интернет.

- Данас је најбољи информативни програм њуз-фид на фејсбуку.

Телевизије живе од реклама, а рекламе, у доба без новца иду само најгледанијим програмима. А најгледанији програми су већ деценијама они циберски и цукачки. Информативни медији су послушни пси својих газда и баве се искључиво спиновањем, прикривањем, зата-

шкавањем и преувавањем. Аутоцензура је свеприсутна, а новинарство се свело на чист ентузијазам. Неће пуно времена проћи, па ће и слобода протока информација путем интернета постати глобално угрожена. Онај који је умесио ову „питу“ коју сада једемо, постараће се да нам угаси и последњи вид слободне говора и преношења информација, каже Видојковић.

НЕОБИЧНА ПРОМОЦИЈА
НЕОБИЧНОГ ПЕСНИКАУмрлица за
Тетребе
и каракуке

На свакој другој бандери у центру града, али и на свим местима предвиђеним за умрлице ових дана осванула је и једна нова - са сликом Ивана Томића Мистера. Након прве неверице, како се ко, од оних који познају овог крагујевачког песника, приближи умрлици сочно опсује. Не, није Мистер преминуо. То је његов начин да скрене пажњу пријатеља и познаника да дођу на промоцију његове нове књиге „Тетреби и каракуке“.

Испод имена стоји и (1975 - 2075), а онда и време и место: четвртак, 13. новембар - „Кутија шибица“ СКЦ-а, у 20 часова. Представљање књиге „Тетреби и каракуке“ - Иван Томић Мистер, на себи својствен начин представља своју нову књигу најкраћих надреалистичких прича, колажа, објеката. Уместо „жалоснићени“, овог пута „обрадовани“ су Надреалистичка Уметничка група „пола Мачке“ и остала многобројна читалачка родбина.

- Пуно тога, у оновременској књижевности је потрошено. Пуно тога у оновременском животу је потро-

шено, такође. У грчу и у муци, трудећи се да дамо име и форму свакој необичности у стваралаштво, заборављамо на „суштину“ уметности коју конзумирамо.

Истраживачки, експериментални и мултимедијални карактер мултимедијалног уметника Ивана Томића - Мистера нам омогућава да се ослободимо (скоро свега) научног и да сопствену перцепцију проширимо безграничном слободом надреализма који нас окружује, притиска и дави, осим ако не изградимо способност да се уметношћу забавимо, стоји у рецензији књиге коју потписује Миломир Бата Цветковић.

Иван Томић Мистер надреалистички уметник из Крагујевца, пише кратке приче и песме, проглашава и производи надреалистичке објекте и магичне кутијице. До сада је објавио три књиге, укључујући и знамениту „Бацање мајмуна у несвест и друге мистерије“. Објављивао је такође у разним часописима, зборницима, на уметничким предметима и на друге неформалне начине.

ЖЕНСКО ВЕЧЕ У „СИНЕПЛЕКСУ“
Са Киrom Најтли

Филм „Кажи кад“ са Киrom Најтли у главној улози биће приказан у четвртак, 13. новембра, од 20 часова у биоскопу „Синеплекс“, у оквиру „Лејдис најт“ догађаја. Уз сваку купљену карту, све припаднице лепшег пола добиће и примерак магазина „Космополитен“, док ће оне најсрећније имати прилику да освоје ваучер хотела „Метропол“ за посету СПА центру номинованом за „World luxury spa award“ у 2015. години.

Десет година је прошло од њене матуре, али Меган Бурч још увек није пронашла свој позив у животу. Још увек се дружи са истом екипом у свом родном Сијетлу, ради повремено као промотер татине фирме и живи са првим дечком из средње школе. Али изненадна промена натераће Меган да панично почне да размишља о будућности. Одложиће венчање да би отишла на семинар за оплемењивање личности, али ће заправо почети да се дружи са новом другарицом, 16-годишњом Аником и њеним другарима. Кад Меганин однос са Аником оцем превазиђе оквире платонског, она ће морати да преузме контролу над својим животом и да по први пут одлучи сама о својој судбини.

Ова романтична комедија је предивна прича о одлукама које треба да донесете у складу са својим годинама.

Поред Кире Најтли у филму игра и тренутно једна од најтраженијих младих нада Холивуда Клои Грејс Морец, Сем Роквел, Марк Вебер и други.

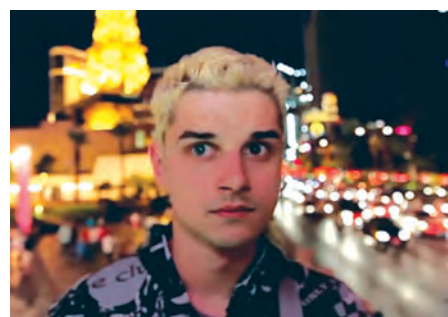
„ТРАВЕЛАТОР“ У БИОСКОПУ
Ракочевевић плаћени убица

Нови филм „Травелатор“ редитеља и сценаристе Душана Милића доноси причу о тинејџеру који има прилику да своју љубав према игрању видео игрице претвори у реалност. Ово домаће остварење премијерно ће бити приказано у среду, 19. новембра, од 20 часова, у биоскопу „Синеплекс“.

Главна улога Словенца, загриженог играча видео игрице поверена је крагујевачком глумцу Николи Ракочевевићу, који је играјући различите „пуцачине“ у играоницама показао свој талент у борби и смирености у кључним ситуацијама.

Отуда му је поверен и тајни задатак да у Лас Вегасу убије заштићеног сведока-сарадника, припадника српске мафије, како не би присуствовао важном политичком суђењу у Србији. Како Словенац ради на лоцирању своје жртве и анализирању његовог кретања, раскоши америчке престонице коцке га узимају под своје.

Филм је сниман на локацијама у Београду и Лас Вегасу, а поред Николе Ракочевевића, у филму „Травелатор“ глуме још и Крагујевчанин Ђорђе Ђоковић, Борис Исаковић, Кетанија Хендерсон, Славко Лабовић, Милан Јовановић Стронгмен и Џек Димић.

НОЋ ПОЗОРИШТА

У суботу, 15. новембра, седам европских земаља организује манифестацију „Ноћ позоришта” - 24 града у Србији ће на овај дан отворити своје институције културе за публику, што је највећи број учесника од када се одржава манифестација. У Крагујевцу своја врата отвориће Театар и Дом омладине

У суботу, 15. новембра, по четврти пут у Србији, одржаће се међународна манифестација „Ноћ позоришта”, у оквиру међународне мреже „European theatre night”, уз подршку локалних самоуправа и установа културе из 24 града и општина – од Сремске Митровице, Шапца, Врања, Новог Сада, Петровца на Млави, Новог Пазара, Зајечара, Београда, Ниша, Књажевца, Зрењанина, Аранђеловца...

У преко 40 установа културе, учесници манифестације (позоришта, културни центри, студентски културни центри, музеји, библиотеке и др.) биће одржано преко 50 представа и 20 пропратних садржаја (перформанси, музички догађаји, музејске поставке, радионице,

У Театру и Дому

изложбе) који су бесплатни или са попустом до 50 одсто у појединим институцијама.

У Крагујевцу овој манифестацији су се придружили Књажевско-српски театар и Драмски студио Дома омладине.

Најстарије српско позориште „поклониће” крагујевачкој публици представу „До голе коже”. Комрад је рађен по литерарном пред-

лошку култног британског истоименог филма, који су написали Стивен Синклер и Ентони Мекартен, а на сцену крагујевачког позоришта поставио ју је немачки редитељ Пјер Валтер Полиц. У овој комедији играју Никола Милојевић, Иван Видосављевић, Александар Милојевић, Владан Живковић, Братислав Славковић Кеша, Чедомир Штајн, Здравко Малетић и Ненад Вулевић.

У Дому омладине од 17 часова, чланови Дечије позоришне радионице извешће представу „Мали принц”, а од 20 часова Драмски студио представиће награђивану представу „Свињоград”, у режији Јоване Мишковић и Горђа Ђоковића. Представа „Свињоград” премијерно је изведена у фебруару ове године, а радња је смештена у један школски час и открива нам проблеме младих кроз њихове исповести.

Иначе, од 2011. године, од када је покренута манифестација „Ноћ позоришта”, у Србији је укупно узело учешће око 40 градова а преко 200 различитих програмских садржаја.

НОВА КЊИГА НЕНАДА ГЛИШИЋА

Остаје само тело

Крагујевачки књижевник Ненад Глишић објавио је своју десету књигу, збирку поезије под називом „Остаје само тело” у издању Књижевне општине Вршац, која је прошле недеље представљена овдашњом читалачкој публици у СКЦ-у.

- Ненад Глишић, тај горди прогнанник, чији је језик једини опстанак живота, поседује особине бунтовника. У осталом протест је његов лирски стег, наводи Драшко Ређеп у рецензији и додаје да као што је Антонио Серена, са дунавске делте на Понту бежао без страха, спознавши да му и вршњак испољава капиларе налик на речне рукавце крај Констанце, тако и Глишић све чини, одлазећи заувек, како би поништио досаду, завичај, навике.

Агенда коју Глишић оставља увек је налик на острво. А оно у нашој уобразици постоји само зато да отпловимо са његових обала. Далеко изван круга двојке, ритуала, обичаја. Попут

песника још увек утицајне генерације хладног рата, Глишића у тескоби света затичу само лоше вести. Материјалне сенке су му изазов уласка у зону немогућег.

///На крају крајева/ у живоју/ имамо само тело// ми ћемо их радо у традицији/ у нешто чистио/ у неки виши циљ/ једни у групе///.

Изричитост ових песама је памтљива, а глагол „значити” (веома нас занима) обнавља мелодију култне песникиње Гордане Тодоровић. Начин је оригиналан и непредвидљиво парадоксалан. Једна од кључних именица ове књиге јесте „време”.

Оно нас не мари. Песник је апаратид.

///Пешко је уочиши/ лудака/ у лудој земљи// још је теже уочиши/ срећу/ у несрећној земљи///. Тако исто вели овај јединствени песник нелагодности самохода, неисцељене самоће.

АП НА ФАПСУ

Вили у Новом Саду

Нова представа Академског позоришта СКЦ-а „Вилијева гозба”, која је премијерно изведена у сали ПМФ-а средином прошлог месеца гостовала је на ЦВИИ Фестивалу академских позоришта Србије (ФАПС) у Новом Саду.

Аутор текста крагујевачке представе је Младен Поповић, а адаптацију и режију ове пародије „са једњем, пијењем и убијањем” потписује Мирослав Петровић.

У години обележавања 450. годишнице рођења Вилијема Шекспира, у веома занимљивом, комичном, динамичном и врло захтевном позоришном приказу, срећу се јунаци овог највећег ствараоца позоришних дела, али у необичним околностима – сви окупљени на једном месту. Хамлет, Магбет, Титанија, Отело, Ричард Трећи, Гертруда, Фалстаф и остали, у измишљеном и отуђеном

свевременском вртлогу простора, воде непрестану борбу између краљева и принчева, владара и потчињених, власти и појединца, црног и белог, добра и зла.

У овој представи игра ансамбл од 12 сталних и гостујућих глумаца, СКЦ-а: Костадин Стојадинов, Павле Тасић, Нина Недељковић Стевановић, Стефан Павловић, Драгана Милетић, Марко Маринковић, Драгана Перовић, Драгољуб Димитријевић, Миlena Јовић, Марко Радојевић, Николина Бојовић и Невена Павловић.

Осим ове представе, на фестивалу у Новом Саду гостује и Бањалучко студентско позориште представом „Дванаест звездица”, СКЦ из Ниша представом „Стенд ап

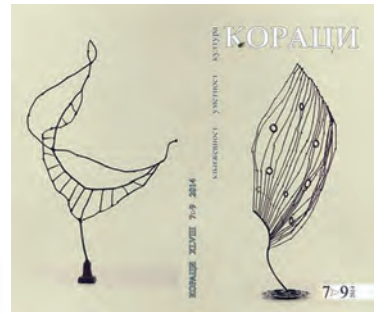
Србије”, Театар Лево, АКУД-а „Иво Лола Рибар” из Београда, представом „Ибилис”, Драмски студио „Даске” из Лакташа (БиХ) представом „Наша деца” и Драмски студио АКУД-а „Соња Маринковић” из Новог Сада представама „Добри људи”, и „Госпођица Јулија”.

КАКО ЈЕ СВЕ ПОЧЕЛО

Међународни пројекат

„Ноћ позоришта” је међународни пројекат покренут 2008. године у Хрватској, са циљем да се директно подстакне драмско и глумачко стваралаштво на простору читаве Европе и приближи култура широк јавности. Од почетка па до данас манифестација се одржала и одржава сваке године поред Хрватске и Србије и у Белгији, Чешкој, Словачкој, Аустрији, Словенији, Босни и Херцеговини, Бугарској, Црној Гори, Словенији и Мађарској.

Због потребне подршке установама културе и развоју позоришног стваралаштва почела је са радом и фондација „Ноћ позоришта”, а као свој први пројекат, фондација је изградила портал културе pos-rozorista.rs, који ће функционисати и као медијски сервис, са циљем да унапреди сарадњу и повеже појединце и институције у овој области.

НОВИ ТРОБРОЈ „КОРАКА”
За сада само
на сајту

Нови број часописа „Кораци”, свеска 7-9, објављен је на сајту Библиотеке, а поред редовних рубрика у делу „Феномени” доноси текст Слободана Антонића „Дехристијанизација у српском друштву”.

У редовној рубрици „Међу јавом и мед сном” објављене су песме Живограда Ђорђевића, Мирка Демића, Слободана Вукановића, Енес Халилиновић, Радивоја Шајтинца, Дивне Вуксановић, Бошка Томашевића, Боривоја Герзића, Бојана Савића Остојића и Петра Михајловића.

У „Екс Атлантиди” пишу Слободан Грубач („Гасе се митови”) и Франко Бушић (Ријеч је кључ), док рубрика „Меридијани” доноси преводе Ђен Карсон „Албертина вежба”, у преводу са енглеског Алена Бешића, Ширли Џексон „Лутрија”, коју је превела Данијела Јовановић, затим Веле Смилевског кога је препевао са македонског Ристо Василевски и превод пољског списатељице Агњешка Сиска „Сунца су изгорјела, Ивоне Вујисић.

Рубрика „Окулар” овога пута садржи пет текстова: Милоша Јојића „Александрида и књига о Босни” (Два вида оријентализма у „Травничкој хроници” Иве Андрића); Јелене Ристовић „Проблематизовање историје у романима Светислава Басаре и Горана Петровића”; Жељка Милановића „Роман као мера наших слабости”; Татјане Јовановић „Роман у коме је нестало роман” (Животи девојака и жена Алис Монро у светлу постлакановских теорија); Гордане Влаховић „О причама Алис Монро”.

У рубрици „Теразије” Илија Бакић пише о новој књизи песама Ане Ристовић „Метеорски опад” у издању Културног центра Нови Сад, Александар Дуњићерин о књизи „Једно наде” Николе Маловића („Лагуна”), Бојана Стојановић Пантовић о „песнички сензуалних митова” Ивани Миланков, а између осталих Весна Тријић пише о књизи „По сећању се хода као по месечини” Весне Капор.

У рубрици „Палега”, у овом троброју пише Зоран Петровић, а „Доманићевом улицом” корачао је Минић Драгутин Карло. Иначе, ликовни рад који оплемењују овај број „Корак” дело су Зорана Игњатовића.

Нови троброј „Корак” доступан је, као и претходни овогодишњи бројеви, на сајту Библиотеке.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО”
НАГРАЂУЈЕ

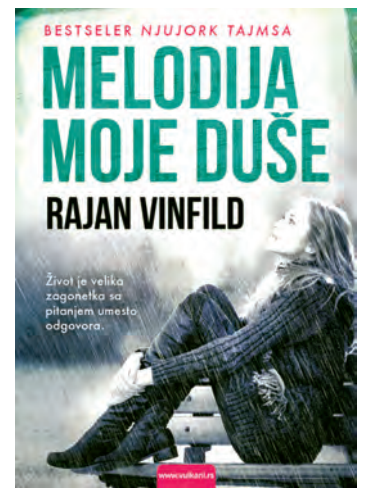
Олујни пут

Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва”. Реч је о књизи Рајана Винфилда „Мелодија моје душе”.

То је топла прича о моћима љубави која не познаје границе - живот је велика загонетка са питањем уместо одговора.

Четрдесетогодишња Џејн решена је да расветли узрок смрти своје кћерке Мелоди, и покуша да разуме последње дане њеног живота. Зато жели боље да упозна Кејлеба, младог уличног свирача који је био Мелодин близак пријатељ. Усамљена и неутешна, Џејн ће се на олујном путу пожуде запитати преко чега би све прешла због праве љубави, и открити да ли је исувише касно за нови почетак или понекад срећа произилази из најдубљег бола и патње.

Потребно је да у петак, 14. новембра, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете ову књигу. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан”, која се налази у Тржном центру „Плаза”.

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (35)

Угушити сваку дефетистичку акцију

Пише Дејан Обрадовић

У поредо са наставницима, у политику су се укључили и ученици, преко свог Бачког већа, које је, по сећању његовог секретара Добривоја Алимпића, у Гимназији формирано непосредно по завршетку рата. Удружење ђака социјалиста било се растурањем летака, обавештења, штампе и плаката, али и деловањем унутар школе. У Партију су тада примљени Моша Ели, Добривоје Алимпић, Душан Драгићевић и други. По завршетку Гимназије неки од њих су своју политичку активност настављали на Београдском универзитету кроз Клуб студената комуниста и Савез комунистичке омладине Југославије (СКОЈ): Миладин Вукомановић, Драгослав Гајовић, Радомир Стојиљковић, Добривоје Алимпић, Душан Драгићевић, Божа Анђелковић, Милан Милошевић... Вукомановић, Гајовић, Стојиљковић и Алимпић су 1920. године били чланови Централног одбора СКОЈ-а.

У оквиру политичког рада КПЈ посебна пажња је поклањана пропаганди и инструментализацији културно-уметничких и спортских друштава. Радничка уметничка група „Абрашевић“ у Крагујевцу основана је 1906. године, најпре као борбени део српског социјалдемократског покрета. До Балканских ратова група је настојала да окупи што већи број чланова, повременим апелима и прекорима, због пасивности и незаинтересованости за „чисто социјалистичку уметност која ће нам давати подстицаја да снажимо своју душу и свест, интелектуално и морално да јачамо, да се одушевљавамо лепим примерима из тешке борбе коју водимо у капиталистичком друштву“. Сличну позицију „Абрашевић“ је заузео и у новој држави Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца.

Након Првог светског рата, „Абрашевић“ је и даље радничко друштво, под потпуним утицајем

Комунистичке партије Југославије и синдикалних организација. Према забележеним сећањима савременика, радничка уметничка група „Абрашевић“ у овом граду деловала је већ у мају 1922. године са хорском, музичком и дилетантском секцијом.

■ Прогони и забране организација

Завршетак Првог светског рата био је велико олакшање, али само на први поглед. Повратак у животну стварност свакодневице донео је болно суочавање са немаштином, порушеним зградама, запарљеним имањима, страх од неизвесне сутрашњице. Што није однео рат, покосила је епидемија шпанске грознице. Многи нису имали никакве информације о судбини својих најближих.

У првим годинама после Великог рата нема извора који говоре о раду „Абрашевића“ у Крагујевцу.

Године 1923. у Крагујевцу је формиран Савез радничке омладине, који је, пред осталог, имао задатак да окупа радничку омладину у синдикалне организације, групу „Абрашевић“ и новоформирану раднички спортски клуб „Млади радник“.

Забраном рада Независне радничке партије Југославије, јула 1924. године, у Крагујевцу је забрањен и Савез радничке омладине. Нема података да ли је том приликом био забрањен и рад групе „Абрашевић“, с обзиром да је полиција поштрила акције према свим организацијама Независних синдиката. Међутим, у архивској и мемоарској грађи, као и радничкој штампи тога времена, нема више помена о њој све до половине 1928. године. По свој прилици, крагујевачки „Абрашевић“ је престао са радом највероватније са забраном Независне радничке партије Југославије 1924. године. Од тада па до половине 1928. године група независног „Абрашевића“ није радила.

На иницијативу КПЈ, упркос притиска од стране полицијских власти и домаћих послодавца, у Крагујевцу долази до обнављања синдикалног покрета. Јуна 1928. године формирана је Синдикална комисија за рад међу омладином, односно Омладинска комисија, која је пружила велику помоћ Месном синдикалном већу у обнављању синдикалног покрета. За кратко време обновљено је пет синдикалних подоодбора, а са њима и Радничка уметничка група „Абрашевић“, и поред тога што су социјалисти, присталице

Живка Топаловића, покушавали неколико пута да међу крагујевачким радницима формирају своје УРСС-ове синдикалне организације и Крагујевац претворе у снажно упориште, што им није у потпуности пошло за руком.

Обновљена група „Абрашевић“ у Крагујевцу отпочела је рад уз обимну помоћ професора Милана и Љубице Мијалковић. Милан (1897–1941) је радио 17 месеци као професор математике у Првој гимназији (1928–1929). Члан КПЈ је од 1924. године и основао је хелију КПЈ у Војнотехничком заводу. После хапшења групе у Куманову, откривена је његова делатност, па је осуђен пред Судом за заштиту државе.

Прогон комуниста и забрањивање рада организацијама у којима су они имали снажног утицаја од стране полицијских органа власти користили су социјалисти Живка Топаловића у Крагујевцу да међу радницима шире свој утицај, што им је омогућило да у лето 1928. године формирају своју дилетантску и тамбурашку секцију. У њих је одмах ступио знатан број радника. О томе су „Радничке новине“ у чланку „Оснивање секције Абрашевић Крагујевачке фабрике“ од 22. августа 1928. донеле следеће: „Пре извесног времена металски и столарски радници из крагујевачке фабрике приступили су формирању једне уметничке и једне тамбурашке групе, за које се пријавио велики број радника“.

Једна од значајнијих акција било је растурање партијског летка, поводом 11 година Октобарске револуције под називом „Другови радници, сељаци и војници“. Овај летак био је заплешен од полиције и једино су партијске организације у Крагујевцу и Смедереву успеле да га растурају. То је организовала група коју је повезао професор Мијалковић. Група је одржавала везу са Београдом и Нишом. Љубица Мијалковић је одржавала партијску везу са Београдом, преко Веселина Маслеше, од којег је добијала партијске директиве за обнову Друштва и успостављање интензивније сарадње са покретом „левих земљорадника“. Мијалковић је сарађивао у њиховом листу „Орач“ и одржавао везу са партијском организацијом у Куманову, преко које је и откривен.

■ Страх од студентских демонстрација

Након 6. јануара 1929. и увођења краљеве диктатуре, поглавар Крагујевачког среза је забранио рад

свих политичких партија и синдикалних организација на територији среза. Тако су престале са радом Радикална странка (представник Урош Симић, трговац), Демократска странка (представник Милутин Филиповић, адвокат), Земљорадничка (Драгољуб Продановић, приватни чиновник), Републиканска (Љубомир Атанацковић, рентијер и Витомир Јевтић, адвокат), Женска странка – Женски покрет (Ката Огњановић), Социјалистичка странка – Уједињени раднички синдикални савез Југославије чији је председник Никола Јовановић, са пододборима: Савез металних радника (Тома Илић), Савез дрводељских радника (Никола Јовановић) и Савез шивачко-одевних радника (Милан Јовчић, кројачки радник), Одсек земљорадничке странке „Село“ – политички одсек (Владимир Вучетић, Цветојевац).

Прекид делатности Народног универзитета, због демонстрација против Владе, премештај Милоја Павловића и Никола Кузеља, слабење диктатуре и све агресивнија комунистичка активност натерали су Министарство просвете да редовније упозорава школу на све забрањене акције, прати рад наставника и ученика. Већ 13. јануара 1932. године министар просвете је забранио чиновницима и службеницима из свог ресора да преносе лажне вести и гласине „да је држава дошла у безизлазан положај да одговори својим новчаним обавезама и то у толикој мери да неће бити у стању следећег месеца ни службеничке припадности исплатити или да ће их исплаћивати преполовљене у назад и томе слично“. У таквом случају, према кривцима ће бити предузете мере по закону.“

Са друге стране, водило се рачуна да се студентске демонстрације и студентске незадовољства у Београду не пренесу у унутрашњост, поготово међу ученике виших разреда Гимназије. „Ове демонстрације биле би уперене против доношења финансијског закона, којим је нормирано укидање извесног броја средњих школа и увођење такса за уписину, школарину итд, те су на овај начин студенти и могли своју акцију проширити међу младим ученицима средњих школа, којима овакви покрети, иако без икаквих разлога, импонују. За сада је у Крагујевцу ова акција сузбијена, благодарећи мерама које су благовремено предузели наставници и ђачки родитељи, те до демонстрација није дошло, али није искључено, да се овакве

демонстрације не припремају и у осталим варошима где има пуних средњих школа и студената, нарочито оних, који су због демонстрација удаљени из Београда“.

Просветно одељење Дунавске бановине је 16. фебруара 1932. скренуло пажњу наставницима Мушке гимназије „да се по сваку цену омету и онемогуће демонстрације ученика у друштву студената“.

У распису Краљевске банске управе 26. априла 1932, тражи се да се поводом 1. маја и предстојеће акције комуниста обрати већа пажња „како би се онемогућила и благовремено сузбила свака појава комунистичке акције међу средњошколском омладином“.

Министарство просвете је 12. јуна 1932. упутило распис школама да разна сумњива лица растурају списе и цртеже „са очигледном намером да деморалишу и разоре будуће друштво и да га искористе у своје комунистичке сврхе“. Међу инкриминисаним списима нашли су се: „Девојачки и момачки живот“, „На прагу новог доба“... Министарство је сматрало да овим списима „пропагирају полно општење код девојчица пре удаје у родитељској кући, неки ударају на веру, цркву и морал“. У наредби свим школским властима на територији Дунавске бановине тражи се да се обрати пажња на ученичку лектуру, да се у сарадњи са полицијским властима открију и казне растурачи, да се о овој опасности обавесте родитељи и да се о сваком случају обавести Министарство просвете.

Министарство просвете је 10. марта 1933. наредило да директори мотре, сузбијају и угушују сваку комунистичку и дефетистичку акцију и да увек шаљу објективна обавештења. Министарству је 16. марта послат извештај о летку који је нађен код Чедомира Ђорђевића, ученика осмог разреда. Као бивши члан КПЈ, директор Душан Триповић је био бољећив према ученицима који су ширили комунистичку пропаганду, али се није укључивао у политичке акције и упорно је негирао да се у школи развија било каква политичка активност. Ученику Серафиму Китановићу је 20. фебруара 1933. саветовао да своје слободне време политичке ставове против актуелног друштвеног поретка износи и кад буде старији: „Желим да таквим циљевима тежиш и да таква мишљења задржиш кад будеш народни посланик, односно у зрелим годинама“.

Насићавиће се

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Приредила Лела Вујошевић

делимично користићећи податке из Лексикона Крагујевца

Пре 154 године: 19. новембра 1860. почела је са радом прва стална Општа (окружна) болница у Србији. Иницијативу за њено оснивање дао је 1844. Херман Мајнерт, окружни физикус. Према постојећем санитарском закону, о здрављу у војсци старали су се војни лекари, хирурзи и ранари, а о грађанству градски физикуси и приватни лекари. У складу с тим, радиле су грађанска и војна болница. Болнице су, услед неусловних просторија, имале више социјални него медицински карактер, па су се болесници чешће лечили код куће. Због тога је при Окружном начелству 1854. основан Болнички фонд који је финансирао трошкове изградње зграде Окружне болнице.

Први управник опште болнице био је Љубомир Радивојевић, родом из Сремске Каменице, који је постигао велике резултате у «пелцовању» становништва против гогиња и других заразних болести и у развоју здравствене културе у Крагујевцу.

Заменио га је истакнути лекар Младен Јанковић. Болница се налазила у „забашаљеном здању“ на левој обали Лепенице. Имала је најпре шест, а потом 12 дрвених кревета смештених у две просторије. Болница је касније пребачена на другу страну Лепенице, на почетку Косовске улице. У једном од редовних месечних извештаја забележено је да је средином 1866. у болници лежало 20 болесника који су боловали од хектике (туберкулозе), запаљења беле цигерике, венеричних болести, грозница; лечени од нишине, тешких рана. Окружна болница двадесетих година 20. века мења назив у Бановинска болница, а после Другог светског рата назива се Општа или Градска болница.

Пре 45 година: 17. новембра 1969. изашао је први број листа ФАКК. Лист је био гласило студената Крагујевца и покренут је као наставак листа «Млади машинац», у издању Конференције Савеза студената

факултета и виших школа у Крагујевцу. Главни уредници били су Зоран Ерак, Миодраг Стојиљковић, Живорад Јевтић, Предраг Ранковић, Рајко Чукић, Иван Дубљевић. ФАКК је излазио сваке друге среде. У периоду 1970–1973. редакција листа, на иницијативу карикатуриста Миливоја Раденковића и Љубомира Милојевића и техничког уредника Слободана Бабића, организовала је Југословенски студентски салон антиратне карикатуре.

Овај студентски лист остао је у сећању зато што је неговао клицу отпора владајућој идеологији и обезбеђивао форум за јавну критику. Тако је, у време тесне сарадње Тита и Брежњева, објавио Солжењичиново отворено писмо Андропову, министру унутра-

шњих послова СССР-а. Писао је и о суђењу Анђели Дејвис, која је у Америци била изложена прогону због борбе за људска права.

У листу су критиковане уставне промене из 1974. године, извештавало се о суђењима групи београдских студената због забране часописа «Гледишта» у којем су се поредиле нацистичка и комунистичка иконографија и објављивани су други критички текстови на актуелне друштвене теме.

Издавање листа је обустављено 1974. године. Захваљујући финансијској и стручној помоћи Новинско-издавачког предузећа «Погледи», лист је обновљен 1990. као месечно издање. Уређују га Велибор Цонић и Дејан Тмушић, али је поново престао да излази 1991. године.

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Влашкин Јагличић

Померање границе

ЈЕДИНИ успех с почетка путовања било је изостављање Мислава, апсолвента који је био непокретан, кога си морао да гураш у колицима и кога је отац довозио на испите. Разуме се да би тај очински напор био за сваку похвалу, па и за дивљење, да Мислав није био, не само непокретан, већ и доказано ретардиран. Уопште није могао да срочи једну сувислу реченицу и све што је на испитима изговарао било је набувано напамет, без икаквог разумевања, на шта га је терао његов очајни и сурови отац који је, на тај начин, с њим завршио и основно и средње школовање, па ево догурао до факултета, трудећи се да докаже оно што је било немогуће: да је његов син, како би ми правници рекли, "пословно способан".

Отац је присуствовао, на основу некаквог папира из надлежног министарства, свим испитима свог сина, вршећи притисак на професоре, или на комисију (кад би се неки професор усковио и не би давао прелазну оцену). После друге године студија, кад му је стављено до знања да то даље тако неће моћи, писао је представке општинским и републичким органима, помињао да ће се жалити европском суду и Уједињеним нацијама - па су морали да га пусте да положе и даље ("кад је већ догурао доведе", како је, сневљиво, рекао тадашњи декан, трудећи се да ту неугодно ствар скине с дневног реда и оде на летовање).

Свима је било јасно да Мислав сам не уме себи ни да обреше тур, а камоли да припреми и положи уставно право. Међутим, њега су, из све снаге, подржавали сви - а нарочито, у то време јак студентски блок, на челу са проректором и осталим студентским функционерима. Стицао се утисак да су студентски функционери нарочито уживали у томе да се тај јадник појави пред испитном комисијом и да са све оцем (који је, наводно, тумачио и читао наглас испитна питања), полама неки од предмета. Сви су они, у ствари, имали рачун: ако непоживи испит положи Мислав нема разлога да га не положи и остали кандидати, а нарочито кандидати који тог дана полагају заједно с њим: Мислав је био срећка, тикет у руци! Наравно да ми, млади људи, нисмо размишљали о ономе што је морило Мислављевог оца: шта ће с њим бити сутра, кад више не буде имао ко да гура његова колица. Нисмо дорастали очајању, колико смо га, орни и млади, презирали.

Међутим, исти ти студентски функционери, који су га иначе подржавали, следиле се на саму помисао да би Мислава сад требало да воде и у Совјетски Савез. На такву једну помисао почели су да измишљају мали милион отежица, од здравственог Миславовог стања, до непостојања неопходне пратње и чињенице да нико Мислава, у ствари, у аутобус не би могао да угура, са све колицима. Да га некакко угурају, то би, можда, и могло, али како да га из аутобуса изнесу и попну уз хотелске степенице, тамо, у Лавову, Кијеву, Петрограду, Москви?

Тада се појавио, као и увек, његов отац који се упео да, као добровољац, прати сина: на то су се тек сви ужаснули, тако да је, овако или онако, опште ужасавање постало пропратни осећај овог путовања које је, свакако, ваљало избећи. Сенка неотклоњиво суровог оца незрећног Мислава пратила нас је све док, напослетку, није запело око тога ко треба да плати очеву карту. Мислављев отац који, по својој природи, очито, није био ништа мање ретардиран од свог сина, тражио је да његово путовање плати факултет, на шта су професори, напослетку, одиграли лукаву игру: најпре су га оставили у уверењу да немају ништа против, а онда су, два дана пре путовања, одједном изјавили да они с плаћањем карте за оца немају ништа и да је то његова приватна ствар. Разуме се, отац је опет потегао Уједињене нације, а док је он припремао своја протестна писма, ми смо се већ укрцали и отпутовали.

На самом поласку није прошло без инцидента. Мислављев отац је прилазио шоферском прозорчету, тражећи да овај не покреће аутобус, правио дреку да сачекају

његовог сина, да је он платио путовање, да ће се свима осветити и чак је два пута неким каменим ударио фар аутобуса, покушавајући узалуд да га разлупа. Возач се више бринуо да аутобус не претрпи штету него да ће се разјарени отац баци под точкове. Фарови су издржали, шофер је весело затрубио у сирену родитељима који су дошли да испрате углавном своје ћерке, забринуте за њихову чедност на далеком путу (имали су пуно основа за бригу, бар кад је о мојим намерама било речи. Јер, иако сам кренуо с намером да се поклоним на гробу Достојевског, то није значило да се успут нећу радо парити са неком од колегиница - ако за то буде ма какве прилике).

Једна ствар је у целом том замешалству била непобитна: Миславу се за читаву ту ствар фућкало. Мислим да је, у куту своје собе, као што би чинио и кад би дошао на испит, мрмљао за себе, блажено се смешкао и балавио из уста пеницом, која би, каткад, навирала и преплављивала му уштиркане колире на кошуљи. У том смислу - био је најпаметнији међу нама.

ЗАНИМЉИВА ЈЕ то ствар са сећањем: оно, по неком свом праву које нико не може да разуме, најпре осветљава оне ликове који су остали ван обичајеног, ван редовног и нормалног. Тек сада, на крају овог имагинарног списка путника са полустварног путовања из данас непостојеће земље Југославије, у такође непостојећу земљу Совјетски Савез, сетио сам се неколицине осталих путника: њу су чинили парови. Они су били нешто између елите и средњаша: ближе другима него првима. Махом апсолвенти, или један апсолвент са другим, већ запосленим чланом заједнице - они су ово путовање схватили као своје предбрачно.

Колико их је било? Чинило ми се, скоро пола аутобуса. Штампар Борис Кисели са лепом Љиљаном (никада нећу схватити, ни толико година касније, кад ће Борис увелико трнути под земљом, зашто се њоме није оженио: била је веома привлачна, жуће дуге и праве косе, правилног носа, јаким бедара и рамена; сам је говорио да са њом ужива у кревету и веровао сам да су добар пар); Чедда са Весном која је, као и већина цура пред ујаду, с такозваним "уређеним сексуалним односима", узимала за право да му нешто наредбодавно шапуће пред свима; Мића Босанац који се, већ сада, уживео у улогу "мушка који бежи од куће", док га будућа жена Верица жури по успутним кафаницама; и тако даље.

Женска страна парова је, по правилу, путовањем биле одушевљена, а младићи ни изблиза и често су у аутобусу, седећи у његовом првом делу, завидљиво гледали према нама који смо, са осталим, слободним женскињем испијали флашу за флашом. Не знам на чему су нам завидели, али да су завидели, у то није било сумње.

Ја њима нисам завидео, али ми је било криво зато што је Рајна из Аранђеловца, која ми је понекад, код ње у стану, дозвољавала да је пипкам по грудима и певушим јој на увце, док смо пили кафу (али никада ништа више од тога), сада кренула на пут са својим дечком, фудбалистом Рајевцем. Она га је, и то је с њене стране фер, често помињала, али ја некакко нисам веровао да он уопште постоји и тек сад сам схватио да се, у ствари, с њим све време јуначки туца, док јој ја више служим за милкење и опуштање, онда кад јој је досадно, кад би, због разоноде, хтела да саслуша неки од мојих стихова који су се с нескривеним амбицијама и дивљењем с моје стране бавили њеном кршном грађом. Ја сам те дивне њене груди претварао у некакову нестварну, божанску

лепоту. Не жалим због тога, заслужиле су.

Али, јесте ми било дошло да плунем на сопствене стихове: ја је прослављам у вековима, а она се креће с другим. Веровао сам, потајно, кад сам је видео на списку путника, да ће кренути сама и да ће ми на путовању допустити оно што у свом најмљеном стану није. Међутим, на уласку у аутобус једва да ме удостојила осмеха. А кад су сели на заједничка седишта она ослони одмах главу на свог ђувегију. Још једном зажелех да на овај пут нисам ни кренуо.

Остају ми, дакле, Нађа са којом сам већ имао љубавног искуства, после којег су ми се појавиле црвене тачкице на главићу и коју сам, због тога, избегавао, Анђелија која је са мном повремено излазила, али која је стално спомињала свог Зокија из Зенице (непрежаљену љубав, очито) и Анчи, плавокоса и снажна, прсата и мушкобањаста, као створена за Хитлерове генетске експерименте, која је нада мном имала некакву материнску доминантну моћ, која ме је на свој начин обожавала, али за коју ми је било јасно да не би са мном укрстила бедра чак ни да ноћ проведемо на пустом острву.

Дакле, кад све саберем, па одузем, не гине ми Нађа са својим секретом. Са њом дуге осамне ноћи могу постати слађе, али тек што сам то помислио, још једном се ужаснух. Па ово је путовање - сам ужас до ужаса: Опипах све џепове и претражих све торбе: наравно! У општој стрци нисам понео тубу коју ми је прописао доктор! Шта ми преостаје: да по великој царској земљи тражим венеричне лекаре, како би ми прописали лек због Нађиног секрета? Је ли то циљ мог путовања?

Аутобус се већ клацкао према Београду и било је касно да одустанем од пута, али је зато било право време да одустанем, и то заувек, од Нађе и њених чари. Иако ме умилно гледала и тражила погледом да седнем поред ње, правио сам се да њене неме позиве не примећујем.

АКАД ЈЕ РЕЧ о плавокосој Анчи, ваља рећи да сам и ја обожавао њу. Била је из Деспотовца и имала такође срцепарателну причу о остављености. Кукљоноса и дубоког гласа, широких кукова и мекнатих недара, али у пасу равна, без виолине струка. Њена плава коса и дубок глас су деловали фашистички. Кад би јој човек пришао не би знао да ли да јој каже „здрав“, или да јој се обисне о врат, јекне „мутер“, и подоји. Она се према мени понашала сурово заштитнички, видело се „на километар“ да не долазим у обзир за озбиљну сексуалну активност, него више онако, да ме братски загрли, загнури ми главу међу сисе и грицне ме за уво.

Нисам умео да јој одолим. Поклонио сам јој плочу Оливера Драгојевића, чије сладунаве песмице нисам много ценио, осим "Ча је живот венго фантажија" на текст Момчила Попадића и, наравно, "Зелену грану с тугом жуто воћа", због стихова Тина Ујевића. Понудио сам Анчи плочу на поклон само да би дошла по њу у мој стан. Мислим да је и она знала за ту притајену

лукавост, али је ипак пристала. Опиремо се, опиремо, а онда ипак, пристанемо на искушавање лукаваго; после нам је ђаво крив. То је тај синдром поштене девојке: не даш се, чуваш такозвану част, пропушташ прилике, а онда ухватиш себе да увелико спаваш с неким мајмуном, да с њим, штавише, имаш и децу.

Али, кад је дошла у стан и искусно премерила погледом величину и број соба у њему, нисам имао храбрости да је загрлим и повалим на кауч, него сам само бленуо како оне своје сисе заноси лево и десно, како ме шиља лактовима, намигује, шали се двосмисленим френдовским шалама и, чим се приближим, братски ме лупка песницом у стомак.

- Миран! Миран!

Нису је узалуд у факултетским круговима звали „каубојка“. Женска са смислом за командовање. Скувала је кафу за мене и себе, узела плочу с овеће гомиле, покушала да извуче и "Атомско склониште", наравно "на позајмицу" и наравно узалуд, јер сам се већ покајао и што сам јој Оливера дао, а на растанку ме пољубила, гурнувши ми, изненадно, језик до непаца.

- Да ниси нешто умислио - припретила ми је прстом, хватајући шаком спасоносну кваку. - Да ниси нешто, случајно, умислио!

Покусијо од мене били су само она тројица који су ишли са својим такозваним „озбиљним девојкама“. Јер те три скобрице већ су личиле на давно удате жене. Мрке, озбиљне, строге, као да су се све време питале шта оне раде овде, са студентима, кад је њима место у неком институту, или канцеларији, где ће се намештено смешити шефовима. Кривци за њихов удес су, свакако, била та тројица која су свала с њима, а нису схватили колико због тога треба да буду срећни. Срећници су, међутим, за читаво време путовања безуспешно кидали од њих. Борис је био изузетак, јер је његова Снежа била толико zgodna, да би од оног њеног надмоћног смешка и онаквих облина, бежала само будала. Он је, међутим, ипак побегао од ње, али то ће се десити касније, после екскурзије, у време кад га је она упорно и безуспешно журила да је ожени. На екскурзији из њихове собе могли су се чути дахтање, цвиљење и русвај. Под њима су се рушили кревети.

ЗБОГ ОВИХ пропалих илузија, мушки сам потезао флашу све до југословенско-мацарске границе, тако да се преласка границе и не сећам - све границе већ сам одавно оставио иза себе. Сећам се, у ствари, једино да је мацарски граничар, кад је ушао у наш део аутобуса и кад нас је видео наћфлеисане, потегао гутљај ракије и, ко зна зашто, цурикнувши са оба лакта, рекао:

- Лепа Брена... Добра риба!

Наравно да није рекао „риба“. Рекао је много сочнију, непристојну реч. Сви смо се зацерекали. За толико је научио српски. Ево у чему смо ми Срби могли лако да се сложимо с једним мацарским фрајкором. А индексе и пасоше нам није ни прегледао.

Милош Игњатовић

Алпинисти крпе фасаду старог солитера

Рекреативци, али опремљени по свим прописима

Такође рекреативци, али мимо свих прописа

ПРЕФЕРАНС

ЈЕСЕЊЕ ПРВЕНСТВО КРАГУЈЕВАЧКЕ ЛИГЕ

Надимак, презиме и име	Укупно		VI коло		
	Бод	Супа	Сто	Бод	Супа
1 Буђони, Раденковић Ненад	27,7	2306	1	5,3	314
2 Туца, Туцаковић Бранко	27,5	3520	1	3,1	194
3 Јаре, Станимировић Зоран	25,7	2324	2	5,5	550
4 Шоне, Николић Ненад	24,7	1308	3	5,2	206
5 Бери, Петровић Берислав	24,7	1058	4	5,5	638
6 Рака, Станић Радован	24,6	1120	2	3,1	188
7 Крапа, Богдановић Мирослав	22,7	926	3	2,9	-56
8 Сале, Ђорђевић Саша	22,2	1940	6	5,5	944
9 Мића, Ђорђевић Милован	22,2	608	1	0,4	-508
10 Андрић Дејан	22,1	518	5	5,3	392
11 Живковић Стефан	20,8	2636	3	0,8	-148
12 Гајић Марко	20,7	1810	5	2,9	-86
13 Ђура, Ђуретановић Иван	20,7	1204	4	2,8	-110
14 Ђурђе, Ђурђевић Зоран	20,6	1624	2	0,2	-738
15 Лаза, Лазовић Мирогљуб	20,6	1604	7	5,5	778
16 Дача, Вујисић Данило	20,5	272	8	5,5	1010
17 Дуца, Јовановић Драган	20,0	392	9	5,5	552
18 Миша, Симић Милосав	19,3	164	4	0,4	-528
19 Професор, Марковић Мирко	19,2	-1034	6	2,8	-124
20 Мића, Мартиновић Милорад	18,4	-382	7	2,8	-186
21 Неца	18,3	1064	5	0,6	-306
22 Марко Јеремић	17,8	457	10	5,3	364
23 Раца, Јовановић Радивоје	17,6	14	8	2,7	-298
24 Срба, Николић Србислав	17,5	-1612	11	5,3	364
25 Паки, Јеврић Милан	17,2	-470	9	2,9	-62
26 Лаза, Лазаревић Славољуб	17,0	-734	12	5,2	238
27 Сале Јагодина	16,9	-946	10	2,9	-64
28 Маре, Маринковић Милан	16,2	-36	6	0,1	-820
29 Мика, Петровић Милован	16,0	-408	7	0,4	-592
30 Лија, Милојевић Александар	15,6	-268	13	4	

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 13. до 19. новембра

Четвртак
13. новембар

СТАЊЕ СТВАРИ

20.00	Стање ствари
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Комунални сервис р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Здравље је лек р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима р.
17.00	Мозаик
18.00	Споратска галаксија
18.45	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стање ствари
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима р.
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак
14. новембар

МОЈА ШУМАДИЈА

17.00	Моја Шумадија
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	АБС шоу р.
13.05	Музички програм
14.00	Стање ствари р.
15.00	Цртани филм
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Серија р. □
17.00	Моја Шумадија
18.00	Вино и виноградарство
18.45	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Документарни програм
20.30	Нокаут
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Мегафон Music
00.00	Вести
00.35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Субота
15. новембар

ХРОНИКА

22.00	Хроника 2
09.00	Вести
09.05	Радознало огледало р.
09.35	Цртани филм
10.00	Мегафон Music
11.00	Путујуће приче р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Филм □
18.00	Документарни програм
18.30	Нокаут
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Гледајте сад ово
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	Филм □
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља
16. новембар

ШУМАДИЈСКИ ПРАГ

12.05	Шумадијски праг
09.00	Вести
09.05	Дугометражни цртани филм
10.00	Радознало огледало
10.30	Цртани филм
11.00	Кућица у цвећу р.
11.30	Лек из природе р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг
13.00	Агродневник
13.30	Кућица у цвећу
14.00	Мали фудбал: Економица - Стара Пазова
16.00	Вести
16.05	Филм □
18.00	Путујуће приче
18.45	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Све о животињама
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	Филм □
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак
17. новембар

СЕДНИЦА СГ

09.05	Седница СГ
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Седница Скупштине града-пренос
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Shopping avantura р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
17.00	Мозаик
18.00	Споратски програм
18.45	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Споратски преглед
20.00	Мали фудбал: Економица - Стара Пазова
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Нокаут
00:00	Вести
00:05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак
18. новембар

ЖИВА ЦРКВА

20.00	Жива црква
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Агродневник р.
13.00	Музички програм
14.00	Мали фудбал: Економица - Стара Пазова
16.00	Вести
16.05	G.E.T. Report
16.35	Документарни програм р.
17.00	Мозаик
18.00	Улови трофеј
18.45	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Жива црква
20.30	Сутрађани
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Вино и виноградарство
00.00	Вести
00.35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда
19. новембар

КОМУНАЛНИ СЕРВИС

20.00	Комунални сервис
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињица
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Жива црква р.
14.30	Сутрађани р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Fashion files р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Здравље је лек
18.45	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Вино и виноградарство
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године. Студенти (колоквијуми и јануар 2015. г). Мала матура. Такмичења. Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић. har-sich@gmail.com

ПРОДАЈЕМ стан у Београду, 32квм, ганц нов, Живка Давидовића 81, Звездара. Тел: 063-665-902.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 081466, на име Златија Срђковић.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу карту за превоз бр. 076491, на име Пантовић Стојан.

ОГЛАШАВАМ неважећом потврду о исправности уређаја и опреме за погон возилча на ТНГ, број: 065837-13К, 24.10.2013.. На име СЗТР „Ђуковић“.

AGENCIJA ZA VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA
Mani
Za pravna lica i preduzetnike
brzo tačno profesionalno
telefon: (034) 334 805 (064) 680 36 42
Karađorđeva 17 lokal 17

У суботу, 15. новембра 2014. године се навршавају 23 године од погибије на вуковарском ратишту припадника ЈНА, мог јединог детета, када ћемо положити цвеће и залити сузама његову вечну кућу на Бозман гробљу у 11 сати

Александар Саша Чанчаревић

15.11.1991 – 15.11.2014.

Драги сине, давно су утихнуле ратне трубе вуковарског ратишта, које те у цвету младости однесе заувек, јер се као дисциплинован и храбар изданак свога рода одазва позиву за мобилизацију, а иза себе остави само родитеље и бескрајну тугу њих и других који су те волели. Осташе и сећања и сада свежа као јутарња роса на мио поглед твојих зелених очију и благ осмех који нас је у срећи веселио, а пружао охрабрење у тешким тренуцима. Из твоје собе се више не чује звук гитаре, жамор твог друштва, ни откуцаји на компјутеру, јер си са мало њих био зачетник коришћења тог тада мало познатог изума који донесе многе промене у животе људи, али не измени осећај туге коју си оставио за собом. Не помогаше ни наши вапаји, ни море изливених суза и сада само ветар који цвили доноси ехо прохујале среће.

Храбри сине, хвала ти за срећу коју си ми пружио у твом кратком животу и зато што смо се увек могли поносити тобом, што тугу чини јачом, а патњу снажнијом.

Нека те анђели чувају.

Мама

СЕЋАЊЕ

15.11.1991 – 15.11.2014.

Александар Саша Чанчаревић

Драги Саша, много је лепих успомена да те вечно памтим, да о теби поносно причам и никад те не заборавим.
Теби вечни мир, мени туга и болна истина да ниси са нама.

Твоја тетка Злата

Стевица Јовановић

1952 -2014.

Спортски поздрав

Милош и Власта

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине
Одељење за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОЦЕНУ ПОТРЕБЕ ЗА АЖУРИРАЊЕМ СТУДИЈЕ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за заштиту животне средине обавештава јавност да је носилац пројекта „ФИАТ АУТОМОБИЛИ СРБИЈА, а.д. из Крагујевца, Косовска 4, поднео захтев за оцену потребе за ажурирањем Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – Реконструисање производних хала у предузећу ФИАТ АУТОМОБИЛИ СРБИЈА, чија се реализација планира на катастарској парцели број 1/1 КО Крагујевац 2, на територији Града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 13.11.2014. до 28.11.2014. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за оцену потребе за ажурирањем Студије.

Овај орган ће у року од 15 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат постоји потреба за ажурирањем студије, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Прошло је шест месеци од када није више са нама, наш драги

Никола Миловановић

Заувек је у нашим срцима и мислима, са љубављу и поносом чувамо успомену на њега.

Ђерка Снежана, син Радивоје,
уници Огњен, Владимир, Петар и Јелена,
праунука Сара и зет Владан

Обавештавамо рођаке и пријатеље да ћемо нашој драгој

Милошевић Вукици

Давати годишњи помен 15. новембра, у 11 сати, на Бозман гробљу.

Позивамо родбину, пријатеље и комшије да присуствују овом тужном помену.

Ожалошћени:
супруг Драгослав, синови Дејан и Иван,
уници Невена, Лазар и Теа, снајке и остала
родбина и пријатељи

Дана 10. новембра навршило се шест година од када са нама није наш вољени син и брат

Петрићевевић Ненад

8. 11. 1967 – 10. 11. 2008.

Драги Нешо, био си драг и весело човек који се радовао животу, а сада си у нашим срцима остао да живиш вечно.

Никада те нећемо заборавити.

Мајка Јела и сестра Нена

СКАНДИНАВКА

257	МАЛИ КАМЕН	ЛОВИНА (МН.)	НАШ ГЛУМАЦ СА СЛИКЕ				
МАЂАРСКИ РЕВОЛУЦИОНАР БЕЛА							
СУПРОТНИ ВЕЗНИК							
"МЕЂУНАРОДНИ ОЛИМПИСКИ КОМИТЕТ"							
ИМЕ НОБЕЛОВАЦА АНДРИЈА							
АМЕРИЧКИ ГЛУМАЦ ЧИЛ							
ПРВО СЛОВО		"АМПЕР" ГРАД У ЕГИПТУ		БИВШИ ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР УН, КОФИ	НАУЧНИЦИ ПЕР И МАРИЈА ВЛАДАРСКИ ДВОР	"КИЛО" ФИЛМСКИ СЕРИЈАЛ ГЛУМАЦА СА СЛИКЕ	ИСКОРЕНИТЕЉ
СЕБИ МЕСО							
	ГРАД У ШПАНИЈИ НЕУМЕСНОСТ						
ВРСТА АФРИЧКЕ АНТИЛОПЕ							
ПЕСМА АЛЕКСЕ ШАНТИЋА					СТРАНА НЕГАЦИЈА ВРСТА КОСА		
ГРАД НА КОСОВУ				МАТЕРИЈА ИМЕ БИВ. КОШАР-КАША ПАСПАЉА			
ИНИЦИЈАЛИ РАНИЈЕГ ГЛУМЦА ЈАШИНА			БОДЉЕ КОД ПЧЕЛА ЛУТАТИ, СКИТАТИ				
ИТАЛИЈАНСКА НОВИНСКА АГЕНЦИЈА				РЕКА У РУСИЈИ ОГРЕБОТИНЕ НА ТЕЛУ			
СИМБОЛ СУМПОРА		КРПЉЕНА МЕСТА МИШИЋ ОБРТАЧ (АНАТ.)					
ПЛОВНИ КАНАЛ У САД							
ПОКРЕТНИ ДЕЛОВИ МОТОРА (МН.)						"АЛТ" МЕЛОДИЈЕ, НАПЕВИ	
АТАНАСИЈА КРАЉЕ				ПОПУЛАРНИ НАЗИВ ЗА МЕРЦЕДЕС "С" КЛАСЕ КИСЕЛИНА			
ПРИПОВЕДАЧ (ЛАТ.)							ИМЕ МУЗИЧАРА КИНГ КОЛА
ПЕСМА БУРЕ ЈАКШИЋА							
МЕСТО КОД ВУКОВАРА					ДА, ЈЕСТЕ "СИМЕНС"		
ДВОЦИФРЕНИ БРОЈ							

ОСМОСМЕРКА

У мрежи осмосмерке пронађите речи из доњег списка. Неискоришћена слова, читана редом одозго на доле, даће име и презиме певачице са слике (рођене у Крагујевцу).

Д	О	Б	О	Р	П	Б	П	П	Х	О	Д	А	Т	С	М
Т	В	Л	И	Л	Л	О	Р	А	С	Е	Т	Е	О	П	Н
Е	Л	О	С	А	М	И	Л	А	Р	А	Н	М	Д	У	О
В	Р	Н	Г	Ф	С	Е	Т	М	М	И	А	Е	Н	Ц	Р
С	У	Д	Р	Л	Л	Н	А	Н	С	Л	И	К	А	Њ	Е
И	А	И	О	У	А	Т	А	К	К	А	Н	Ј	Р	А	М
Н	Т	Н	Ј	Р	О	В	И	А	Ј	А	И	А	У	В	А
Љ	Н	А	А	Л	А	Л	И	И	П	Ц	Ч	Ћ	Т	А	К
И	Е	Т	О	Т	А	Е	Т	О	А	К	Р	А	Ђ	О	В
Б	К	Г	Е	К	Ш	А	П	Т	Р	Е	Ф	Е	Р	А	Т
Е	Р	И	А	Н	М	О	И	У	Ж	А	Р	С	Т	В	О
О	Љ	Т	Т	О	Д	Л	К	А	К	А	О	В	А	Ц	С
В	А	М	Л	Н	И	А	Т	У	О	Ш	Т	Е	П	А	М
Т	А	П	Е	Б	О	Н	Љ	В	Р						
С	И	Л	А	З	А	К	И	Н	А						
Д	У	Х	А	Л	О	С	Р	Е	Л						
О	Е	Н	П	П	Е	Д	А	У	И						
Р	Н	О	И	Р	А	О	Е	Т	Н						
С	Р	Т	К	С	И	Ч	Л	Р	Ђ						
Г	А	Н	А	Ф	О	Р	А	О	С						
Р	Е	М	О	Ш	И	К	Б	Н	Г						

■ АЛАПАЧА	■ КОСИНУС	■ СИЛАЗАК
■ АНАФОРА	■ КОШТАНА	■ СЛИКАЊЕ
■ БАЛЕАРИ	■ КРЕСИВО	■ СОМАЛКА
■ БИЉНИ СВЕТ	■ ЛИМАСОЛ	■ СРЕДОЗЕМЉЕ
■ БЛАГДАН	■ МАПЕТ ШОУ	■ СРОДСТВО
■ БЛОНДИНА	■ НЕУТРОН	■ СТАДО
■ ВОЂАРКА	■ ПАЛЕОЛОГ	■ ТАМНАВА
■ ГРОПЛАН	■ ПЛАНТАЖЕР	■ ТАРАНТАС
■ ДВОГЛАВИ ОРАО	■ ПОЕТЕСА	■ ТЕНДА
■ ДЕРМАТОЛОГ	■ ПОКЉУКА	■ ТЕНИСКИ ЛАКАТ
■ ДИПЛОМАТИЈА	■ ПОМ-ФРИТ	■ ТУРАНДОТ
■ КАКАОВАЦ	■ ПОПОДНЕ	■ УЖАРСТВО
■ КАМЕРОН	■ ПРИСЛОН	■ ХАЛЕЛУЈА
■ КЕНТАУР	■ ПРОБОД	
■ КИШОМЕР	■ ПУЦЊАВА	
■ КОН-ТИКИ	■ РЕФЕРАТ	
■ КОПИТАР	■ РЕХАБИЛИТАЦИЈА	
■ КОРАЛИН	■ СВРАЧАК	

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: пис, рав, оке, рот, а, и, чад, ути, намучити, лиризам, метабола, инр, алат, стил, аси, и, јустин, отекло, а, нр, пирес, аскетика, ртари, св, сени, апе, тна, енес, видеоарт, окаснити.
БЕЛА УКРШТЕНИЦА: пакард, трапавост, она, теорема, адио, паор, трап, кб, рр, аи, апоен, п, едињо, водено стакло, ат, задора, поклапача, анамит, омладинац, роб, коврцавост, и, витор, торина, ес, тирам, генератори, ућ, конорс, и, иван.
МАГИЧНИ ЛИК: коритар, прототип, митопеја, стопарац, натерати, пријатељ.
СУДОКУ: а) 186-739-425, 953-248-617, 472-615-398, 549-186-732, 768-923-154, 321-574-869, 635-497-281, 817-352-946, 294-861-573. б) 417-256-398, 582-943-716, 936-718-452, 729-685-134, 351-427-869, 864-391-527, 293-574-681, 175-869-243, 648-132-975.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●○○						НИВО ТЕЖИНЕ ●●●○○					
					6						2
	1		3					4	2	1	
			4		5 7	8	9	1		6	
9	5		6		8	4					5
				1			1	5	6		
2	3		1					7		2	
	7		5		2 9	1	7			8	
	3	9	7	8			6		9	1	3
		2			6			3			

ОДВАЈЕ

СОРАЈА ВУЧЕЛИЋ, старлета:
- Не очекујем да ме људи разумеју, јер им Бог није дао исту визију као мени.

АЛЕКСАНДАР ВУЛИН, министар:
- Немојте плашити Александра Вучића на било који начин, неће вам успети.

АЛЕКСАНДАР АПОСТОЛОВСКИ, новинар „Политике“:
- Како су Срби увек мало читали, некада су новине биле идеалне бар за клозет.

ОГЊЕН АМИЦИЈ, ТВ водитељ:
- Носио сам женске улошке само да их пробам.

ИВИЦА ДАЧИЋ, министар спољних послова:
- Питање да ли је Србија разапета између Русије и Европске уније закаслело је једно 50 година, јер је Југославија рекла не још 1948. док је Источни Берлин био под Стаљином.

БОЛЕ ЂОГАНИ, музичар:
- Моје песме овде више нико не слуша, зато сам и пропао. И мој брат Гаги нема посла, новине су писале да ми је тражио 500 евра, а ја му нисам дао.

ДРАГАНА МИРКОВИЋ, певачица, о сређивању свог дворца у Аустрији:
- Биће то музеј са свим мојим наградама и плочама.

ДРАГАН КОЈИЋ КЕБА, фолк певач:
- Плашим се да ћу због перике изгубити своју косу.

БАЛИНТ ПАСТОР, посланик Савеза војвођанских Мађара:
- Мој тата и Бојан Пајтић треба да реше свој љубавни однос. Ја не коментаришем питања у Покрајини.

Карикајура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

Наркомани

Дошао унук наркоман код бабе, али се после неког времена унервизио:
- Баба, јеси ли видела оне моје таблете, биле су овде на столу?
А баба одговара:
- Ма, какве таблете, видиш ли ти оне змајеве у кухињи.

- Извините, ја сам далтониста - правда се човек.
- Нема везе, наш закон важи и за стране држављане.

Земља

Пита мали Мујица тату:
- Бабо, зашто се Земља окреће?
Тата се замисли, па дрекну:
- Како се окреће? Да ти случајно ниси нашао ону моју ракију!

Читуља

Умрла Муји Фата и он отишао да јој да читуљу у новинама.
- До пет речи вам је бесплатно - каже му жена на шалтеру.
Међутим, Муји написао само: „Умрла Фата“.
- Можете да допишете још три речи - каже му службеница.
- Добро, онда пиши: Умрла Фата, продајем половног голфа.

Месара

Иду две свиње улицом и виде месару. На то ће једна од њих:
- Гледај, ови мисле да су нама потребни резервни делови.

Мобилни

Врати се Муји из Немачке и донео мобилни телефон.
- Шта ти је то, болан - пита га Фата?
- Сад ћеш да видиш. Напуни ми каду водом, ја идем да се купам, а ти седи крај овог старог телефона - каже јој Муји.
Легне Муји у каду и мобилним зове Фату:
- Љубави, дођи да ми опереш леђа!
На то ће Фата:
- Ма, не могу сад, вратио се овај мој из Немачке.

Поређења

Каже Американац:
- Моја жена је права лавица.
Каже Рус:
- А моја је права тигрица.
Слуша их Муји, па каже:
- Па, ни моја Фата не личи на жену.

Семафор

Зауоставља полицајац човека који је прешао улицу на црвено.
- Добро, имаш ли ти очи, видиш да ти је на семафору црвено светло?

Рода

Пита клинац оца:
- Тата, како сам ја постао?
- Тебе је сине донела рода - каже му отац.
- Е, тата, зар ниси могао ништа боље да креснеш.

Горан Миленковић

ОДБОЈКА

МЛАДИ РАДНИК - РАДНИЧКИ 3:0

Још један врућ шамар

ПОЖАРЕВАЦ - Хала: СЦ „Пожаревац“. Гледалаца: 300. Судије: Зошовић, Градински (Београд), Резултат по деоницама: 25:17, 25:13, 25:23.

МЛАДИ РАДНИК: Панчић 18, Ковачевић 10, Пејровић 3, Машуловић 3, Јевтић 8, Кочановић 12, Видаков (либеро), Шљиванчанин, Савић 2, Милошевић, Јовановић, Појовић.

РАДНИЧКИ: Гоић 5, Трифуновић 4, Перовић 8, Илић 2, Премовић 10, Дачовић 7, Пројић (либеро), Анђелић, Добановачки 1, Рајковић, Стојановић, Панчић.

НОВОМ и младом крагујевачком саставу, укомпонованом једва пред почетак првенства, свакако се не може замерити пораз од искусних екипа ма каквог оне квалитета биле, али толико убедљив од пожаревачког „вртића“ - 0:3, по годинама најмлађег у Винер лиги, баш мора. Овиге је, колико год још имало да се игра, опстанак у елитној лиги већ доведен у питање.

Неуспех у Пожаревцу био је видљив већ на старту. Катастрофал-

на игра из првог пренела се на други сет, домаћи су играли, гости се шетали по терену и ишчуђавали, само они знају чему. У последњем, не као резултат добре игре, већ само као исход спуштања нивоа Пожареваца, успели су да припрете освајањем макар једног сета, али ни за то нису имали довољно снаге, а мора се рећи ни знања.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Јуниори близу финала

ПОБЕДОМ од 30:9 на гостовању Црним Стршљеновима у Јагодини, а потом, у заосталој утакмици на свом терену, и Краљевским Крунама - 26:6, Дивљи Вепрови дошли су у прилику да бране титулу шампиона.

У полуфиналу ривали ће им бити Легионари у Сремској Митровици, док други пар чине Анђеоски Ратници Чачак - Индијанци Инђија.

М. М.

WIENER ЛИГА (М)

4. КОЛО: Млади радник - Раднички 3:0, Партизан - Војводина 3:2, Бердап - Црвена звезда 0:3, Инђија - Рибница 3:1, Нови Пазар - Спартак (Љ) 3:1.

Партизан	4	4	0	12:4	10
Црвена звезда	4	3	1	11:5	9
Спартак (Љ)	4	3	1	10:5	8
Војводина	4	2	2	10:6	8
Инђија	4	3	1	9:8	7
Млади радник	4	2	2	8:7	7
Раднички	4	1	3	5:9	4
Нови Пазар	4	1	3	6:10	4
Рибница	4	1	3	4:9	3
Бердап	4	0	4	0:12	0

5. КОЛО: Раднички - Нови Пазар, Спартак (Љ) - Партизан, Рибница - Млади радник, Црвена звезда - Инђија, Војводина - Бердап.

КУП СРБИЈЕ

У среду дупли програм

УТАКМИЦАМА осмине финала, у уторак и среду стартује завршница најмасовнијег одбојкашког такмичења у земљи.

Наредна недеља резервисана је за девојке, а Крагујевац у овом степену има два представника. Љубитељи одбојке имаће прилику да у среду, у хали „Гордана Богојевић“ виде дупли програм. Најпре од 17 сати Смеч 5 дочекује Железничар из Лајковца, а три сата касније Крагуј Београдску Визуру. Игра се само један меч, а победници иду у четвртину финала.

ПРВА ЛИГА - Ж

Црвене без даха

ИАКО су имале победу на тацни, одбојкашице Радничког у сусрету са Зрењанином освојиле су само бод. После сјајне игре у прва два сета и великог вођства, дозволиле су гошћама да се врате у игру и оберучке прихвате понуђени поклон. Резултат по сетовима био је - 25:11, 25:15, 17:25, 18:25, 3:15.

После пет утакмица Крагујевчанке имају шест бодова и при дну су табле, а у наредном колу састају се са екипом Јагодине на терену ривала.

М. М.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Јуниори близу финала

ПОБЕДОМ од 30:9 на гостовању Црним Стршљеновима у Јагодини, а потом, у заосталој утакмици на свом терену, и Краљевским Крунама - 26:6, Дивљи Вепрови дошли су у прилику да бране титулу шампиона.

У полуфиналу ривали ће им бити Легионари у Сремској Митровици, док други пар чине Анђеоски Ратници Чачак - Индијанци Инђија.

М. М.

БОКС

Пун ринг Крагујевчана

ДОМАЋИН седмом кола лиге Боксерског савеза Шумадије била је Јагодина. Прошле суботе на рингу је виђено 11 борби, а у програму је пријављено чак 12 крагујевачких боксера. Због слабог одзива осталих, чак четворица су остала без ривала, а они који су наступили приказали су солидне партије.

Што се тиче Радничког, победу је остварио Александар Јовановић, док је у међусобним дуелима ривала из овог клуба Катарина Милановић савладала Александру Благојевић, а Трифун Дашић Себастијана Анђелковића. Клуписки другови из клуба КГ такође су међусобно одмеравали снагу и вештину, па је Саша Митровић био бољи од Вука Копривице, док је Стеван Крњић изгубио свој меч.

Осмо коло требало би да се одржи 6. децембра у Крагујевцу, а како стоје ствари, биће и последње у овогодшњем такмичењу.

М. М.

КАРАТЕ

Из Ужица - победнички

НИ традиционални карате турнир „Ужички победник“ није прошао без учешћа КК Јуниор, који је на овом такмичењу имао чак 98 представника. Бројност и квалитет наступа обезбедили су нашем клубу прво место у генералном пласману.

Уз то, Крагујевчанима су припала и признања за најбоље појединце у катама и борбама, која су понели Борис Дамјановић и Лазар Вукићевић.

В. У. К.

(Ж) КРАГУЈ - РАДНИЧКИ (БГ) 3:1

Бодови вредни опстанка

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Гордана Богојевић“. Гледалаца: 200. Судије: Раговановић (Спача Пазова), Јанковић (Ниш). Резултат по деоницама: 17:25, 25:18, 25:23, 25:20.

КРАГУЈ: Ићковић (либеро), С. Пејровић, Павловић 18, Брковић 12, Милосављевић (либеро), Мачужић 7, Дончић, Давинић, Лекић 10, А. Пејровић 11, Димијријевић 2.

РАДНИЧКИ (БГ): А. Појовић, Лекић 19, Ранићковић, Мишировић 7, Јејидић, Борђевић 7, Каршиловић, Маринковић 21, Вушковић 4, Рагосављевић 6, М. Појовић (либеро), Симић 5.

НИЈЕ ЛОШЕ ЗА СУПЕРЛИГАШКИ ПОЧЕТАК

ДЕРБИ зачеља, уједно утакмица која ће, уз београдски дуел истих ривала у другом делу првенства, значајно утицати на расплет борбе за опстанак, припала је храбријој екипи. И када су грешиле, а то је била основна карактеристика игре оба ривала у овом мечу, Крагујевчанке се нису предавале и успевале су да „истерују“ своје, док с друге стране морал није био на потребној висини.

Заслужена победа Крагуја у много осцилација у току игре. Најпре је десило тотално расуло на старту, па су гошће добиле уводни сет без помуке, а затим скупљање редова, највише захваљујући добром сервису. Ривали су поене освајали у серијама, јер пристижног пријема ни са једне стране углавном није било. Нешто прецизнија игра у нападу донела је домаћину бодове, мада су у финали последње две деонице стрепеле за успех. Поглед на статистику говори да је пресудан био број грешака, дупло већи на страни гошће.

После значајно лакшег распореда у прва четири кола, следи серија тешких утакмица са ривалима који су објективно бољи од наших девојака. Прва је наредног викенда на гостовању Црвеној звезди у Београду.

М. М.

КОШАРКА

ПРВА ЛИГА - Ж

Шумадинке преазиле Звезду

КОШАРКАШИЦЕ Шумадије не само да су потврдиле добру игру на старту ове сезоне, већ су приредиле и право изненађење, савладавши на свом паркету београдску Црвену звезду са 83:62, у петом колу Прве женске лиге.

У првом полувремену водила се равноправна борба под оба коша, а тек у финали овог дела игре „зелене“ су успеле да направе мало озбиљнију разлику, па су на одмор отишле са вишком од четири коша - 43:39. Почетком треће четвртине Шумадија је направила серију од 9:0 и већ тада назирао се епилог ове утакмице. У наставку „црвенобеле“ су покушале да сустигну Крагујевчанке, али то је било веома тешко, с обзиром на одличну игру домаћина, нарочито у одбрани.

Најефикаснија играчица Шумадија била је Александра Катић са 21 постигнутим кошом, од тога пет тројки. Ипак, прави предводник своје екипе била је Кристина Милошевић са 18 поена, седам скокова и шест асистенција, а добар учиник имале су и Кристина Раковић

ШУМАДИЈА САД У ВРХУ СРПСКЕ КОШАРКЕ

(12 поена, осам скокова, три асистенције) и Јелена Ђулафић (13 поена, девет асистенција).

И Раднички је дошао до нове победе прошле недеље. „Црвене“ су, као гошће, биле боље од Шапца - 76:63. Иако су Крагујевчанке отишле на одмор са предношћу од седам поена разлике (35:28), домаће играчице се нису предавале, па је у 34. минуту утакмице предност „црвених“ смањена на свега два поена разлике - 57:55. Затим је уследила серија од 9:0 и то је био крај Шапчанки.

Одличну партију пружио је Божана Стевановић, која је постигла 22 поена, уз 12 скокова и пет асистенција, Милица Цветановић је у укупном скору имала кош мање, а значајан удео у успеху имала је и Јелена Трифуновић са 12 поена.

Крагујевчанке овог викенда, у оквиру шестог кола Прве женске лиге, очекује тежак жреб. Шумадија ће гостовати новосадској Војводини, до сада непоразеној екипи првенства, док Раднички ове суботе, у хали „Гордана Богојевић“, дочекује београдски Партизан.

С. М. С.

ПРВА ЛИГА (Ж)

5. КОЛО: Шумадија - Црвена звезда 83:62, Врбас - Спартак 83:56, Партизан - Бор 55:41, Радивој Кораћ - Вршац 59:43, Војводина - Србобран 108:85, Шабац - Раднички 63:76.

Радивој Кораћ	5	5	0	364:257	10
Војводина	5	5	0	474:377	10
Шумадија	5	4	1	373:273	9
Врбас	5	4	1	354:315	9
Вршац	5	3	2	363:349	8
Партизан	5	3	2	351:338	8
Црвена звезда	5	2	3	356:338	7
Раднички	5	2	3	332:353	7
Шабац	5	1	4	339:337	6
Бор	5	1	4	254:324	6
Србобран	5	0	5	345:431	5
Спартак	5	0	5	246:446	5

6. КОЛО: Раднички - Партизан, Србобран - Бор, Спартак - Шабац, Вршац - Врбас, Црвена звезда - Радивој Кораћ, Војводина - Шумадија.

ПЛИВАЊЕ**Фока успешна у Темишвару**

ЧЕТИРИ медаље припале су млађаним пливачима Фоке на Меморијалном пливачком митингу "Петре Ловас" у Темишвару, одржаном минулог викенда, где је конкуренција бројала преко 300 пливача из 20 мађарских, српских и румунских клубова.

Најуспешнија је била Љубица Белић, освајач злата на 50 делфин и бронзе на 50 слободно, Дуњи Михаиловић припало је злато на 50 прсно, док се Тијана Васиљевић окитила сребром на 50 прсно.

Митинг у суботу

НА затвореном базену СЦ "Парк", ове суботе, Пливачки клуб "Раднички" организује трећи Међународни пливачки митинг "Куп Крагујевца 2014".

Очекује се, као и до сада, наступ великог броја пливача из домаћих, али и иностраних клубова на овом такмичењу, које ће бити свечано отворено у 10 сати.

В. У. К.

СТРЕЉАШТВО**Милутин пласиран у светских топ 10**

ОВУ такмичарску годну, крагујевачки стрелац Милутин Стефановић завршиће на деветом месту светске ранг листе у дисциплини ваздушна пушка, стоји на сајту Међународне федерације стрелачких спортова - ИССФ, чије је главно седиште у Минхену.

Од српских стрелаца, од Стефановића је бољи (не рачунајући даме) само Дамир Микећ, који се налази на шестом месту, али у дисциплини МК пиштољ.

Солидан пласман има и Стеван Плетикосић, који је 25. у дисциплини МК пушка тростав, у категорији МК пушка 60 метака лежећи нашао се на 62. позицији, а у гађању из ваздушне пушке Плетикосић је на 32. месту светске ранг листе.

С. М. С.

КУГЛАЊЕ**ВОДОВОД - СЕНТА 8:0****Максимално добри**

ПОСЛЕ краће паузе у првенству због обавеза у домаћим куп такмичењима, куглаши Водовода, којима је овај одмор очигледно пријао, савладали су екипу Сенте максималним резултатом 8:0, у седмом колу Супе лиге Србије.

Најрасположенији за игру био је Милинковић, који је оборио 614 чуњева, а одмах за њим по учинку су се нашли Пантић (589) и Вуксановић (585). На крају, заслужених 139 чуњева вишка за крагујевачки састав, који је забележио четврту првенствену победу - 3.429:3.290.

У првенству Прве лиге Србије, групе Центар, Пак промет је одложио меч са нишким Чаиром, а нови термин одигравања биће накнадно утврђен.

Већ за викенд Водовод ће угостити Металац из Горњег Милановца, а меч ће се играти у недељу, од 11 сати, у куглани Друге крагујевачке гимназије. Пак промет гостује Смедереву, али само на папиру, с обзиром да ће меч бити одржан у Крагујевцу, опет у недељу, али у 14 часова.

С. М. С.

РВАЊЕ**РАДНИЧКИ - НОВИ САД 2:5****Без Перице не иде**

РВАЧКИ Радничког поражени су прошле недеље на својој струњачи, у оквиру седмог кола Прве лиге, од екипе Новог Сада са 5:2.

За Крагујевчане није наступио Перица Димитријевић, због повреде, а победе "црвенима" донели су Милан Тодоровић и Никола Јовановић.

- Дајемо предност младим, неафирмисаним такмичарима, јер радимо на стварању новог тима - рекао нам је један од људи из управе Радничког, Зоран Синђић.

Овог викенда Раднички је поново домаћин, а противник ће му бити Спартак из Суботице.

С. М. С.

ФУДБАЛ**МЛАДОСТ - РАДНИЧКИ 0:0****Кренуло нас**

ЛУЧАНИ - Стадион: СЦ „Младост“. Гледалаца: 600. Судија: Александар Васић (Нови Жедник). Жути картиони: Цицимил, Милуновић, Милосављевић (Младост), Булум, Трифуновић, Тиодоровић, Сошировић (Раднички 1923). Црвени картион: Перовић у 29. минути (Раднички 1923).

МЛАДОСТ: Крзнарић, Зоњић, Цицимил, Милуновић, Пејровић, Агамовић (ог 86. Живадиновић), Пешић (ог 73. Тешић), Гаврић, Јовановић (ог 67. Милосављевић), Фрајдеј.

РАДНИЧКИ 1923: Трифуновић, Крнеиша, Јашић, Бонсу, Бубања, Виговић, Булум, Тиодоровић (ог 77. Миловановић), Перовић, Арсић (ог 59. Вуљанић), Сошировић (ог 88. Терзић).

КАКО год звучало, али други у застоппни реми крагујевачког суперлигаша, сада на гостовању лучанској Младости - 0:0, може да се окарактерише као корак напред у издањима Радничког. Оно јесте да гол опет није постигнут, али с об-

зиром да су две трећине утакмице играли са фудбалером мање, "црвени" су извукли реални бодовни максимум.

И тако, до искључења Перовића у 29. минути, које је уследило након жестоког приговора судији, Крагујевчани су представљали равноправног ривала, али је онда, логично, иницијатива прешла на страну домаћина. Наш тим се по-

Нешко их уиграва

Две иријашељске утакмице на свом терену заказао је Раднички за њериод ирвенстилене паузе.

Тако ће данас "црвени" дочекаати локалног традсколигаша, екипу Арсенала, док у суботу на стадион "Чика Дача" стиже сујерлигаш из Крушевца, тим Најрејка.

вукао и бранио почетни резултат.

Међутим, ни Лучанци се нису прославили. Тешко су пробијали бедем испред нашег гола, а и у она два-три наврата када су у томе успели, намере Радина и Фрајдеја спречио је голман и капитен "црвених" Трифуновић.

- Били смо принуђени да играмо повученије, али мислим да смо успешно парирали домаћину, који има такмичарски добру екипу. Одиграли смо утакмицу агресивно и борбено, показали да полако али сигурно идемо ка циљу и да смо заслужили бод - рекао је после овог сусрета тренер Крагујевчана Нешко Миловановић.

В. У. К.

СКИЈАЊЕ**Старт у Норвешкој**

НАЈБОЉА српска скијаша Невена Игњатовић улази у финалну припрему за предстојећу сезону. После шестодневних припрема на глечеру у Француској, завршница је уследила у ски дворани у Холандији.

Уколико временске прилике не буду утицале на календар, прву трку у Светском купу возиће у финском Левију у суботу. По програму њеног новог тренера Приможа Скербинека, следе ФИС трке у швајцарском Давосу од 16. до 20. овог месеца, а затим селидба на амерички континент и учешће на Светском и Нортм купу.

М. М.

НЕВЕНА У ФИТ ФОРМИ

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зайаг“, 13. коло: Слоја (П) - Лозница 0:0, Полеј (Ј) - Шумадија 1903 2:0, Јасеница 1911 - Бане 0:1, Карађорђе (Т) - Јошаница 2:1, Звижд - Железничар 0:0, Рудар (К) - Шумадија (А) 3:1, Будућности Крушик - Семендрија 1924 3:4, Победа Белошевац - Јединство (УБ) 0:2.

Табела: Лозница 32, Јединство (УБ) 25, Будућности Крушик 24, Железничар 23, Семендрија 1924 22, Слоја (П) 21, Рудар (К) 21, Шумадија 1903 19, Полеј (Ј) 18, Шумадија (А) 18, Звижд 17, Бане 14, Победа Белошевац 12, Јасеница 1911 10, Карађорђе (Т) 8, Јошаница 5 бодова.

14. коло: Семендрија 1924 - Победа Белошевац, Шумадија 1903 - Јасеница 1911 (субота, 13.00), Лозница - Јединство (УБ), Шумадија (А) - Будућности, Железничар - Рудар (К), Јошаница - Звижд, Бане - Карађорђе (Т), Слоја (П) - Полеј (Ј).

Зона „Морава“, 13. коло: Рудар (Б) - Таково 1:5, Браћа Вуковић - Слобода (Ч) 1:1, Драичево - Водојажа 4:3, Трејча - Полеј (Т) 3:0, Рудар (Бр) - Орловац 3:2, Славија - Металац 1:0, Мокра Гора - Тушин

О:1, Партизан (Ц) - Омлагинац 4:2.

Табела: Тушин 28, Слобода (Ч) 25, Орловац 24, Драичево 22, Мокра Гора 21, Полеј (Т) 21, Славија 20, Таково 19, Трејча 18, Партизан (Ц) 18, Браћа Вуковић 17, Металац 17, Водојажа 15, Омлагинац 15, Рудар (Бр) 10, Рудар (Б) 1 бод.

14. коло: Тушин - Партизан (Ц), Орловац - Славија, Водојажа - Трејча (недеља, 13.00), Таково - Омлагинац, Металац - Мокра Гора, Полеј (Т) - Рудар (Бр), Слобода (Ч) - Драичево, Рудар (Б) - Браћа Вуковић.

Прва традска лига, 13. коло: Слобода (Г) - Будућности 1:0, Борац (Д) - Младост 1:2, Слоја (Д) - Арсенал 0:0, Шумадија - Сушица 5:0, Јединство (П) - Гава 3:2, Колонија - Јагран 0:0, Корићани - Виногради ДБ 1:4. Слободан је био Маршић.

Табела: Арсенал 31, Јагран 26, Колонија 24, Младост 20, Слоја (Д) 19, Будућности 19, Маршић 18, Јединство (П) 17, Виногради ДБ 16, Гава 16, Шумадија 14, Борац (Д) 13, Корићани 11, Слобода (Г) 11, Сушица 3 бода.

14. коло: Јагран - Шумадија,

ФУТСАЛ**НИШТА ОД ПУТА У ЗРЕЊАНИН****Непланирана пауза**

ЕКОНОМАЦ није одиграо утакмицу седмог кола Прве фудбал лиге прошле недеље против САС-а у Зрењанину, јер су домаћини тражили одлагање, па ће се нови термин одигравања овог сусрета накнадно утврдити.

"Студенте" у овонедељном, осмом колу, очекује дуел са новајлијом у елитном рангу такмичења, не толико лошом екипом Нове Пазове. Утакмица је на програму већ сутра, од 16 сати и 30 минута, у хали "Језеро".

С. М. С.

FITNESS SHOP OLYMPIA SPORTSKA HRANA №1
Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

ТРИГЛАВ ЛИГА

5. КОЛО: Раднички Кон Тики - Браник 19:4, ПОШК - Младост 8:10, Партизан - Јадран (С) 18:4, Будва - Приморје 3:15.
 6. КОЛО: Приморје - Раднички Кон Тики 14:7, Партизан - ПОШК 13:3, Јадран (С) - Браник 14:10, Младост - Будва 14:9.
 Приморје 6 6 0 0 81:30 18
 Раднички 6 5 0 1 77:38 12
 Младост 6 5 0 1 80:45 15
 Партизан 6 3 0 3 73:48 9
 ПОШК 6 2 0 4 53:70 6
 Будва 6 2 0 4 51:71 6
 Јадран (С) 6 1 0 5 42:80 3
 Браник 6 0 0 6 41:116 0
 7. КОЛО: Раднички Кон Тики - Младост, Браник - Приморје, Будва - Партизан, ПОШК - Јадран.

ПРВИ ВЕЋИ КИКС "ЦРВЕНИХ"

РАДНИЧКИ - БРАНИК 19:4

Још један штренин

ПРОШЛЕ среде, у свом базену, Радничком је гост била последње-пласирана екипа у групи „А“ регионалне лиге, Браник из Марибора. Тренер Стевановић у базен је зато опет пустио комбиновани састав, који је без по муке уписао пету узастопну победу. Резултат по деоницама гласио је - 4:2, 5:0, 8:0, 4:2. Екипу је „вукао“ Вуксановић, најефикаснији са пет голова, али и остали, нарочито најмлађи, дали су пуни допринос. Одличну партију на гол линији у другом полувремену пружио је и Игњатовић.

ЛИГА ШАМПИОНА

Одлука синоћ у Румунији

РЕВАНШ утакмицу баража за Лигу шампиона Раднички је одиграо синоћ у Орадеи. Наш клуб у Румунију је „однео“ пет голова предности, па се очекивао повољан исход. Уколико се све одиграло како су се Крагујевчани надали, односно „црвени“ прођу у групну фазу, играће у групи „А“ са екипама шпанске Барселонете, Бреше из Италије, мађарског Егера, Олимпијакаса из Грчке и бољим из брајног дуела Про Река и загребачке Младости. Победник тог сусрета требало би 29. новембра, у првом колу, да буде гост у затвореном базену СЦ „Парк“.

ВАТЕРПОЛО

ТРИГЛАВ ЛИГА: ПРИМОРЈЕ - РАДНИЧКИ 14:7

Ријечка катастрофа

јућних играча, нарочито оних који су, испоставило се, неоправдано од тренера „црвених“ добили десет дана одмора. Агресија од стране домаћих и-

грача исплатила се већ на старту. После поготка Витића и стартног вођства Радничког, заређали су серијом од 6:0 и практично већ тада решили меч. У наставку су се колико-толико борили Витић и Вуксановић, давали голове, али и били једини расположени и мотивисани у свом тиму. Када су дошли до 11:4, Ријечани су спустили тензију, чекајући да се меч завр-

ши, уз прославу неочекивано сигурне победе, правог поклона од стране ривала. Убедљив пораз свакако је опомена комплетном крагујевачком тиму, јер неуспеш је могао бити очекиван, али од седам голова разлике, уз недопустиво слабу игру, никако. Такмичење у Триглав лиги наставља се наредног викенда. На реду је меч са прилично добром загребачком Младошћу у Крагујевцу, а термин је недеља, од 17 сати и 15 минута.

М. М.

СЕХА ЛИГА

8. КОЛО: Раднички - Веспрем 24:28, Борац - Загреб 24:30, Металург - Нексе (1. фебруара 2015). Раније одиграно: Мешков - Војводина 34:22, Вардар - Татран 32:26.
 Играно још: Веспрем - Мешков 31:26, Војводина - Татран 25:29, Мешков - Вардар 30:22.
 Веспрем 9 9 0 0 283:21127
 Вардар 9 7 0 2 264:23421
 Загреб 8 5 0 3 222:19715
 Татран 8 5 0 3 242:22015
 Мешков 7 5 0 2 207:18515
 Металург 6 4 0 2 160:14912
 Раднички 9 1 1 7 233:272 4
 Нексе 7 1 1 5 165:208 4
 Борац 9 1 1 7 225:277 4
 Војводина 10 0 3 7 238:286 3

Заостале утакмице: Загреб - Нексе (јуче).

9. КОЛО: Татран - Раднички, Нексе - Борац, Мешков - Металург (1. марта 2015). Раније: Војводина - Вардар 21:26 и Веспрем - Загреб 27:22.

РИЈЕКА - Базен: „Канџирига“. Гледалаца: Судије: 500. Марјеша (Словенија), Штампиалија (Хрватска). Резултат по деоницама: 1:1, 5:0, 5:2, 3:3. Играч више: Приморје 10 (4), Раднички 7 (1). Пештерици: Приморје 1/1, Раднички 1/1.
 ПРИМОРЈЕ: Вићан, Бурић, Рагу 2, Крајић, Перош 1, Сукно 4, Муслим 1, Пејровић, Муражија, Елез 1, Шейка 2, Гарсија 2, Лазовић, Буљубашић 1.
 РАДНИЧКИ: Радић, Трајковић, Појовић, Марковић, Миличић 1, Вишић 3, Ђурић, Басара, Вуксановић 2, Дедовић, Бук, Пејковић 1, Живојиновић, Тохол.

ВЕЛИКА очекивања пред дерби једине две непоразене екипе из „А“ групе регионалне лиге, изјавила су се већ у првом полувремену. Изостала је и очекивана неизвесност, али и добра игра госту-

КУП СРБИЈЕ

Пријављена велика четворка

ВАТЕРПОЛО савезу Србије, у предвиђеном року, за учешће у такмичењу за национални куп пријавиле су се четири екипе. То су београдски Партизан и Црвена звезда, Војводина из Новог Сада и Раднички из Крагујевца. Жреб ће се обавити 3. децембра у просторијама Ватерполо савеза у Београду, а фајнал-фор се игра 21. и 22. децембра.

РУКОМЕТ

(Ж) РАДНИЧКИ - КЊАЗ МИЛОШ 28:18

Бриљантна Јована

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 200. Судије: Анђић и Јаковљевић (Београд). Сегмерци: Раднички 3/2, Књаз Милош 5/4. Исклучења: Раднички 10, Књаз Милош 10 минути.
 РАДНИЧКИ: Стајковић, Пријовић 1, Танић, Сићановић 4, Радовановић 2, Чацровић, Милошевић 4, Нишавић 6, Тошовић, Балаћ 1, Сићановић 4, Ристић, Дукић, Даниловић 2, Јањушевић 4.
 КЊАЗ МИЛОШ: Урчић, Којић 5, Радоичић, М. Томић 1, К. Томић 5, Рабаца, Појовић, Мрљеш, Томковић 4, Карић, Грбић, Алајчиновић 3, Сићановић.

ПРЕМОЋНЕ КРАГУЈЕВЧАНКЕ

ЕВРОПА "ЗОВЕ"

Изазов у Румунији

ПРВЕНСТВО се накратко прекида за играчице Радничког, јер у недељу путују на први сусрет трећег кола Купа победника купова. Ривал у Румунији биће им екипа Александриона из Клужа. Реванш у Крагујевцу на програму је седам дана касније, 23. новембра.

НА ШИРЕМ СПИСКУ СЕЛЕКТОРА

Шест ширица

СЕЛЕКТОР женске репрезентације Србије, Саша Бошковић, објавио је шири списак рукометашица на које рачуна за предстојеће Европско првенство, које ће се од 9. до 21. децембра одржати у Хрватској и Мађарској. Међу 28 кандидата, место је нашло и шест припадница Радничког. То су: голман Јована Рисовић, крила Ивана Милошевић, Јелена Нишавић и Сања Радосављевић, те бекови Катарина Степановић и Анђела Јањушевић.

В. У. К.

ВЕСПРЕМ, ИПАК, ЛИДЕР

РАДНИЧКИ - ВЕСПРЕМ 24:28

Мађари нису баук

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 400. Судије: Колевски и Кркачева (Македонија). Сегмерци: Раднички 1/1, Веспрем 1/1. Исклучења: Раднички 8, Веспрем 4 минути.
 РАДНИЧКИ: Арсић, Пралица 2, Продановић 2, Јанићијевић, Гулешић 4, Медурић, Пејровић, Сиасић 3, Радовановић, Миличић, Томић 1, Шмитић 2, Босић 3, Ерваћанин 2, Рајичевић 4, Грбовић 1.
 ВЕСПРЕМ: Гулаш 1, Иванчић 3, Шук, Пасарин 1, Илић 1, Миклер, Нилсон 3, Цајић 2, Угалде 3, Марјуч 9, Вакуро, Родригез, Терзић, Алиловић, Сулић 3, Лекац 2, Канцел.

ХРАБРО су се рукометаши Радничког супротставили лидеру СЕХА лиге и једној од најбољих европских екипа, мађарском Веспрему. Иако поражени са 28:24 прошле суботе у хали „Језеро“, поштено су намучили великог ривала и приказали добар рукомет. Чак су домаћи у првом полувремену били и нешто бољи тим. Имали су константно вођство, у више наврата и од три гола разлике, али се гост увек резултатски враћао. Ипак, и на одмор се отишло са невеликих, али обећавајућих 16:15 за „црвене“. Мађарски тим први пут на утакмици је повео у 35. минути, са 19:18, што неизвесност није умањило све до 58. минута, када се Веспрем одвојио на сада недостижних 26:21. После тога, домаћину је до краја остало да не дозволи ново посртање и мало ублажи пораз. Неће бити лако Крагујевчанима ни ове суботе, јер путују на меѓан словачком Татрану у Прешов.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (Ж)

7. КОЛО: Раднички (К) - Књаз Милош 28:18, Минаквa - Кикинда 34:33, Наиса - Медицинар 28:16, Пролетер - Јагодина 28:39, Раднички (С) - Црвена звезда 34:20, Јуниор - Железничар 24:26.
 Раднички (К) 7 7 0 0 222:13614
 Минаквa 7 6 1 0 214:18213
 Јагодина 7 6 0 1 240:16012
 Наиса 7 5 0 2 198:18110
 Кикинда 7 4 0 3 198:195 8
 Железничар 7 4 0 3 173:185 8
 Књаз Милош 7 3 0 4 180:188 6
 Медицинар 7 2 0 5 208:215 4
 Раднички (С) 7 2 0 5 162:193 4
 Јуниор 7 1 1 5 177:208 3
 Пролетер 7 1 0 6 203:235 2
 Црвена звезда 7 0 0 7 170:274 0
 8. КОЛО: Медицинар - Раднички (К), Јагодина - Железничар, Црвена звезда - Јуниор, Кикинда - Наиса, Књаз Милош - Раднички (С), Пролетер - Минаквa.